

La PAU sempre
És una
opció

Sumari

- 3 Editorial
- 4 El Pedraforca opina
- 26 Certamen literari
- 39 Noves creacions
- 54 Projectes
- 63 Sortides
- 75 Efemèrides
- 80 Passatemps

Dibuix de portada:
Helen Dayana Hernández, 4t ESO A

Dibuix de contraportada:
Nathalie Sampayan, 1r ESO A

Revista núm.15. Institut Pedraforca
abril 2024

Disseny i maquetació:
Magenta Projectes

Edició:
Alberto Ferré

Coordinació:
Alberto Ferré,
amb el suport de Bernat Juan Mas

Impressió:
Magenta Projectes

Agraïm la col·laboració de totes
aquelles i aquells que han fet possible
la publicació d'aquest 15è. número de
la revista de l'Institut Pedraforca.

Hem dedicat aquest curs 2023-24 de nou a la pau. La situació internacional, malauradament, ens hi ha forçat. Als sagnants conflictes estancats se n'hi han afegit de nous, que amenacen amb estendre's arreu. Com heu vist a la portada i la contraportada, el colom i el trencament de murs insolidaris continuen vigents com a colpidors missatgers de la perenne necessitat de pau. Malgrat la situació internacional i les seves incerteses, continuam desenvolupant i consolidant les activitats que ens permeten deixar enrere, massa poc a poc, els efectes de la Covid-19.

En efecte, dins aquestes pàgines, presentam de nou aquest curs les iniciatives que palesen la nostra voluntat, amb l'ajut dels fons europeus Next Generation, de consolidar l'oferta d'activitats que cerquen, un altre curs, com dèiem en l'editorial de l'edició del curs passat «superar el llarg trasbals inesperat, sense deixar enrere cap membre de la nostra comunitat educativa». D'entre aquestes, cal esmentar, en primer lloc, el PMOE-PROA+, que ens permet sumar els efectes benèfics dels plans europeus, coneguts abastament entre la comunitat pedraforquiana els darrers cursos, com són el PROA+ i el PMOE. L'augment dels fons assignats al nostre centre ha suposat poder mantenir i ampliar, entre d'altres, sortides amb pernoctació per a tot l'alumnat d'ESO, FP Bàsica, PFI-PIP i Batxillerat; poder afegir sortides sense pernoctació per a l'alumnat dels diversos cicles formatius de grau mitjà del centre; mantenir l'espai «Fem un te» per a famílies; impulsar la Pedrabiblio o el Programa Fruitalovers, que ara arriba a tota l'ESO; i ampliar el projecte de dinamització de l'esbarjo a tots els patis de l'ESO, tot incorporant-hi un espai lúdic per a l'alumnat a la remodelada cantina del centre.

Volem esmentar també el nou impuls al programa Erasmus+ del centre, amb l'organització, per primera vegada, dels «Erasmus Days» per divulgar el programa entre l'alumnat del centre, i la nostra participació en el 2n seminari de mobilitat internacional i cooperació, organitzat pel Departament d'Educació, per donar-lo a conèixer a nivell europeu. Aquesta voluntat divulgativa no ha suposat bestreure esforços per mantenir l'efectiva i engrescadora possibilitat de desenvolupament de les competències professionals, tant a l'alumnat com al professorat de l'Institut Pedraforca. Un pic renovat PERASMUS CHARTER FOR HIGHER EDUCATION 2021-2027 el curs 2021-22, i sota l'aixopluc del Programa Mind the GEP, l'Erasmus+ manté una ferma proa a Europa.

El Programa Mind the GEP ha ampliat la nostra participació, aquest curs amb tres cicles formatius del nostre centre (el CFGM de Farmàcia i Parafarmàcia, en els torns de matí i tarda, i el CFGS de Dietètica) en el «Programa d'Impuls de les llengües estrangeres» d'aquests ensenyaments. A més d'impulsar el coneixement de la llengua anglesa, aplicada a les idiosincràsies de cada cicle formatiu, els ha portat a gaudir d'estades lingüístiques a Malta, Lisboa i Dublín. El nostre programa Mind the GEP també ha mantingut la nostra inclusió en el «Programa de certificació dels coneixements de llengües estrangeres», que permetrà, a gairebé cinquanta alumnes de l'Institut Pedraforca, presentar-se a les proves oficials, però adaptades al jovent, de B1 o B2 d'anglès a l'EOI de l'Hospitalet de Llobregat. Finalment, hem retornat exitosament al programa «FP&EOI Together», estrenyent el vincle que ens uneix amb l'abans esmentada EOI de l'Hospitalet de Llobregat.

La col·laboració entre l'Avancem i el GEP Plurilingüe ha permès el desenvolupament del «Gran Dictab», a tots els nivells educatius, per tercer curs consecutiu, coincidint amb el 21 de febrer, Dia de la Llengua Materna, celebració ja consolidada en el nostre centre, amb la publicació d'una nova edició del Llibre Blanc de la Llengües de l'Institut Pedraforca, recull actualitzat de les llengües maternes que s'hi parlen. Amb el 21 de febrer i el 23 d'abril, Diada de Sant Jordi, consoliden les nostres dues jornades lingüístiques. En aquesta ocasió, hem triat, per testar les habilitats ortogràfiques de l'alumnat, en català, castellà i anglès, una cita de Mar i Cel d'Àngel Guimerà, de qui en celebrem el centenari de la seva mort. L'autor català ens recorda que «el mar i el cel en l'horitzó es troben i es confonen». Elements aparentment diferenciats i, fins i tot, antagònics poden trobar, mitjançant la distància que permet superar les foteses i procurar assolir, i atènyer, un acord que permeti deixar enrere diferències i disputes estèrils, tot encarant un futur que, d'altra manera, se'ns presentarà núvol, rúfol i, fins i tot tempestuós.

Per acabar, volem agrair, una altra vegada, el gran nombre de redactores i redactors que han fet possible aquesta fita, una nova edició de la revista. Sense elles i ells, no hauríem pogut aconseguir enguany presentar-vos aquest petit esdeveniment: la nostra revista anual, presentada per Sant Jordi, dins els actes del Pedraforca, Cim de la Interculturalitat.

Ingrid Bergman a *Casablanca*

Les lliçons de n'Ingrid Bergman

Bernat Juan

Ingrid Bergman es despertà quan quedava poc per arribar a l'aeroport de Nova York. Estava inquieta. Feia vuit anys que no trepitjava els Estats Units. No sabia com la rebria el públic. Encara no havia fet les paus amb el país que li havia tancat les portes abruptament a començaments de la dècada dels cinquanta. No havien entès que ella manava sobre la seva vida. Ella i ningú més.

Als tres anys i mig havia mort la seva mare. Quan encara només tenia catorze anys, la seguia el seu idola-trat pare. Poder desaparèixer en altres vides li donava quelcom semblant al conhort. Un oncle seu se'n va fer càrrec de l'adolescent abandonada. N'Ingrid aconseguí que la deixàs participar, només una vegada, en la selecció de nous talents que serien becats a l'Escola d'Art Dramàtic d'Estocolm. Si no era seleccionada, deixaria enrere les seves boges ambicions, que havia consentit son pare difunt. Plorà amargament quan cregué que havia perdut el seu envit. Altres candidates reberen una carta agraint la seva participació en la selecció. Ella no rebé res. El seu oncle li recordà la seva promesa: un pic i pus. El seu camí estava marcat: a la recerca d'un marit ric que la mantingués. L'oncle, triomfant, la consentí un darrer cop. L'acompanyà a l'Escola d'Art Dramàtic. Se'n penedí. Esperaven n'Ingrid amb els braços oberts. Mai havien conegut una al·lota amb tant de

talent. Feia dies que la trobaven a faltar. No se'ls passà pel cap que cregués que no seria l'escollida. N'Ingrid aprengué que mai s'ha acabat una lluita fins que s'esvaeixen tots els dubtes i no queda més remei que reconèixer la desfeta.

Com que sa mare era alemanya, sabia parlar perfectament aquesta llengua. N'Ingrid sentia que Suècia li quedava petita i decidí provar sort a la més gran indústria del cinema europeu dels anys trenta. Li obriren totes les portes, inclús una que odiava. Per triomfar, havia d'afiliar-se al partit nazi. Retornà a Suècia. La seva ànima no estava en venda, ni tan sols per l'èxit en la seva professió. Només renunciaven al carnet nazi les actrius reconegudes, com Greta Garbo o Marlene Dietrich, a qui resultava més senzill avantposar principis a supervivència. N'Ingrid aprengué que, per segons quins viatges, s'ha de tenir estómac. Si, afortunadament no en tens, deixar-te dur pel que opina la resta, et pot condemnar a un penediment llarg... d'una vida sencera.

No tenir por tenia les seves avantatges. Optava pels papers que altres actrius creien que les deixaria marcades de per vida. Fer d'adúltera a *Intermezzo* (1936) la duria a Hollywood. David O. Selznick, productor de *Gone with the Wind*, veié la pel·lícula sueca i apostà per la jove actriu pel remake americà (1939), amb Leslie Howard. Inclús l'hostatjà a ca seva. No dubtà que la sueca aprendria anglès. Mentrestant, ja anava bé que tengués accent estrany el seu nou descobriment. El públic nord-americà preferiria una europea per interpretar papers escandalosos per a l'època. Després de l'èxit d'*Intermezzo*, seguirien treballs amb els millors directors de l'època, amb papers compromesos: *Casablanca* (1942) de Michael Curtiz (una dona casada enamorada del seu amant, Humphrey Bogart); *For Whom the Bell Tolls?* (1943) de Sam Wood (una jova espanyola que comparteix un sac de dormir amb Gary Cooper); o dos clàssics amb Alfred Hitchcock. En la primera, *Spellbound* (1945), interpreta una psicoanalista enamorada d'un pacient boig, potser assassí, anomenat Gregory Peck. En la segona, *Notorius* (1946), accepta casar-se amb un nazi fugitiu (Claude Reims), tot i estar enamorada del seu contacte de la CIA (Cary Grant). En aquesta pel·lí-

cula, no dubtà a acceptar el pervers repte hitchcockià de besar-se llarguissimament, amb aturades, per riure-se'n del codi Hays de conducta moral, que prohibia petons de més de dos segons. N'Ingrid aprengué que s'havia d'arriscar a marxar a altres indrets, i aprendre altres llengües, per perseguir els seus somnis. Havia de reconèixer que la consecució dels somnis no és mai de franc. Hagué de subornar al seu marit suec perquè seguís amb ella, malgrat que la seva relació s'hagués acabat i duguessin vides separades, i es cuidàs del seu primer fill. La societat acceptava millor un matrimoni de conveniència trencat que un matrimoni legalment dissolt. L'estatueta de l'Oscar per *Gaslight* (1944), de George Cukor, li recordava sempre que els majors reconeixements suposen cars peatges, que el públic desconeix.

Ha conquerit Hollywood, però no li és suficient. Necessitarà altres reptes. Dominat l'anglès, pot fer de monja (*The Bells of Saint Mary's*, amb Bing Crosby) o de santa (*Joan of Arc*, de Victor Fleming, 1949). El seu rostre seductor dona glamur eròtic a la santedat. Sent que ha de canviar d'aires si no vol quedar estancada. S'ofereix a Roberto Rossellini, el mestre del neorealisme italià, qui no pot creure la seva fortuna. Roden *Stromboli* (1950)

A dalt, Ingrid Bergman durant el rodatge de *For Whom the Bell Tolls*
A la dreta, a *Viaggio in Italia* i a *Murder on the Orient Express*

Ingrid Bergman a *Höstsonaten*

i esclata l'escàndol. N'Ingrid espera un fill de l'italià mentre encara està casada amb el suec. La seva carrera sembla anar-se'n en orris. La dreia nord-americana la proscriu. Una estrella no pot comportar-se com una qualsevol. Les portes del cinema de Hollywood es tanquen, sembla que definitivament. N'Ingrid no es deixa vèncer. Seguirà la seva carrera a Itàlia i es dedicarà a la seva família. N'Ingrid aprèn que les decisions del cor freqüentment no són compartides o acceptades pel proïsme.

Passen els anys, neix n'Isabella Rosellini, roden pel·lícules, però la relació amb el director italià es va deteriorant. A *Viaggio in Italia* (1954), amb George Sanders, tothom pot veure que l'amor amb l'italià està a les tres pedretes. La pel·lícula és bellíssima, però massa despullada emocionalment, i fracassa comercialment a l'època. N'Ingrid no vol ser l'estar que acompanya les doloroses obres autobiogràfiques del seu marit. Llavors, té sort. Una altra porta se li obre. No la deixarà tancar. Jean Renoir li ofereix de treballar amb ell. Rossellini s'equivoca i li prohibeix que se'n vagi a França. És el darrer clau al taüt de la seva relació. *Elena et les Hommes* (1956) demostra que altres directors podran gaudir del seu talent, que no s'ha apaivagat. N'Ingrid aprèn que la llibertat es lluita cada dia, en poc èpica batalla, o esdevé un record gloriós enterrat.

Hollywood dubta. No sap si el públic odia n'Ingrid o només els polítics i la crítica de dretes. Intentaran un retorn pausat. *Anastasia* d'Anatoly Litvak (1956) serà una gran producció amb

Yul Brynner, però es rodarà a la Gran Bretanya. El públic no ha oblidat n'Ingrid. La pel·lícula és un gran èxit i ella es nominada a l'Oscar. A Hollywood l'han perdonat, però ella no oblida els temerosos silencis còmplices. La nit gloriosa del seu èxit, Gregory Peck haurà de recollir el seu segon Oscar. N'Ingrid ha après que només els porucs perdonen aviat.

Quan es desperta a l'avió a punt d'aterrar a Nova York, dubta. És humana i les certeses pertanyen només a les deesses. No sap si serà ben rebuda. Baixa les escales de l'avió i la recança s'esvaeix. La multitud l'aclama sorollosament. El cordó policial es veu àmpliament desbordat. Anava totalment errada. Mai havia estat barallada amb els Estats Units. El públic nord-americà l'adora. La pretesament virtuosa pantalla moral dels seus adversaris s'esberla i s'esfondra. Només era una vil cap d'enveja i d'odi davant una dona lliure. Els periodistes i els polítics han de replegar veles. Es disculpen després de l'aclaparadora rebuda. N'Ingrid acudeix a una roda de premsa a l'aeroport que els seus agents li havien desaconsellat. Tothom queda bocabadat. L'estrella ha tornat, més sàvia i segura i, per això, més eloqüent i brillant. Respon en suec, francès, anglès, alemany i italià. «Si no em voleu aquí, se me'n fob», sembla dir. I tant que la volen. El món li pertany. Ha triomfat de nou. Podrà fer les pel·lícules que vulgui, quan vulgui, on vulgui i amb qui vulgui.

Seguirà buscant reptes fins el final. Guanyarà un altre Oscar secundari (*The Murder on the Orient Express*, Sidney Lumet, 1974). Retornarà a Suècia on treballarà, per primera vegada amb Ingmar Bergman i Liv Ullmann (*Höstsonaten*, 1978). Serà la seva darrera pel·lícula. Decidirà quan deixar el cinema: treballant a casa amb un geni suec i amb una obra mestra sobre les acaballes de la vida. No se'n anirà per la porta del darrere, amb una obra intranscendent. Mortalment malalta de càncer, li oferiran un repte que no podrà deixar passar. Interpretarà a Golda Meir a *A Woman Called Golda*. Guanyarà un Emmy pòstum. La seva família no gosarà oposar-s'hi. Fa temps que tendran la lliçó apresada. Per a n'Ingrid, la feina ve primer i no es jubilarà. Lluitarà per una vida plena i lliure, al seu gust, mentre li quedarà alè.

El cinema, en català

Alberto Ferré, Departament de Llengua catalana i literatura

En un món cada vegada més globalitzat, on els continguts audiovisuals provenen de tots els racons del planeta, la preservació de la nostra identitat i cultura és més rellevant

que mai. Una manera potent de fer-ho és a través de la difusió i promoció de pel·lícules doblades al català. Aquesta pràctica no només ajuda a garantir la supervivència de la llengua i la cultura catalanes, sinó que

també ofereix una experiència enriquidora als espectadors.

Les pel·lícules doblades al català serveixen com a eina vital per preservar la nostra llengua, que ha resistit els embats

de la història i ha emergit com una expressió viva i vibrant de la nostra identitat. En un món dominat per les llengües més parlades, és essencial promoure l'ús i difusió de la llengua catalana en tots els àmbits de

Marxeu, ximples!

Ian McKellen en el paper de Gàndalf a *El Senyor dels Anells*

la vida quotidiana, incloent-hi l'entreteniment. Les pel·lícules doblades al català ofereixen una oportunitat única per a aquest propòsit, ja que permeten als espectadors gaudir de les històries i les emocions en la seva llengua materna.

A més, mirar pel·lícules doblades al català no només és una qüestió de llengua, sinó també de cultura. Cada idioma té les seves particularitats, modismes i expressions úniques que reflecteixen la riquesa i la diversitat de la seva cultura. En aquest sentit, el doblatge al català no només tradueix les paraules, sinó que també adapta les expressions i els contextos culturals perquè siguin comprensibles i rellevants per al públic català. Això permet als espectadors connectar de manera més profunda amb les històries i els personatges, enriquint així la seva experiència cinematogràfica.

Però, encara que la llengua catalana sigui un tret distintiu i estimat de la nostra identitat, és innegable que molta gent –inclosos persones catalanoparlants– no estan acostumades a consumir pel·lícules en català. Aquesta tendència pot ser atribuïda, en part, a una certa alienació lingüística causada per la manca d'exposició i familiaritat amb el doblatge al català. Històrica-

ment, les pel·lícules en llengua catalana han tingut una presència limitada en comparació amb les versions doblades al castellà o altres idiomes. Això ha creat una dinàmica en què molts espectadors catalanoparlants poden trobar-se més avesats a escoltar les veus i els diàlegs en altres idiomes. Potser se'ns fa estrany sentir un Gàndalf pronunciar les paraules «Marxeu, ximples!» enlloc del conegut «¡Corred, insensatos!» que crida abans de ser engolit per la foscor de Khazad-dûm. I potser també costa d'imaginar-nos un Darth Vader dient «No, jo soc el teu pare!», indiscutible-

ment una de les frases més icòniques del cinema. No obstant això, és important no oblidar que les versions originals d'aquestes pel·lícules són en anglès i que, per tant, les frases a les que estem tan acostumats, com el «¡No, yo soy tu padre!», també són fruit d'un doblatge.

Aquesta familiaritat amb les versions doblades en altres idiomes no implica cap mena de judici sobre la qualitat del doblatge al català. De fet, la majoria d'actors i actrius de doblatge són els mateixos en ambdues llengües, que han de fer la feina dues vegades. Per

posar un exemple, tant si posem *El Senyor dels Anells* en català com en castellà, sentirem el gran Pepe Mediavilla posant veu al mag interpretat per l'anglès Ian McKellen, en una llengua o en l'altra. Així que la percepció d'aquesta qualitat del doblatge, que pot variar d'una persona a una altra, no està per a res vinculada a l'idioma utilitzat. Simplement, com tot,

pot requerir un temps d'adaptació.

I ara ho tenim millor que mai, perquè, afortunadament, la indústria del doblatge al català ha crescut de manera significativa en els últims anys, gràcies a l'esforç i la dedicació dels professionals del sector. Tot i que encara queda molta feina per fer, avui en dia ja no és estranya la troballa de pel·lícules de gran èxit doblades al català, des de *blockbusters* de Hollywood fins a produccions independents de tot el món. Aquesta diversitat de continguts ofereix als espectadors una àmplia gamma d'opcions per explorar i gaudir, alhora que fomenta el consum de productes culturals en la seva llengua materna, i els permetrà poder acabar percebent el doblatge al català com a natural i apropiat per a aquestes escenes emblemàtiques, igual que ho fan amb les versions doblades en altres idiomes.

Així doncs, mirar pel·lícules doblades al català no només és una manera de preservar la nostra llengua i cultura, sinó també una forma d'enriquir la nostra ex-

Pepe Mediavilla posa veu a Gàndalf a les versions en català i castellà d'*El Senyor dels Anells*

periència audiovisual. A través del doblatge al català, tenim l'oportunitat de connectar amb les nostres arrels i alhora explorar les diverses manifestacions de la cultura global. Per tant, animem a tots els espectadors a optar per pel·lícules doblades al català i contribuir a la difusió i enfortiment de la nostra identitat cultural.

Ara ja ho saps: el cinema, en català!

Les parelles lingüístiques de l'Institut Pedraforca

Enguany, per tercer curs consecutiu, l'alumnat de 2n de batxillerat una hora a la setmana i fora de l'horari escolar fan parelles lingüístiques. Tres persones voluntàries procedents del Consorci de Normalització Lingüística i de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana i tres alumnes de batxillerat fan de dinamitzadors de l'activitat, que en realitat no són «parelles» sinó grups de conversa en català.

Des d'aquestes pàgines agraïm públicament al Josep M., la Mercè, en Jaume, la Ghaya, en Toni i en Hamza la seva altruista disponibilitat per ajudar a assolir oral en català als nois i noies del nostre centre. Us deixem amb les opinions d'alguns voluntaris sobre l'experiència en el projecte.

Mercè amb les alumnes del seu grup

Mercè Lòpez, voluntària

Des de ben petita sempre he tingut molt d'interès en escriure i parlar bé la meua llengua. Vaig néixer el 1951 i aleshores tots els estudis es feien en castellà, però com que m'agradava molt llegir, intentava tenir sempre a mà algun llibre (val a dir, però, que la majoria eren en castellà).

Tota la meua família, i les amistats, eren catalanoparlants. Per tant, l'ús del català m'era relativament fàcil. Però no l'escriptura. I així, al començament de la transició, no vaig dubtar un segon i em vaig apuntar a aprendre'n al CIC (un lloc de referència), perquè encara no feia classes el Consorci de Normalització Lingüística o jo no n'era conscient.

Allà vaig aprendre'n molt. Tenia un professor, en Frederic Larreula, que era un savi i feia les classes tan didàctiques que varen despertar encara més en mi les ganes de saber-ne més. Ens explicava, per exemple, que quan els franquistes van traduir els topònims, en aquest cas dels Pirineus, van traduir "El pic dels tres hereus" pel "Pico de los muy felices", pensant que era el francès "Tres hereux". O quan van posar "Generalíssimos" i "José Antonio", però van deixar el "Carrer Casanova" pensant que era el faldiller "Giacomo Casanova", quan en realitat

el carrer homenatjava l'heroi "Rafael de Casanova". En fi, contra la ignorància...

Professionalment, la meua feina a la Generalitat va reforçar el meu coneixement de la llengua i d'amor al país. Quantes coses encara havia d'aprendre!

Em vaig jubilar als seixanta-un anys, després de treballar-ne quaranta-set, des dels catorze. I tant que he après, de tot i molt! Però arribo a la conclusió que soc molt sàvia de poc i molt ignorant de molt. Intento, però, esforçar-me cada dia en millorar.

Jubilar-me em va costar una mica, perquè em preguntava què podia fer jo amb la meua vida, després de tants anys de tenir una rutina i un horari. No em veia fent vida de jubilada: fer mitja o ganxet i només sortir a caminar i veure les amigues, per la qual cosa vaig començar diferents activitats: taitxí, gòspel, anglès..., però amb allò no en tenia prou. Creia que havia de retornar a la societat una mica del molt que la societat -afortunadament- m'ha donat.

I, així, vaig trobar la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana), amb seu a Sants, que ofereix un munt de projectes per tal d'incentivar l'ús social de la llengua catalana. Em dedico bàsicament a l'organització del Correllengua, que es fa anualment i es dedica a una persona ja traspassada de la llengua o la cultura catalana, que es fa a més de 150 viles, poblacions i barris. També dirigeixo els Premis Nacionals Joan Coromines, també anuals, que fem per guardonar persones, empreses o entitats que s'hagin destacat pel seu compromís amb la llengua.

I també, després de tants preàmbuls, us he d'explicar la meua experiència com a voluntària lingüística que faig a la CAL. Des del 2013 he portat diferents grups d'aprenentatge del català (a nivell oral). Són els grups "Xerrem Junts". Habitualment, en porto dos o tres cada curs. La nostra metodologia abasta tres nivells: Junts (que ni el parles, ni l'entens), Junts Avançat (el parles i l'entens una mica) i Xerrem (el parles i l'entens, però l'has de reforçar).

En aquests moments porto un altre projecte, el Garbells de Llengua, adreçat a persones catalanoparlants que volen millorar-ne la seva parla.

Pel que fa a l'Institut Pedraforca, on vinc des del gener del 2023, vaig valorar que no podia fer exactament la mateixa metodologia que estava utilitzant amb el Xerrem Junts i, així, als dos grups de segon de batxillerat que he portat (el del curs passat i el d'aquest) intento girar-los la truita i fer coses més adreçades al joc. Sé que parlen català i que estan tot el dia aprenent-lo, a més d'altres coses, evidentment. Doncs que s'ho passin bé (voldria pensar que s'ho passen!), perquè el que és més important és que ho facin en català. I l'alegria que em donen quan algun em diu que fa el treball de recerca en català! I, així doncs, juguem al Memory, a les cartes, a "Endevina divina qui és", a jocs de trobar solucions, a encreuats, etc. Sempre en català!

Sempre he dit que l'experiència m'ha enriquit moltíssim: des d'àvies que m'expliquen com jugaven als seus pobles, dones que em descobreixen històries dels seus països i ara, nois i noies que d'alguna manera o altra veig els seus patiments i les seves alegries. Sempre dic que rebo més del que dono, de veritat.

Voldria remarcar la tasca dels meus companys voluntaris, el Josep Maria, el Jaume, la Ghaya, el Toni i el Hamsa, sobretot perquè alguns fan aquestes classes sense haver dinat i a aquelles hores ja deuen tenir un cuquet a la panxa.

I, sobretot agrair a la Montserrat la seva empatia i amabilitat. És l'ànima del projecte. Crec que l'Institut Pedraforca té moltíssima sort de tenir-la.

Josep Maria amb els alumnes del seu grup

Josep Maria, voluntari

Un curs més, i ja van tres, dedico una hora diària al voluntariat lingüístic en diversos llocs i faig conversa en català un dia a la setmana amb un grup d'alumnes de segon de batxillerat del vostre, nostre, l'Institut Pedraforca.

Enguany el tema va prou bé, els alumnes són correctes i tenen un nivell de conversa en català correcte per parlar de qualsevol tema. Quan més el parlen, millor el parlen. Tenen una base sòlida per arribar a l'excel·lència.

No diré els noms, però, en part perquè alguns d'ells són difícils d'escriure. Tots ells són nois i d'ascendència diversa. Dos d'ells tenen els pares de l'Equador però són molt diferents. Un és més seriós i l'altre més rialler, però no es perden cap dia de conversa. Sempre m'escolten atentament. Un altre noi té els pares del Nepal. Crec que és un bon noi i també bona persona. Solament us diré que porta ulleres i de mirada reflexiva. Un altre té ascendència de l'Índia. És un noi afable que fa l'efecte que no es preocupa de res i que viu en la felicitat absoluta. Tot un 'bon-jan' per dir-ho col·loquialment. L'altre és del Marroc. Un noi seriós i culte. Té coneixements de cultura general poc habituals avui en dia. D'on els ha tret?, em pregunto. Realment sorprenent avui en dia veient el panorama actual, caracteritzat per la tendència de la societat a la indigència intel·lectual.

Les nostres converses -i això és una de les millors coses dels voluntariat- abasten diferents temes i no tenen cap mena de preparació. Simplement comencem a parlar d'alguna cosa, després d'una altra, i així successivament. Crec que quasi tot el que parlem acaba arribant a un punt d'interès comú. Parlem des dels treballs de recerca o temes del barri fins als forats negres de l'univers (a un nivell no trivial, us ho asseguro), passant del que mengen a casa i de diversos 'coti-cotis' com diu la cançó de "The Thyets".

Tots ells tenen possibilitats en els estudis i són bona gent. Malgrat tot, em confessen que el seu principal pecat és una mena de mandra existencial. Sempre volen fer el mínim. Quin error més greu! En això s'equivoquen greument; la cultura els farà millors i també els farà lliures, crítics i no manipulables. Així com la sobreexposició a les xarxes socials augmenta literalment la teva infelicitat, la conversa i la cultura et pot portar al contrari.

Soc voluntari des dels dies de la COVID on l'avorritament del confinament em va portar aquí. He tractat persones de moltes nacionalitats i col·lectius diferents, la qual cosa m'ha permès sortir de la meva bombolla social i conèixer molta gent, alguns dels quals ja són amics meus.

Us faig cinc cèntims de les meves darreres parelles lingüístiques fora de l'Institut Pedraforca. Darrerament he tingut una noia xinesa (cantonesa) de l'Hospitalet la qual va començar sense saber cap llengua romànica i avui en dia parla un català força meritori. També vaig tenir una noia veneçolana d'Olot. Vam treballar el costum de barrejar català i castellà. Les seves dues filles parlen català de la Garrotxa. Ara faig conversa amb

una noia russa d'Andorra que té molt bon accent. I sí, cada persona és un món diferent. Els seus fills parlen tan bé o malament com jo el català allà a Andorra.

El català els pot ajudar, i molt. Us en puc donar fe de casos de gent a qui li ha anat molt bé a nivell laboral, personal, social, etc. Parlar català us ajudarà en la recerca de feina, a trencar fronteres i estereotips, a sentir-vos més part d'aquí. I sobretot us ajudarà a trencar la segregació social, tant comú a l'Hospitalet, el viure en compartiments aïllats entre diverses comunitats que no es relacionen entre si. Us dono fe d'això. N'estic absolutament convençut.

Bé, m'acomio de tothom tot desitjant un bon curs als membres de la meua taula de segon de batxillerat.

Agraïments al centre, especialment a la Montserrat Tudela.

Una abraçada

Ghaya (al fons) amb els companys del seu grup

Ghaya Mahdaoui, alumna voluntària

El voluntariat de les parelles lingüístiques ha estat tot un repte per a mi, el qual m'ha acabat agradant molt i m'ha servit per fer noves amistats. En un principi, la idea de fer de voluntària per a les parelles lingüístiques em feia una mica de por, por de no fer-ho com toca, de no agradar-me o que a mig curs m'avorrís, però res d'això ha passat.

I aquesta responsabilitat, setmana rere setmana, m'ha agradat molt més. He acabat fent amistats amb persones que abans no parlava i a cada sessió aprenem coses noves. I, sobretot, el nostre català ha anat millorant.

Els primers dies intentava que tots nosaltres -és a dir, el meu grup- ens coneguéssim a poc a poc i anéssim perdent la vergonya del primer dia, cosa que hem aconseguit sense dificultats.

Abans de cada sessió, em preparo temes interessants per parlar durant l'hora del voluntariat per tal que els meus alumnes -per dir-ho d'alguna manera- no s'avorrexin; al contrari, que estiguin desperts, interessats en el tema i participin en tot mo-

ment, per treure el català tan bo que porten dins. També fem activitats escrites en català, com per exemple fer sopes de lletres, jugar al penjat i a l'UNO.

Aquesta activitat es fa amb la finalitat de millorar el nostre català, i sense cap mena de dubte, això s'aconsegueix. Hem fet amistats i ens expliquem experiències noves cada setmana.

Aprenem català jugant, rient i compartint acudits i experiències.

Hamza El Aissaoui, alumne voluntari

Soc Hamza El Aissoui Choulli, voluntari lingüístic de català i alumne de 2n de batxillerat de l'Institut Pedraforca. Cada setmana els dimarts fem una hora de conversa en català amb els meus companys de promoció.

Quan em van proposar aquest voluntariat em va emocionar saber que els meus amics practicarien més activament la llengua

Hamza amb les companyes del seu grup

catalana, sobretot perquè en el nostre institut tenim molta varietat lingüística. I també em va alegrar quan els professors em van fer la proposta, perquè això significa que posaven la seva confiança en mi.

Parlem dels nostres temes habituals, coneixent-nos més i traient de dins els sentiments que sovint no en parlem a casa. Aquesta hora és un entorn còmode en el que podem intervenir sense esperar torn de paraula.

Antonio Moreno, alumne voluntari

Soc Antonio Moreno, alumne de 2n de batxillerat i faig de voluntari lingüístic amb els meus companys. Quan em van proposar de fer aquesta activitat no sabia ben bé com afrontar-ho, però, en el fons, em va fer il·lusió.

Cada setmana preparo uns quants temes per parlar. Però al principi, sobretot, se'm feia estrany parlar en català amb els companys que habitualment parlo castellà des de fa anys.

Aquesta iniciativa em sembla interessant per practicar la

Antonio (dreta), amb dos companys del seu grup

llengua de Catalunya a nivell oral, cosa que no tenim massa oportunitat de fer.

Ibrahim Butt, alumne

Sóc Ibrahim Butt Rasool, alumne de 2n de batxillerat de l'Institut Pedraforca. Quan ens van oferir la possibilitat de fer parelles no m'ho vaig pensar dues vegades perquè crec que és una oportunitat única per poder practicar la llengua catalana, ja que per la diversitat lingüística que tenim a l'Institut Pedraforca -parlem més de 40 llengües- sovint no podem fomentar la llengua pròpia de Catalunya, el lloc on habitem.

El voluntari Jaume ens va donar una benvinguda molt afectuosa, cosa que poques persones ens han ofert i, a més, ell té la capacitat de poder parlar diversos temes amb qualsevol de nosaltres, sigui del racó del món que sigui.

La meua experiència és positiva i satisfactòria perquè des que van començar em resulta més fàcil parlar el català amb amics i desconeguts que em pugui trobar pel carrer. Avui dia als joves ens costa molt sortir de la nostra bombolla cultural i els voluntaris ens presenten una visió més àmplia de la cultura, llengua i la societat en la que vivim. És com sortir del cercle social en el que estem habituats a fer el nostre dia a dia.

Ibrahim (esquerra) amb Jaume, voluntari, i la resta de companys del seu grup

Moltíssimes gràcies a totes les persones voluntàries i, també, als companys que han volgut participar en aquesta hora extra, ja que no tothom està disposat a treure's una hora del seu temps lliure i fer l'esforç d'aprendre català oral.

Alberto Ferré, professor de Català a 2n de Batxillerat

Ja heu pogut veure com aquesta iniciativa innovadora s'ha establert al nostre centre amb l'objectiu d'enfortir les habilitats comunicatives de l'alumnat de 2n de Batxillerat en llengua catalana. Consisteix, com han explicat els nostres companys, en la col·laboració de voluntaris que posseeixen un domini fluid de la llengua catalana, els quals dediquen part del seu temps a venir al centre una vegada a la setmana. Aquests voluntaris, amb el seu suport i orientació, ofereixen una oportunitat única als estudiants per practicar i millorar la seva expressió oral en un ambient relaxat i amistós.

El projecte no només proporciona una plataforma per a la pràctica lingüística, sinó que també fomenta la interacció entre els membres dels dos grups del nivell. A més, la participació de tres estudiants de 2n de Batxillerat com a voluntaris, la Ghaya, el Toni i el Hamza, destaca la importància de la col·laboració entre iguals i l'empoderament dels mateixos estudiants en el procés d'aprenentatge.

A través d'aquest article, hem explorat les experiències i perspectives dels voluntaris que han contribuït a aquest projecte, destacant la seva dedicació i impacte en el desenvolupament lingüístic dels alumnes.

Finalment, voldria expressar, com a docent de la matèria de Català, el més sincer agraïment a la professora Montserrat Tudela, per coordinar amb tant entusiasme aquest projecte, als voluntaris que venen de fora sense cap mena de compensació econòmica, la Mercè, el Josep Maria i el Jaume, als tres alumnes voluntaris, la Ghaya, el Hamza i l'Antonio, pel seu dedicat esforç, i a tot l'alumnat que participa amb la voluntat sincera de millorar el seu català oral. Sense la seva col·laboració i suport, aquesta iniciativa no seria possible.

Tres docents novells SENSEI arribem al Pedraforca

Josep Recasens, Mònica Solé, Departament de Ciències Socials, i Àngels Soley, Departament de llengua catalana i literatura

La primera promoció de docents novells del programa SENSEI hem aterrat aquest curs a l'Institut Pedraforca. Formem part d'un programa pilot d'Educació per a la millora de la qualitat docent des de l'inici de la carrera professional.

Som tres docents novells SENSEI els que, des de l'inici d'aquest curs 2023-24, formem part de l'equip docent d'ESO i Batxillerat de l'Institut Pedraforca. Vam arribar el setembre passat al centre perquè tots tres ens vam apuntar a aquest nou programa anomenat SENSEI que ha posat en marxa el Departament d'Educació de la Generalitat, amb la intenció d'acompanyar i donar suport al professorat novell a l'inici de la professió docent.

Es tracta d'un programa que està dissenyat per ser desenvolupat en règim de residència en un centre educatiu, amb l'acompanyament d'una mentoria, i

compta amb un pla formatiu amb experiències pràctiques, reflexió, codocència, seminaris, i feedback constant. Amb les mateixes hores de permanència al centre que tot l'equip docent, els docents novells del programa tenim una mitja jornada lectiva i l'altra mitja la destinem a la formació a través de les codocències, espais de mentoria i autoavaluacions, entre altres, a més de dues hores setmanals de formació en una comunitat d'aprenentatge en línia, que acostumem a fer els dimarts a la tarda connectats des de casa, sinó algun cop en itinerància.

Un punt del programa SENSEI que cal posar en valor és l'esforç per formar-

nos en el nou currículum, ja que el món ha canviat tant en els últims anys que no podem seguir fent el mateix. En Josep, el membre més jove del trio novell, considera que "adaptar l'educació al segle XXI és un requisit per a poder donar igualtat d'oportunitats a tot l'alumnat, vingui d'on vingui i tingui les condicions personals que tingui". I afegeix: "allò que ha de fer l'educació pública és vetllar perquè tots els seus ciutadans puguin tenir els mateixos drets i obligacions. Per fer això, falta tenir un professorat que sigui competent amb les noves tecnologies i coneixedor dels últims descobriments pedagògics".

Diferents especialitats

Quan vam sol·licitar unir-nos al programa, de les 100 places de professors de secundària a Catalunya, nosaltres tres vam ser nomenats per formar part del claustre del Pedraforca. En Josep és especialista en filosofia, la Mònica, en socials i jo mateixa, que estic habilitada per impartir l'especialitat de llengua catalana, essent de formació periodista.

En arribar al centre, vam conèixer la nostra primera mentora, la Montserrat Vizcarro, cap del departament de llengua catalana i literatura. Posteriorment, amb el començament de l'any 2024, l'Alberto Ferré n'hauria d'assumir el seu rol. Tornant a la nostra arribada al centre el setembre, els quatre estàvem expectants de com es desenvoluparia tot, ja que en ser un nou programa, faltava una mica de de-

finició i rodatge per posar fil a l'agulla. No obstant, les peces van començar a encaixar i, després d'una primera presa de contacte amb les instal·lacions del centre, de conèixer altres companys i el director, Bernat Juan, i que la Marta Vázquez, cap d'estudis, ens facilités el nostre horari, vam començar a entrar a les aules.

A mi se'm van assignar els grups de 1r d'ESO A i 1r de Batxillerat A per impartir la matèria de català, agafant dos grups de la Montserrat. "Quina gran responsabilitat", vaig pensar, a més de creure que aquest curs, parlant clar "patiria, però al mateix temps, aprendria". En Josep i la Mònica van començar el curs fent codocències, però ara els hauríeu de veure en acció fent les classes: el Josep, de filosofia 2n de Batxillerat i com a optativa a 4t d'ESO, i la Mònica, les optatives de problemàtica social i de primers auxilis a 1r de Batxillerat. Sobre aquesta darrera assignatura, cal destacar la iniciativa de la docent novella a iniciar la nova optativa, molt pràctica i d'un interès ben competencial per als alumnes d'aquest institut.

Tots tres considerem que la nostra rebuda al centre ha estat molt bona. "La veritat és que s'agraeix moltíssim la col·laboració per part dels docents per tal d'afavorir el nostre aprenentatge. Gràcies a ells i a elles ens anem formant i també

gràcies als alumnes, dels qui aprenem cada dia amb il·lusió", valora la Mònica.

Una experiència intensa

Des que vam posar un peu en aquest centre, els dies han transcorregut força atrafegats i intensos. Començant per les dinàmiques dels grups a les aules, el tràfec de canvi de classes, escales amunt i avall, les reunions d'equip docent, la participació en projectes com el d'hàbits saludables, les preparacions de les classes a casa, les correccions dels exàmens, l'avaluació del primer i segon trimestre, les guàrdies, les programacions, la nova forma d'abordar les classes amb situacions d'aprenentatge, la firma de les actes, les comunicacions en cap de setmana... les activitats i les transferències pedagògiques dins de la comunitat educativa se succeeixen a un ritme trepidant i absorbent. Definitivament, no és una professió que tothom pugui fer si no hi ha una vocació per al seu exercici.

Ara que soc "profe" des de fa uns mesos puc dir que la gent, en general, no és conscient del gran mèrit que suposa ser docent a secundària. Però això només ho saps quan hi ets a dins. La Mònica reivindica que "s'ha de dignificar la professió de docent, tan important per a la nostra societat, i dotar dels recursos humans i econòmics que pertoquein per tal

de poder treballar per a una escola inclusiva de qualitat".

També estic veient que la docència és una professió on les emocions estan sempre a flor de pell. A banda de la gestió d'aula diària, que ja té el seu què, durant els primers mesos del curs s'esdevenen circumstàncies que marquen l'estat d'ànim d'un grup i de tot el centre. En començar el curs, no n'era tan conscient del component emocional que també caracteritza la nostra tasca com a docents.

Possible entrada a l'interinatge

A més d'un acompanyament mentoritzat, un dels avantatges del programa és la possibilitat d'arribar a ser interí del cos de professors de secundària amb el programa, si se supera l'avaluació d'una comissió avaluadora formada pel mentor, el director del centre, el coordinador territorial SENSEI i la inspectora d'Educació. Es fa així en comptes del procediment habitual dels professors novells en el que se segueix un curs d'iniciació a la tasca docent i un període de prova inicial. En el moment d'escriure aquestes línies estem amb això, així que només a final de curs sabrem si hem assolit totes les competències necessàries requerides pel departament d'Educació per exercir com a docents.

Fake News

Abans de compartir, verifica

Javier Monroy i Meylin Banegas, alumnes 2n Farmàcia (tarda)

La propagació de les fake news s'ha convertit en una gran preocupació en el món digital. Amb la rapidesa amb què la informació es difon a través de les xarxes socials i altres plataformes en línia, ja no és tan fàcil distingir entre el que és veritat i el que no. En aquest temps de confusió, és molt important enten-

dre com les fake news poden afectar-nos i aprendre a detectar-les.

En aquest article, explorarem el món de les fake news, parlarem de com evitar-les i dels efectes que poden tenir al nostre dia a dia, també donarem alguns consells pràctics per mantenir-nos alerta i poder combatre-les.

Què són les fake news? No caiguis en la trampa i busca fonts de confiança

Les fake news són notícies falses o enganyoses que es comparteixen a propòsit per confondre o influir en les opinions de la gent.

Sovint es difonen a través de les xarxes socials com podrien ser: Tik Tok, Instagram, Facebook, etc. Aquestes notícies poden contenir informació totalment inventada o una barreja de veritat i mentides.

El seu objectiu principal és **manipular** la percepció del públic sobre un tema específic, ja sigui per raons polítiques, econòmiques o socials. És important estar atent i aprendre a **reconèixer** les fake news per no caure en la trampa de la desinformació i prendre decisions basades en informació veritable.

Com afecten les fake news a la Salut?

Les fake news tenen un impacte significatiu en les nostres vides diàries. Aquestes notícies falses poden distorsionar la nostra **percepció** de la realitat, influint en les nostres **creences i decisions**.

A més, la difusió d'informació falsa pot generar confusió i divisió en la societat, especialment en temes de salut.

Parlant de salut, les fake news tenen un impacte significatiu per al nostre benestar. La difusió d'informació falsa sobre tractaments mèdics, malalties i pandèmies pot conduir a decisions perjudicials per a la nostra salut.

Per exemple, creure en remeis falsos pot retardar el tractament adequat i empitjorar les malalties; hi ha molts casos que s'han vist afectats a les faules que envolten la salut. A continuació en comentarem un: «**L'omeprazol pot causar Alzheimer**». Aquesta fake new es va fer molt popular. Alguns usuaris asseguraven que prendre omeprazol, a la llarga, podria causar **Alzheimer**. Això és **totalment fals**, creure en aquests tipus d'informació i compartir-la pot causar confusió especialment a la gent gran.

Per això, és crucial verificar la informació de **fonts fiables** i promoure l'educació en salut per contrarestar els efectes ne-

gatiu de les fake news i garantir decisions informades i segures per a la nostra salut i la de la nostra comunitat.

En un món on les fake news es propaguen amb tanta rapidesa, és fonamental no creure's tot el que trobem a Internet. Sigues conscient que les notícies falses sovint diuen el que un vol escoltar amb titulars de pescaclics; per tant, cal saber com detectar-les.

Com verificaries una notícia de la qual tens dubtes

Et mostrarem les eines amb les quals pots plantar cara en aquesta intensa batalla per la informació de qualitat i evitar ser objecte de la desinformació. Existeixen diversos llocs webs que ens ajuden a verificar les notícies dubtoses:

- Maldito Bulo · Maldita.es - Periodismo para que no te la cuelen
- Plataforma por la libertad de información
- Verificat
- Fets o fakes

Com combatre les fake news?

Tenint en compte que les Fake News o notícies falses són un fenomen que té incidència en la societat i que poden afectar la nostra salut, és necessari reflexionar sobre el rol que han de prendre tant la societat com els comunicadors sobre aquest tema. Qualsevol persona pot ajudar a trencar la cadena de les Fake News . A continuació, t'oferim 5 passos que has de seguir en cas d'identificar Fake News:

1. Determina si realment t'has trobat amb informació falsa.
2. Si has trobat informació falsa, no t'involucris amb ella. No comentis i no comparteixis més, perquè, en cas contrari, només ajudaries al fet que la publicació es fes més popular.
3. Si es va compartir a les xarxes socials, informa a la plataforma de la publicació i comunica'ls que la informació que ha publicat probablement és falsa.
4. Assegura que la font sigui de confiança: consulta **múltiples fonts**.

Si dubtes, no comparteixis. Aquí alguns tips per detectar les Fake News:

1. Quina és la **font** d'aquesta notícia? Si no la pots confirmar, **desconfia-hi**.
2. **Qui signa** la notícia que estàs llegint? No hi ha signatura? Investiga el perfil de l'autor a Twitter, Facebook o Instagram.
3. El compte que ha publicat la notícia en xarxes socials, és un compte reconegut? O és un compte del qual mai n'has vist sentir a parlar? Informa't.
4. La notícia conté **errors ortogràfics**? Si els té, sospita.
5. Desconfia dels **títols grans i en majúscules**.
6. Realitza una **cerca inversa d'imatges**: en general, les Fake News o notícies falses utilitzen fotografies fora de context per crear polèmiques.

5. Segueix mitjans de comunicació de **confiança** i periodistes professionals.

Cada vegada hi ha més fake news i hem d'estar preparats per combatre-les. Si es tracta d'un tema de salut i tens dubtes o penses que és una fake new, consulta amb un especialista de la salut; si no has contrastat la informació, evita compartir-la, ja que poden crear confusió i ser perjudicials per a nosaltres i per a les altres persones que ens envolten.

«La desinformació és perillosa, confirma la informació abans de compartir-la»

Efectes perillosos d'internet

Anna Soler Vilagran, 1r TDAS

Recentment, vaig trobar-me amb un vídeo fascinant titulat «Conseqüències Reals», disponible a https://www.youtube.com/watch?v=GY_gFo0v38.

Vaig tenir l'oportunitat d'indagar més profundament sobre la creació del vídeo i els motius que van portar els seus autors a abordar el tema de les fake news.

Aquests joves, de 16-17 anys, Laia, Guerau, Nico i Arnau, van participar en un concurs organitzat per Atresmedia, on es demanava als participants que abordessin un tema relacionat amb les xarxes socials mitjançant un vídeo d'un minut, i posteriorment, que promocionessin el vídeo eficaçment a través de les pròpies xarxes socials. El tema de les fake news va captar particularment l'atenció d'aquest grup. El seu vídeo va impressionar profundament el jurat, guanyant entre 500 vídeos.

Vaig tenir una conversa fascinant amb ells, que va permetre una visió des de dues perspectives generacionals molt diferents. Mentre que ells no perceben tant perill a les xarxes socials, jo, com a persona dels anys 80, reconec la constant amenaça que representen.

Durant la nostra conversa, vam discutir els diversos perills associats amb les fake news. Principalment, vam destacar la desinformació substancial que aquestes poden generar. Una vegada que es difon una notícia falsa d'impacte, és extremadament difícil desmentir-la. A més, moltes persones poden ja haver cregut la

informació falsa, i les seves conseqüències poden ser devastadores, fins i tot poden afectar a persones, polítics o empreses, portant a pèrdues econòmiques, desprestigi o fins i tot pèrdua de càrrecs polítics a causa d'una informació incorrecta.

Laia, Guerau, Nico i Arnau em van explicar que van decidir crear aquest vídeo i participar al concurs perquè estan preocupats pel que està passant a les escoles. Reben missatges que no

saben si són veritables o no, veuen imatges inadequades per a la seva edat, i s'enfronten a situacions de *bullying* que sovint no reben la deguda atenció. També van destacar la difusió de rumors infundats sobre professors o companys.

A més de promoure el seu vídeo, els autors ens van proporcionar alguns consells per detectar les fake news:

- Analitzar l'origen: qui està difonent aquesta notícia?

- Llegir la notícia sencera: no et limitis a llegir els titulars; assegura't de llegir tota la informació disponible.

- Contrastar amb altres fonts: verifica la informació amb altres fonts de con-

fiança; si és falsa, és probable que altres mitjans ja l'hagin desmentida.

- Fixar-se en la data de publicació: verifica si la informació correspon a una font actual i recent.

Ara, més que mai, és essencial que estiguem alerta i crítics amb la informació que consumim a través de les xarxes socials. Detectar i desmentir les fake news és fonamental per a la preservació de la veritat i la integritat de la nostra societat digital.

La Gran Família Pedraforca Garatge

Alex Baena, Departament d'Automoció (Pedraforca Garatge)

Escotar les paraules «família» i «institut» en la mateixa frase pot semblar estrany, però al Pedraforca Garatge de l'Institut Pedraforca, això és tot menys estrany. Aquesta no és la teva família típica; és una família que es construeix amb llaços més forts que l'acer, on els tornavisos i les oportunitats es barregen per crear una comunitat com cap altra.

Quan algú parla de «família», solen pensar en sopars a casa, aniversaris i festes familiars. Però al Pedraforca Garatge de l'Institut Pedraforca, la família va més enllà de la sang i es converteix en la força impulsora de tota una comunitat educativa. Aquí, la importància de sentir-se part d'una família es manifesta des dels primers passos al Programa de Formació Inicial (PFI) i es projecta cap al futur, passant pel EMV fins a arribar al GS Automoció.

El PFI és com el primer contacte amb aquesta gran família.

Comença amb estudiants novells que, en un principi, poden semblar una mica perduts. Això és fins que entren al Pedraforca Garatge i descobreixen que aquest no és només un lloc per treballar, sinó un lloc on es construeixen vincles duradors. Aquí, els primers llaços familiars es formen, i els estudiants es converteixen en una part essencial d'aquesta gran família Pedraforca.

A mesura que avancen al EMV, els membres d'aquesta família creixen junts. El Pedraforca Garatge no és només un garatge, és un terreny d'aprenentatge on es comparteixen idees, es desencadenen passions i es descobreixen vocacions. Les oportunitats s'obren, i els estudiants es converteixen en membres actius d'aquesta família en expansió.

Ara bé, el clímax arriba quan arribem al GS Automoció. És com veure els fills graduar-se, però amb l'afegit que aquesta família no només veu com els seus membres surten al món, sinó que també els veu convertir-se en experts en l'àmbit de l'automoció i en ocasions aquests fills ja graduats i ben fadrins tornen a casa seva a compartir la seva experiència amb la resta d'alumnat. El Pedraforca Garatge actua com a trampolí que impulsa cada membre cap a la seva pròpia trajectòria professional, però sempre amb l'esperit col·lectiu de la família Pedraforca.

En conclusió, el Pedraforca Garatge és més que un espai educatiu; és el lloc on els llaços es converteixen en família i on els somnis agafen volada. Des del PFI fins al GS Automoció, aquest viatge destaca la importància d'estar envoltat d'una família que t'impulsa a créixer i a assolir grans fites. La família Pedraforca és l'ànima que converteix l'escola en un lloc on realment es pot dir: «Aquí em sento com a casa».

Els avantatges i els desavantatges de les cuines solars

Javier Martín, Departament de Matemàtiques

Les cuines solars són una forma innovadora i sostenible de preparar aliments utilitzant l'energia solar com a font principal de calor. Aquest mètode de cocció ofereix diversos avantatges i desavantatges que val la pena considerar.

Un dels principals avantatges de les

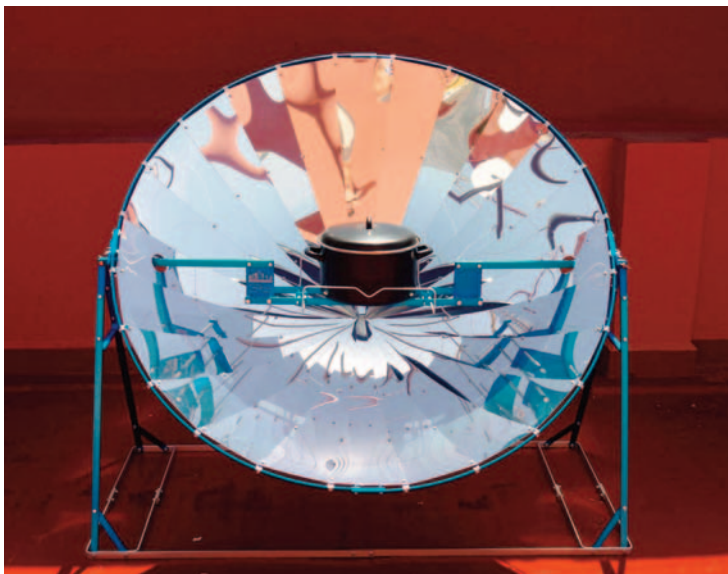
cuines solars és la seva sostenibilitat ambiental. No emeten gasos contaminants ni emeten carboni, contribuint a la reducció de l'impacte ambiental i ajudant a combatre el canvi climàtic. Utilitzant una font d'energia renovable i inesgotable com és la llum solar, les cuines solars redueixen la dependència de combustibles

fòssils i altres recursos no renovables. A més, aquesta tecnologia és econòmica a llarg termini, ja que l'energia solar és gratuïta i disponible en abundància en moltes regions del món. Les cuines solars també són una opció ideal per a comunitats rurals o en vies de desenvolupament amb accés limitat a la xarxa elèctrica, ofe-

rint una solució pràctica i accessible per a les necessitats de cocció.

A més de ser ecològiques i econòmiques, les cuines solars també són segures i fàcils de fer servir. No requereixen la manipulació de flames obertes ni l'ús de combustibles inflamables, reduint així el risc d'incendis i accidents relacionats amb la cocció. A més, la seva operació és senzilla i

intuitiva, i no requereix una formació especialitzada per utilitzar-les amb èxit. Aquesta simplicitat les fa accessibles a una àmplia gamma de persones, inclosos els nens i les persones grans, i les converteix en una opció viable per a entorns comunitaris i educatius. Sempre s'ha d'anar amb compte i dur ulleres de sol i fer servir guants per evitar cremades.

Malgrat els nombrosos avantatges, les cuines solars també presenten alguns desavantatges que cal tenir en compte. Un dels principals desafiaments és la dependència de la disponibilitat de la llum solar. En dies ennuvolats, coberts o a la nit, la capacitat de les cuines solars per generar

calor pot veure's compromesa, afectant la seva eficàcia i rendiment. El vent és també un perill ja que té tendència a tombar les cuines i apareix sempre al migdia, moment on es prepara el menjar. A més, el temps de cocció en una cuina solar sovint és més llarg en comparació amb altres mètodes de cocció convencionals, especialment en el cas de plats que requereixen temperatures altes i llargues hores de cocció. Això pot ser una limitació en situacions en què es requereix una preparació ràpida dels aliments o quan hi ha restriccions de temps.

Una altra consideració important és l'espai necessari per instal·lar una cuina

solar. Les cuines solars sovint requereixen una àrea oberta i assolellada per funcionar eficaçment, cosa que pot ser un repte en entorns urbans densos o en habitatges amb espais limitats a l'aire lliure. A més, alguns models de cuina solar poden ser voluminosos i difícils de transportar, limitant la seva portabilitat i utilitat en situacions de mobilitat o viatge. N'hi ha que ja estan pensades per ser transportades i poden funcionar amb una bateria (no gaire ecològica, però si funcio-

nal a la nit).

En conclusió, les cuines solars ofereixen una alternativa atractiva i sostenible per a la preparació dels aliments, amb avantatges significatius en termes d'impacte ambiental, eficiència energètica i seguretat. Tot i això, és important tenir en compte els desavantatges associats, com la dependència de la llum solar, els temps de cocció prolongats i les consideracions d'espai i portabilitat. Amb una comprensió clara dels pros i contres, les cuines solars poden ser una elecció valuosa per a aquells que busquen una forma més sostenible i segura de preparar els seus aliments. Amb temps...

Actitud i Aptitud

Emma Montero

Sovint solem confondre els termes d'actitud i aptitud. Començarem amb una definició teòrica d'ambdós conceptes. L'actitud és la postura, disposició o ànim amb el que t'enfrontes a alguna cosa, mentre que l'aptitud és la capacitat o idoneïtat per a realitzar una tasca o activitat.

En el món de l'estètica, per sort, hi ha molts professionals que realitzen una feina amb una gran qualitat gràcies a la seva aptitud. Però, què farà que realment tornem a aquell saló i no vulguem canviar o cercar-ne un de nou? L'actitud. Aquesta serà la clau per a crear en el nou client la necessitat de tornar

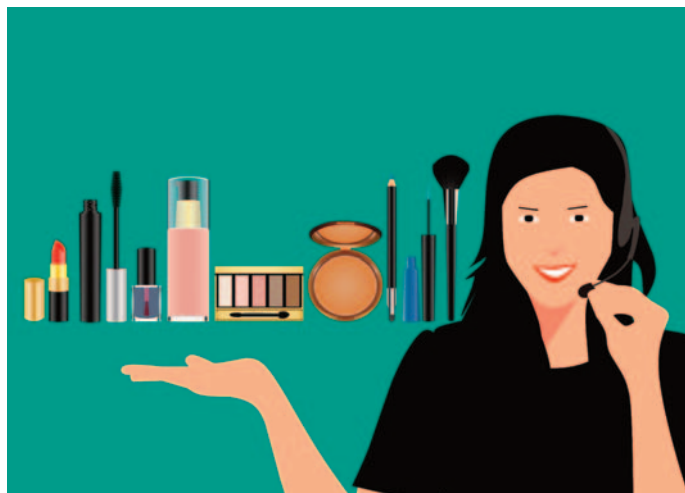
gràcies al factor diferenciador, allò que fa aquell espai, en conjunt al/la professional, sigui còmode i confortable on vulgui tornar.

Victor Koppers ha definit una cosa tan rellevant com el valor de la persona amb una operació matemàtica que ens fa parar a pensar: $V = (C + H) \times A$ [Valor persona = Aptituds x Actituds].

En un món on tot va de pressa, recordem que la passió i la il·lusió seran claus per desenvolupar una bona actitud i fer-nos a nosaltres mateixos i a la resta una vida més fàcil.

Imatge: Huy An Nguyen

Imatge: Mohamed Hassan

Cinc falsos mites de l'estètica

Emma Montero

- 1 El làser elimina el 100% del pèl.**
Fals: encara no s'ha aconseguit cap depilació 100% definitiva.
- 2 Només s'ha de netejar el rostre si em maquillo.**
Fals: a causa de la contaminació, pol·lució i les mateixes substàncies que produeix la pell, hem de realitzar una neteja ben acurada del rostre al matí i la nit.
- 3 Les tovalloletes desmaquillants deixen la pell neta.**
Fals: les tovalloletes no arrossegueu la brutícia, i els components que porten poden agredir greument creant irritació a la pell.
- 4 Deixar els cosmètics al lavabo per comoditat.**
Fals: tenir els cosmètics en un espai on hi ha aigua, vapor i grans canvis de temperatura pot afectar fins a desestabilitzar els components d'aquests i afectar a la seva efectivitat.
- 5 Les ungles de gel fan malbé l'ungla natural i no deixen que respiri.**
Fals: primer de tot, hem de tenir en compte que les ungles no tenen sistema respiratori, per tant, és impossible que respirin. Segon i no menys important, una unglia artificial no farà malbé l'ungla natural sempre que el professional realitzi una bona feina amb productes i coneixements professionals associats a tècniques adequades.

El ritme de la vida: la meva història amb la música

Cristina Jiménez Díaz, 1r DAS

Hola a tots! Soc la Cristina, tinc 26 anys i avui us explicaré breument la meua història amb la música d'uns anys enrere fins ara.

Quan vaig acabar el Batxillerat Artístic, no sabia cap a on volia anar, però tenia molt clar que volia viure «la vida universitària» i seguir estudiant. Per poder donar el següent pas, el que havia de fer era pensar en els meus punts forts, i vaig decidir donar-me una oportunitat amb la música.

Va ser així com vaig començar el Grau Professional de Música Moderna i Jazz al Conservatori del Liceu, on vaig passar sis anys estudiant cant modern. Allà vaig conèixer el que seria un dels meus gèneres preferits, el Jazz.

Aquests anys van ser una gran oportunitat per a mi, i no només parlo acadèmicament, vaig fer amics amb els quals vaig tenir el plaer de compartir escenari més d'un cop i m'emporto molt bons records. La música em va ajudar a perdre la vergonya i a fer en públic un *hobby* que encara a dia d'avui segueix sent una professió.

Fa uns anys vaig començar a treballar com a professora de cant en una escola, vaig començar fent-li una substitució a una companya i als pocs mesos tenia els meus propis alumnes. Exercir com a professora de cant m'ha ensenyat molt, tant vocalment com a cantant, com personalment.

Gràcies a les amistats que van sorgir del Conservatori, he pogut tenir un parell de grups de música amb els que he pogut créixer musicalment i passar uns moments increïbles. Cada concert, cada cançó formava part de l'aprenentatge i alhora del gaudir de la música i dels amics.

Ara, amb 26, miro enrere i estic orgullosa i agraïda d'haver pogut estudiar el que per a mi semblava un somni. La música no només em va oferir una carrera, sinó també em va ajudar a confiar en mi mateixa i veure que soc capaç de fer tot el que em proposi.

Després d'aquesta carrera pensava que no seria capaç de tornar a estudiar una altra cosa que no estigués relacionada amb la música, perquè pensava que ja haurien passat els meus temps d'estudiant, però entrar al Cicle de Documentació i Administració Sanitària m'ha demostrat que tot és posar-se i confiar en un mateix.

Els pol·linitzadors, molt més que abelles

David Alomar Pol, Sanitàries 1

En els ecosistemes trobem diferents serveis que s'han de dur a terme per mantenir un ecosistema sa i en equilibri. Aquestes funcions van des de la depuració de l'aire i l'aigua, les fotosíntesis, fins a la degradació de la matèria orgànica. Un dels serveis fonamentals, que molts cops passa desapercebut, és la pol·linització de les flors. Aquest servei ecosistèmic és el responsable d'entorn el 10% de la producció agrària mundial, a la vegada que el 70% dels principals cultius en el món en depenen directament.

Figura 1: Exemple d'hotel d'insectes. Font: l'Office pour la protection des insectes et leur environnement (OPIE)

Què en sabem dels organismes que fan aquesta funció?

De normal, la majoria de mortals, si ens aturam a pensar amb la pol·linització, automàticament relacionem aquest servei amb les abelles, més concretament amb l'abella de la mel (*Apis mellifera*). Alguns de nosaltres sabem reconèixer que hi ha diverses espècies d'abelles, com els borinots (gènere *Bombus* sp.) o l'abella fustera (*Xylocopa violacea*). El que pocs saben és que la pol·linització és un procés complex que el poden dur a terme insectes com les papallones, vespes, escarabats o les mosques. A més, la pol·linització no és exclusiva dels insectes, hi ha ocells com els colibrís, rèptils com les sarganta-

nes i gecos, o mamífers principalment ratpenats, però també marsupials, rosegadors i els lèmurs. Aquestes relacions no sols s'estableixen en ecosistemes tropicals o ambients llunyans. En el nostre territori en tenim un bon grapat d'exemples: les sargantanes visiten la inflorescència de la rapa pudenta (*Helicodictyon muscivorus*) i altres flors de les illes i illots de les Balears. Recentment, s'ha descobert que els aucells com el tellerol de capnegre (*Sylvia melanocephala*) o el mosquiter comú (*Phylloscopus collybita*) visiten a l'hivern les flors del garrofer del diable (*Anagyris foetida*) quan la resta d'aliment escasseja.

Breument, cal dir que els pol·linitzadors no fan aquesta feina de forma altruista. Els organismes transporten el pol·len de les flors inconscientment, aconseguint la fecundació de les flors. A canvi reben el nèctar, un aliment molt dolç que produeixen les flors per atreure aquests treballadors incansables. A més d'aquesta recompensa hi ha moltes flors que produeixen aromes, compostos químics volàtils, per atreure l'atenció dels pol·linitzadors.

Les síndromes florals

El més interessant sobre aquest servei és la relació que s'estableix entre el pol·linitzador i la planta. Hi ha plantes que estableixen relacions més generalistes com és el cas de les flors compostes, com les margalides o els cards, que no són gaire exquisits a l'hora de triar qui transporta el seu pol·len. Al contrari, n'hi ha d'altres molt específiques, com és el cas de les orquídies. Aquestes flors, de formes exòtiques, poden establir una relació monoespecífica amb els seus súbdits, és a dir que una espècie d'orquídia és pol·linitzada per una sola espècie d'abella. Aquesta relació arriba a tal punt de complexitat, que la flor produeix aromes semblants a les feromones que desprenen les abelles femelles, aconseguint l'atenció o atracció dels mascles, com en el cas de les orquídies del gènere *Ophrys* sp., presents a la Península Ibèrica. En l'àmbit de la biologia es parla de les síndromes florals, quan podem relacionar els caràcters florals, com la forma i color de la flor, amb el pol·linitzador potencial d'aquella planta. Per exemple, les flors grans de color vermell, amb gran producció de nèctar, es relacionen amb la pol·linització per ocells com els colibrís. Un altre exemple serien les plantes amb flors tubulars, com les violetes o el gessamí, que estan adaptades per ser pol·linitzades per les llengües de les papallones. (vegeu Taula 1).

Pol·linitzador	Caràcters florals	Exemples
Papallones (lepidòpters)	Flors tubulars, adaptades a la llengua d'aquestes. Produeixen més nèctar que pol·len. Presenten esperó, on es troben els nectaris.	Xuclamel, violetes, gessamí
Mosques (dípters)	Pol·linització per engany. Les flors desprenen olors fortes i desagradables, com de matèria orgànica en descomposició que atreuen a les mosques.	Rapa de frare, aràcies en general i plantes carnívores
Abelles (himenòpters)	Flors vistoses, acolorides, zigomorfes, i normalment amb pètals anteriors grans (quilla, label) i amb guies de nèctar.	Lleguminoses, labiades, orquídiades
Aucells	Flors grans, vermelles i amb molt de nèctar.	Opunties, hibiscus, au del paradís
Generalistes	Flors obertes, alta producció i fàcil accés al pol·len. Les plantes produeixen flors grans o reunides en inflorescències.	Cistàcies, eufòrbies, compostes, ranuncles

Taula 1: Síndromes florals. Font: Institut d'Estudis Mediterranis (IMEDEA UIB-CSIC)

Imatge: Victor Sagrera

La crisi dels pol·linitzadors

Cada cop costa més veure a les nostres ciutats i camps aquests animalons treballant. Avui dia, aquest grup d'organismes no està passant pel seu millor moment, sobretot pel que fa als insectes. L'ús indiscriminat de pesticides, la contaminació, l'expansió dels monocultius o el canvi climàtic han aconseguit que es produeixi un declivi global de les seves poblacions. La pèrdua dels pol·linitzadors pot tenir conseqüències molt greus per a la producció d'aliments i per a la biodiversitat. Per això es

fan imprescindible les actuacions que ajudin a revertir aquesta situació, com poden ser pràctiques agrícoles sostenibles, enjardinament de les ciutats o posar hotels d'insectes (Figura 1) que faciliten la nidificació i propagació d'aquests insectes als medis urbans.

Després d'aquest petit tast sobre el món dels pol·linitzadors, esper que a partir d'ara observeu les flors i els seus visitants amb uns altres ulls, recordant la importància global que tenen en els ecosistemes i al nostre voltant.

Six Approaches to Co-Teaching

Beñat Iturria, English Departament

Co-Teaching is defined as two teachers working in tandem with groups of students. This involves sharing the planning, organisation, delivery, and assessment of instruction, as well as the physical learning environment.

There are six main approaches for co-teaching and each model has its unique benefits. In my personal experience, we tended to stick with two models that suited our methodology and then tried out one or two more when we wanted to mix up our teaching approach for increased student engagement:

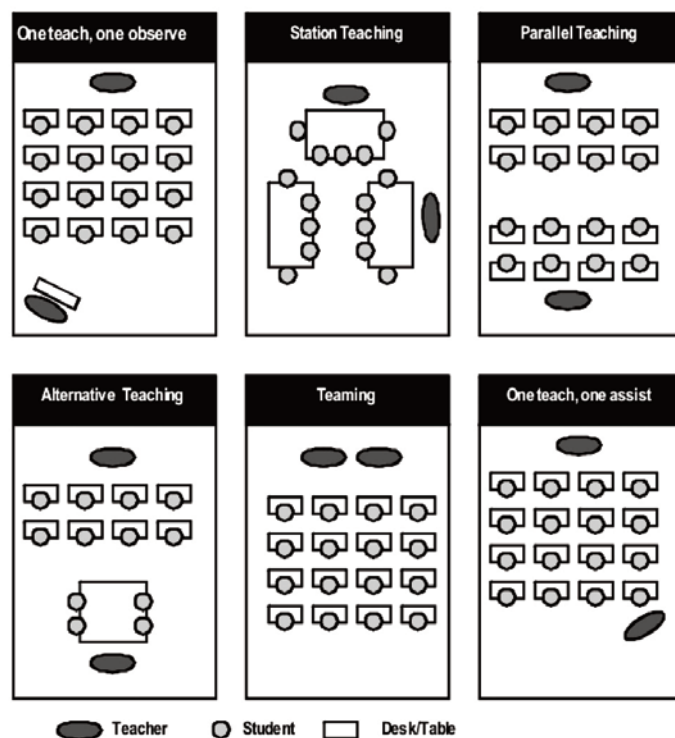
One Teach, One Observe: In this model, one teacher leads the entire group, while the observing teacher collects data during the class.

Station Teaching: Both teachers are meeting with their small group, while a third group works independently; groups follow a rotation schedule.

Parallel Teaching: Both teachers lead separate groups, simultaneously teaching the same lesson. This arrangement allows for smaller group sizes and more personalized attention.

Alternative Teaching: In this scenario, one teacher addresses the majority of the large group, while the other focuses on a smaller group for differentiated, small-group instruction.

Teaming: Both teachers interact with students and deliver instruction in the same general curriculum lesson.

One Teach, One Assist: One teacher takes charge of instructing the entire group, while the other teacher supports students who may need assistance accessing the content.

Cómo preservar la salud mental de los adolescentes

Francisco Castaño, Departament d'Automoció

Se habla mucho sobre salud mental, y algo preocupante es que aún algunas personas piensan que está relacionada únicamente con enfermedades mentales. Sin embargo, tener una buena salud mental simplemente significa encontrarse bien emocionalmente, es decir, tener una buena gestión de las emociones y los sentimientos, saber apreciar los buenos y poder gestionar aquellos que nos hacen sentir mal. Como cualquier habilidad, se puede educar, y es importante enseñar a los niños desde pequeños para que, al llegar a la adolescencia, puedan

Imatge: Sasin Tipchai

tener, además de una buena salud física, una buena salud mental.

La principal causa de muerte no natural en los adolescentes es el suicidio, un dato escalofriante que nos hace reflexionar sobre la importancia de mantener una buena salud mental en ellos. Creo que una causa de esto es el exceso de sobreprotección por parte de los padres desde una edad temprana. Se intenta solucionar todos sus problemas, se les defiende ante cualquier situación y se está demasiado pendiente de que sean felices. Sin embargo, esta sobreprotección solo proporciona una felicidad superficial que no perdura más allá de la preadolescencia.

En esta etapa, los adolescentes comienzan a demandar cosas que no se les pueden dar, no solo materiales, sino también concederles todo lo que piden o casi todo. Además, comien-

zan a dar más importancia a lo que hacen y dicen sus amigos que a los mensajes que reciben desde casa. Este cóctel hace que tengan que enfrentarse a obstáculos sin tener las herramientas adecuadas, lo que junto al alejamiento lógico de los padres en esta etapa, provoca adolescentes infelices y con problemas de autoestima, lo cual afecta verdaderamente a su salud mental.

Por otro lado, está la forma en que se fijan las normas y límites. Normalmente, se pasa el día diciendo a los adolescentes qué deben hacer: recoger la ropa, estudiar, venir a comer, dejar el móvil, llegar a casa a cierta hora, etc. Esto solo fomenta la obediencia en lugar de la toma de decisiones, algo que deben aprender a medida que crecen. Las decisiones que les corresponden por edad les ayudan a madurar, ser autónomos, aprender pautas de comportamiento y asumir responsabilidades. Esto es necesario para que tengan

una buena salud mental y puedan enfrentarse a la vida con una actitud positiva.

Además, está la educación emocional, de la que tanto se habla pero que a veces resulta difícil poner en práctica. Es importante que desde pequeños los niños identifiquen y pongan nombre a las emociones y sentimientos que experimentan, no solo a las positivas como alegría, felicidad, amor o sorpresa, sino también a otras menos agradables como ira, tristeza, vergüenza o miedo. Todas las emociones son necesarias, y es importante preparar a los hijos para la vida, no la vida para los hijos. Van a experimentar momentos de alegría, amor y sorpresa, pero también momentos de tristeza, enfado, ira, vergüenza o miedo. Evitar que experimenten estas emociones desde pequeños va en detrimento de su salud emocional, ya que si no las han sentido, identificado y gestionado, no sabrán cómo manejarlas cuando lleguen.

Recomendaciones para los padres:

- No eviten que los niños experimenten emociones que les hagan sentir mal. Necesitan aprender a reconocerlas y a sentirlas. Ayudarles a gestionarlas les permitirá reaccionar de manera positiva en todo momento.
- Es imprescindible conocer bien a los hijos y, sobre todo, aceptarlos tal como son. No hay que compararlos ni intentar cambiarlos. El no sentirse aceptados afecta directamente a su autoestima y su salud mental.
- A veces, se necesita la ayuda de un profesional para proporcionar herramientas y enseñar a gestionar las situaciones que van surgiendo en la vida. Si notas que tu hijo o hija tiene un mal humor constante, se aíslan, sienten que no son válidos, se preocupan excesivamente por ser aceptados o considerados, ya sea en presencia de otros o en las redes sociales, o si hay cambios en los hábitos alimentarios o de sueño, no dudes en acudir al psicólogo. Ellos son los más capacitados para ayudar a mejorar la salud mental de los hijos.
- Mantener una buena relación con los hijos, escucharlos desde pequeños y pasar el mayor tiempo posible con ellos ayuda a que se sientan queridos y comprendidos.
- Mostrar muestras de cariño, como besos, abrazos o decir un simple "te quiero", es fundamental para su desarrollo emocional.
- Si sospechas que su estado es depresivo, es decir, si no quieren salir, abandonan sus aficiones o amigos, prefieren estar en la cama y se ven constantemente tristes, son síntomas alarmantes. También es motivo para pedir ayuda a un psicólogo.

Els ERASMUS+ DAYS arriben a l'institut

Òscar Martorell, Coordinador de Mobilitat

Durant el passat mes d'octubre es van celebrar al nostre institut els primers ERASMUS+ DAYS. Aquestes jornades, que es desenvolupen al llarg de tot el continent europeu, tenen com a objectiu fomentar el sentiment europeu i fer conèixer el programa ERASMUS+ a la població.

En el nostre cas, les activitats van ser moltes i molt diverses. Les jornades van iniciar amb un acte formal al saló d'actes on van assistir convidades les anteriors coordinadores de mobilitat del centre, n'Àgueda Ribes i n'Anabel Valero. Elles van compartir amb tots nosaltres les seves experiències al capdavant del projecte ERASMUS+ i van engrescar l'alumnat d'enguany a participar-hi. També vam poder escoltar les vivències d'alguns exalumnes que havien marxat amb beques ERASMUS+ a l'estranger durant els seus estudis al nostre institut.

També es van organitzar xerrades formatives per a l'alumnat de disseny de currículums vitae en anglès amb la plataforma EUROPASS, una eina útil ja que és oficial a tota la Unió Europea.

Finalment, també vam organitzar concursos per a fomentar l'esperit europeu en l'alumnat i el professorat. Aquests concursos, de música, geografia o història van donar-nos una pinzellada de la Eu-

ropa actual i de la seva història.

Aquesta iniciativa va ser molt ben rebuda per la comunitat del Pedraforca i esperem poder-la celebrar durant molts anys més.

Windows To The World: A Job Shadowing In Prešov (Slovakia)

Àgueda Ribes Marqués, Departament de Sanitàries 2

Embarking on a Jobshadowing experience within the Erasmus framework, from May 3rd to 5th 2023, at Stredná Zdravotnícka škola sv. Bazila Veľkého, a school directed by The Order of the Sisters of St. Basil the Great. This school, exclusively providing VET studies equivalent to our CFGM CAI, gave me a unique backdrop for my stay.

My adventure started on May 2 from El Prat, transiting through London before landing in Kosice. From Kosice, I took a train to reach the city of Prešov, the third-largest in Slovakia,

where the influence of the Soviet Union is still evident, particularly in its architecture. Upon arrival at the station, I was warmly welcomed by the English teacher from the host institution, whom I had met months before during an Erasmus+ course in Dublin. His guidance was invaluable, aiding in my settlement and giving some tips for the following day's visit to the school.

The essence of my Jobshadowing was to contact a different work culture in Prešov. Nestled in the work environment, I observed and participated in daily activities, observing firsthand

EL PEDRAFORCA OPINA

the work of my counterparts in a European school setting. Despite language differences, the universal language of collaboration and dedication prevailed, creating a shared understanding among colleagues. This immersion not only broadened my perspective on work dynamics but also fostered a sense of adaptability crucial in today's globalized world.

One of the most significant takeaways from my time in Prešov was the development of intercultural competencies. Engaging with colleagues from diverse backgrounds challenged preconceptions and encouraged open-mindedness. "Navigating different cultural environments

not only enhanced my communication skills but also instilled a deeper appreciation for diversity." This is a lasting benefit that will surely influence my future professional interactions in an increasingly interconnected world.

My Jobshadowing experience facilitated invaluable networking opportunities. Engaging with professionals in Prešov allowed me to build connections that transcend borders. Collaborative projects not only enriched my skills, but also provided a platform to exchange ideas with colleagues.

The intensity of my Jobshadowing was heightened by a visit to J.A. Reiman Faculty Hospital, where students undertake their practical training. Remarkably, teachers from Stredná zdravotnícka škola sv. Bazila Veľkého actively participate in the students' hospital experiences, providing continuous training and supervision. Additionally, the cultural differences within the educational institution, such as the tradition of changing foot-

wear upon entering the school, offered a fascinating glimpse into aspects of the Slovakian educational environment.

But not everything was about work; during my stay, my hosts generously took me to the city of Kosice, the Museum of Folk Architecture and the UNESCO heritage site, Bardejov. The visit to Bardejov Spa showcased the region's therapeutic offerings, emphasizing the integration of natural elements to address various health conditions. These excursions not only enriched my cultural understanding, but also highlighted the warmth and hospitality of the Slovakian people. Moreover, I had the pleasure of immersing myself in the local cuisine, enjoying lunch in traditional restaurants and savoring the delicious sweets made by the Sister and Principal of the school.

This added an extra layer to my cultural experience, providing a taste of the region's flavors and traditions.

As a final note, my Jobshadowing experience in Prešov, was defined by the kindness and hospitality of the school staff. Among them, I would like to mention the principal, the mobility coordinator, and the English teachers. It's remarkable how people who don't know you can make you feel so at home. This warmth, coupled with the exposure to a different work culture

and the development of intercultural competencies, has left a mark on my professional and personal growth. I look forward to continuing collaboration with Stredná Zdravotnícka škola sv. Bazila Veľkého, and Institut Pedraforca will be delighted to welcome their teachers and students.

And to all my fellow vocational training colleagues, I encourage you to embark on an Erasmus+ adventure. You won't regret it! You will always remember it!

Our Adventure In Dublin/ CFGM Farmàcia- 2n Matí. Programa Impuls de les llengües estrangeres

2n de Farmàcia i parafarmàcia matí

Acció finançada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i per la Unió Europea NextGenerationEU.

On January 29 we took a plane to Dublin to enjoy a week there learning English and visiting the city. When we arrived at Dublin Airport the weather was cold and it was raining, of course. After we left our luggage in the hostel, a guide took us on a city tour, but we were so tired that we just wanted to go back to the hostel. When we finished lunch we went to the English school, where we would spend the next 5 days from 1:30 pm to 5 pm. After the classes some of us used to spend some time buying souvenirs and the others went straight to the hostel. This was our normal routine: visiting places in the morning, in the evening English classes and then shopping or back to the hostel.

The hostel was nice and comfortable but the rooms were a little bit small. There were some common areas where we could watch movies, play games or talk to other guests. Breakfast and dinner were quite good but we always had soup in the evening

At night we were a little scared because we could hear strange noises and we never knew where they came from.

We liked the city because we were in the centre of it, we could go everywhere walking and by Lua, Dublin's tram. Near the hotel we had a lot of famous monuments like the Spire and the GPO. There were also a lot of shops where we could buy different types of stuff and we could have lunch there too. We visited a lot of famous places like Molly Malone and Oscar Wilde statues, Duke of Wellington monument, The Temple Bar, the National Gallery of Ireland and several museums about Irish history.

As a whole it was an incredible experience that we recommend to all the students. We practised a lot of English, not only in the school but also in the streets and we created a very close relation among us. We really enjoyed this trip and we definitely would go again.

1r premi. Nadia Tekkal (1r ESO B)

Viatge a l'Antàrtida

Vet aquí una vegada una noia que es deia Eustàquia. Va decidir que el seu somni seria anar a l'Antàrtida.

Eustàquia va planificar tot el viatge, inclosos el transport i les despeses, però no havia pensat que a més de no tenir cap tipus de diners, els seus pares serien incapaços de deixar-la anar.

Al darrer dels mesos Eustàquia no parava de pensar en aquell magnífic viatge; fins i tot havia tret les millors notes per poder fer que el pares estiguin d'acord, però com qualsevol pare avorrit i sense cap expectativa a la vida, va dir la paraula més esperada: «NO». I aquella vegada va ser definitiva. Amb el que no comptaven els seus pares, però, era que la seva filla era una rebel i que de qualsevol manera faria possible el seu viatge.

Va arribar Setmana Santa i els seus pares ja havien escollit anar a Austràlia, la terra dels cangurs. Quan ja faltaven menys

Imatge: Martin Fuchs

de tres dies a Eustàquia se li va encendre la bombeta del cap i va pensar el pla més emocionant de la seva vida, el pla era que quan ella i els seus pares arribessin a estar a l'avió ella saltaria en un moment exacte i acabaria a l'Antàrtida, i així ho va fer. Ara estava sola a l'Antàrtida, però com una bona rebel, va agafar tots els pingüins, ossos polars i foques que podia i els va posar al seu equipatge. Això no va ser tot: va demanar per telèfon una pizza i quan li va arribar li va agafar prestada la moto al reparador i va tornar-se'n cap a casa sense cap inconvenient. Però no se n'havia recordat dels pares i quan va arribar a casa li van fer la renyina més gran de la seva vida.

Finalment, la van perdonar perquè Eustàquia per sopar havia portat sardines de l'Antàrtida. I conte contat, aquest conte s'ha acabat.

2n premi. Melany Díaz (1r ESO B)

El porc i la formiga

Hi havia una vegada una gran granja on hi vivia un porc molt prim i de diferent color als altres: ell era negre, mentre que la resta eren de color rosa, i això feia que es senti sol.

Un dia es va trobar una formiga passejant pel seu menjar, el porc la va apartar, però la formiga tornava al porc, el porc es va enfadar i va dir:

- Marxa d'aquí, formiga! no veus que molestes?

- Només vull una mica de menjar, si us plau! No menjo des de fa molt...- va contestar la formiga trista.

Però el porc no va fer ni cas i la va ignorar. La formiga no va tornar fins tres dies després. El porc estava assegut en un banc quan va veure una altra vegada la formiga i li va tornar a dir:

- Si us plau, tinc molta gana, dona'm una mica de menjar!

El porc es va sentir malament per la formiga i li va donar un tros d'entrepà. Aleshores la formiga li va dir:

- Moltes gràcies, de veritat, veuràs com la vida t'ho pagarà.

- No et preocupis, pots vindre tots els dies. Jo t'esperaré aquí.

La formiga li va donar les gràcies i va passar tots els dies per menjar, així durant dos mesos. Va passar molt de temps i la formiga no va aparèixer. Llavors el porc es va preocupar i va anar a buscar-la a casa seva. Quan va arribar va veure la formiga al terra amb una cama trencada, la va portar ràpid a l'hospital i es va recuperar. El porc seguia donant-li menjar fins que un dia la formiga li va dir:

- Hola, porquet! Tu m'has ajudat molt aquests mesos i volia agrair-t'ho moltíssim. També et volia dir que jo... soc milionària!

El porc no s'ho podia creure, i tots dos van viure junts i mai més el porc es va sentir sol.

Moralitat: Les petites accions de bondat poden conduir a grans recompenses inesperades.

Imatge: Thomas Ulrich

1r premio. Jheyco Silva (1º ESO A)

La vida

La vida es como una rosa,
es muy tierna y también preciosa,
hay que vivirla con una sonrisa
porque si no se la puede llevar la brisa.

La puedes disfrutar cada segundo,
eso es lo bonito de este mundo.
Es lo mejor y creo que tengo razón
y eso no sería sin el corazón.

2º premio. Lorena Camila Gómez (1º ESO A)

Enamórate de ti

A veces me miro en el espejo y pienso que mi cuerpo no es perfecto. Mi madre dice que soy muy guapa, que estoy muy bien, pero lo que ella no sabe es que cada día recibo comentarios negativos sobre mi cuerpo. No se lo cuento porque presiento que me irá peor.

Pasa una semana y todo sigue igual o incluso peor. Llego un momento en que no aguanto más y decido hablar con mi profesora, pero lo único que dice es que hablará con esas personas, pero miente.

No aguanto más, no puedo más, necesito que esto acabe ya.

Solo queda una semana para que nos vayamos de vacaciones de verano, cosa que me ilusiona, pero también estoy un poco nerviosa al tener que mostrar mi cuerpo en bikini....

Las vacaciones y todavía sigue sin gustarme mi cuerpo.

Mi primer día de clases fue bien, me sorprende no ver a esas. He hecho amigos y nadie me dijo nada sobre mi cuerpo.

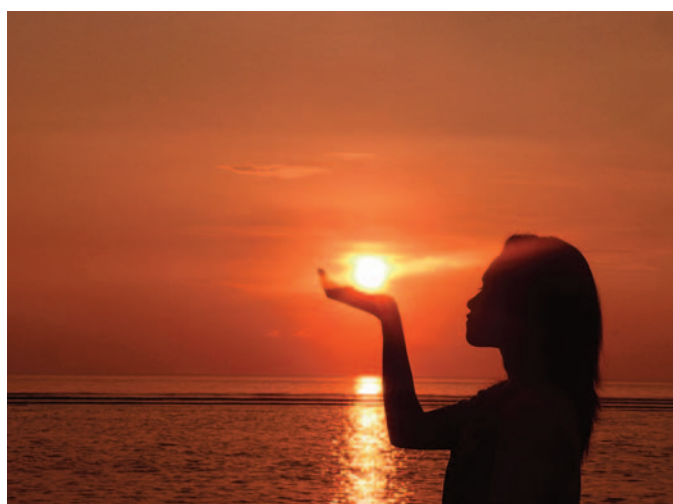
Pasan los meses y mis compañeros me ayudan a que me guste mi cuerpo, a que pueda vestir con la ropa que quiero sin que nadie pueda decir nada.

1r premi. Armaanjet Singh (2n ESO B)

La vida

Ella té uns somnis, els vol complir,
la vida amb felicitat, vol omplir.
Cada dia s'aixeca amb esperança
i sempre amb molta confiança.

Moltes vegades es deprimeix,
però s'aixeca i segueix.
Així continua el seu dia a dia
i tot el que cal, ho faria.

imatge: Robinson Awang

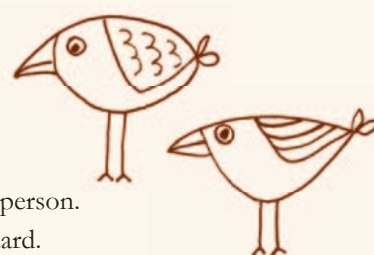
1r premi. Sehajleen Singh (1r ESO C)

The Enchanted Riddles

Once upon a time there were two birds that were one brother and one sister. They were called Juan and Juanita. They lived far from the city and the town. One day they were very hungry and decided to go shopping in the town. On the way, they decided to go to a closer town. It was said that the town was enchanted but they ignored it.

When they arrived at the town they realized that the people who lived there instead of buying with money they had to buy with a riddle. For them it was perfect, at first they started buying bread. The one from the store had to tell them a riddle, but they failed. Suddenly they fainted and woke up in room with a card that put:

One person wanted to enter to a castle and the guard asked:

-Six?

-Three.- Said the person.

-Ten.- Ask the guard.

-Five.- Said the person.

But they stopped him. What was the correct answer?

-It's 3.-Said Juanita.

-Why?-Said Juan.

-Because it has three words T-E-N.- Said Juanita.

Suddenly appeared another card that said:

-How many months have 28 days?

-All the months because all the months have more than 28 days.-Said Juan.

At the final the door opened and they ran. Never in their lives they came back.

2n premi. Nadia Kabouri (2n ESO A)

Un malson

Un dia, estava al meu llit, dormint. Era de nit. Tot anava molt bé, fins que...

Es va fer fosc, no estava veient res, fins que em vaig adonar que jo estava en un malson, perquè hi havia moltes cares, negres, rodant per tot l'espai.

M'estaven guiant cap a un bosc, era molt negre, no hi havia ningú, ni un sol animal. Semblava contaminat.

Hola, que hi ha algú?- Vaig dir, però solament escoltava el meu eco.

Vaig continuar caminant fins que vaig trobar una cova on hi havia: habitacions, mobles, un lavabo... Semblava molt interessant, i em vaig haver de quedar en aquell lloc.

Després d'un quant temps, vaig sentir un soroll molt espantadís, la meua pell es va posar de gallina. Ràpidament, vaig amagar-me a baix d'una taula molt gran que semblava d'una família.

Vaig veure com fantasmes amb cares esgarrifoses entraven a la cova, parlaven entre ells, no s'entenia res!

Eren quatre en total, dos nens i els seus pares.

Fins que una espècie molt estranya em va mossegar al turmell.

- Aaaaaaaah, quin mall!- Vaig cridar en veu alta.

- Qui hi ha?- Va preguntar el pare, molt enfadat.

Va agafar la taula i la va traspassar. I em va empènyer a fora. Estava a terra i entre ells estaven parlant, jo volia marxar d'aquell lloc, vaig ajupir-me de puntetes, però tots m'estaven mirant amb cara de: vull menjar.

I, finalment, em van menjar tots quatre i em vaig despertar d'aquell malson.

1r premio. Marco Farinango (2º ESO C)

Error en el software

Después de la tercera guerra mundial y la fuerte escasez de agua en toda Europa, se decide construir androides con forma humanoide semirealista obedientes que sirven a las personas en diferentes tareas: amo/a de casa, propuestas militares...

Ana era una androide que servía a un hombre de cuarenta años llamado Hank. Hank era un hombre con serios problemas en su vida, tal como: facturas sin pagar, deudas pendientes y encima, en paro. Lo cierto es que Hank tenía problemas mentales, tales como la depresión o la bipolaridad haciendo que le den ataques de ira en cualquier momento del día. Ana al entrar en aquella casa mal pintada, con grietas y con mucha mugre hizo que se le pusieran los pelos de punta y claro, después de unas hora ordenando las casas y limpiándola, Ana se dio cuenta de que algo no andaba bien. Se escuchaban gritos y lloros en la primera planta y, sin pensarlo, Ana bajó inmediatamente sin saber lo que estaba por ver. Hank estaba gritando a su pobre hija que no tenía la culpa de nada, sobre las cosas que ese hombre había hecho en un pasado. El software de Ana no le permitía hacer nada. Ella tenía las únicas instrucciones de obedecer a Hank y de nadie más, por lo tanto, lo único que pudo hacer fue mirar. Horas después, a las nueve de la noche, Hank y su hija Irina (sí, la misma a la que gritó un rato antes) estaban cenando tranquilamente cuando sin motivo aparente,

Hank se vuelve a enfurecer pero esta vez, Hank golpeó fuertemente a Irina. Irina se fue corriendo rápidamente a su cuarto y Hank, sin pensarlo, fue detrás de ella con su largo y negro cinturón pero antes de irse, advirtió a la androide: «Como te muevas, te mato» y se fue a buscar a Irina. Ana no podía creer lo que estaba pasando, no quería desobedecer a Hank y aún menos dejar que maltrate a Irina. Ella pensó: «esto no es justo, tengo que hacer algo al respecto». Algo raro acababa de pasar, un androide acababa de desobedecer una orden del amo. Tenía un error en el software. Ana fue a la habitación de Irina lo más rápido que pudo y abrió esa puerta: «¡Déjala en paz!» dijo Ana enfurecida. Hank estaba confundido: «¿Qué estás haciendo? ¡Sal ahora mismo!» refunfuñó. «Buen intento, pero ya no soy tu esclava» dijo en voz alta. Hank inmediatamente se abalanzó contra Ana rabioso, pero ella logró esquivarlo haciendo que Hank se diera un fuerte golpe en el lateral izquierdo de su cabeza contra un armario colgado en la pared. Ana cogió la mano de la pequeña y salieron corriendo de la casa. En busca de ayuda.

2º premio. Matías Honores (2º ESO B)

Un sueño incompleto

Venía por una vida mejor, dejando atrás los peligros que tenía mi país. Pero quién diría que me lanzaría a mi propia muerte. Soy consciente que no soy de este país, no soy como ellos, pero nunca imaginé que sería tratada así por ser diferente.

Eran las 11:59 pm, 40 minutos antes de mi muerte. Era un 29 de octubre y estaba en Cataluña, el día que me volvería a encontrar con mi familia. Pero para mi sorpresa, una secta me sentenció a muerte. ¿Por qué? La razón es muy simple, me mataron por no ser como ellas. ¿Acaso es mi culpa tener la piel oscura? ¿Que mi cabello sea rizado? ¡¿Que mi cuerpo sea demasiado delgado por culpa de la desnutrición que sufrí en mi país?! Soy Nigeriana, era claro que mis rasgos físicos serían diferentes.

Me dirigía al aeropuerto a recoger a mi familia, la noche era fría y la luna resplandecía. En pleno camino debía entrar a un callejón inexplorado, oh, ¡dios mío!, no me había dado cuenta de que alguien me seguía desde que salí de casa. Al ingresar al callejón, me golpearon por detrás y lo último que vi fueron a varias personas usando una capa negra que les cubría el rostro. No sabía cuánto tiempo había pasado, pero cuando desperté,

estaba atada a una silla y observé muchos objetos religiosos en mal estado. Había mucho polvo, se notaba que el lugar estaba abandonado. Pasaron cinco minutos hasta que el grupo de personas que llevaba capa apareciera, no dijeron nada. Se quitaron las capuchas y quedé impactada. Todas eran mujeres blancas, altas, de cabello liso y claro. De repente empezaron todas a cantar, la melodía era dulce, pero la letra maléfica. En la canción se decía que se debían eliminar a las mujeres impuras y diferentes a ellas.

Muy atemorizada empecé a dudar si seguiría con vida o no, ya que la letra de la canción me describía casi a la perfección. De repente, todas ellas salieron de la habitación en que estaba yo para situarse en un cristal que estaba al otro lado, al parecer salió un gas de dudosa procedencia que ocupaba la habitación, poco a poco, mientras ellas me observaban por el cristal con una sonrisa bastante perturbadora y terrorífica. Empecé a perder la conciencia, lo último que vi fue a ellas riendo y celebrando lo que parecía mi muerte en ese momento. Todo lo que hice por salir de mi país para terminar así... No lo podía creer.

1r premi. Qasim Tabassum (2n ESO A)

The Story Of The Power Ranger Dino Fury

A long time ago, there was a girl named Alison, who came from a long vacation to work at Youth Bomb, which was a video and news company. When she came in, she thought she'd do a story about hunting ghosts in a forbidden forest that was full of stories to tell.

Alison went to her boss and asked if she could do a story about ghosts in the forbidden forest. Her boss Jani replied: No! Seeing her insistence and looking at her previous report on glow-in-the-dark lipstick, she said yes, but only if she has permission to enter the forbidden forest, and Alison lied and said yes. Then she headed towards the forbidden forest; after half an hour, when she was inside the forbidden forest accompanied by her ghost hunter gun that threw a net and was connected with a mini camera and a radar. At that moment she began her report on ghost catching when her radar detected that something was coming fast toward her, set out to throw the net, and after a few seconds someone called for help, she went to take a closer look and realized it was a boy, she helped him and inadvertently hit the wrong button which activated a cramp to the net, she quickly deactivated the net, apologized, and they introduced themselves; The boy said his name was Daniel and that he was going to daino, as Alison was also going there and had the map, she accompanied

him. After a short time, he introduced her to his mother, who was an archaeologist. Later the security guard who was in charge of enforcing the rules came and kicked him out of there and left, a few minutes later, his mother packed up and left, then the leader of the aliens appeared, as the two humans were hiding behind the trees. Their mission was to remove the sponics (which are alien eggs), to destroy the world so that his girlfriend would wake up from her deep sleep. The evil leader of the robots, who was disguised as a lilac power ranger, made a hole in the ground just above the secret cabin of the power rangers with his gun, the alien entered in anger but then behind him the two surprised humans entered; when the robot dinosaur was trying to wake up sector (a species that looked like a human that is from another planet and has antennas on his head), after a few seconds the alien told the robot dinosaur to give him the sponics but the dinosaur said no you will never get them! the alien shot the robot dinosaur and she crashed with the car on the wall, then the hu-

mans took the sword and without the alien noticing, they attacked him and became power rangers David in blue power ranger and Alison in pink power ranger and said wow! then the dinosaur got up and went to the computer and threw the key to dino fury soldiers (it means that the statues of soldiers who were there are activated and begin to fight), but they were unlucky that the key was caught by the alien, he put it in his sword and activated it because the soldiers began to fight against the power rangers, the dinosaur got nervous and punched the computer and with cramp woke up seitor red power ranger jumped out of the machine and began to fight but they were unlucky that the alien opened the machine of the sponics and the sponics began to fly and destroy the world after the alien left after a month David and Seitor went to work to Bomba Juvenile, in reality, was called Buz Janz with Alison and they had to interview an atleta to the sports center of the city after a short time they interviewed him but she did not interview because Seitor told her that if she teaches him to throw a fan she would accept the interview because she said and she surprisingly said yes and they became friends and the girl said her name was Alexandra and she has a brother named Alex who is a musician and he introduced himself too and they became friends and they all went to the museum in the city to see a ball of superpowers and when they got there they saw that there were the evil robots trying to steal the ball to be indestructible and the power rangers started fighting them with their swords and with Alex and Alex fighting sincerer they broke the ball and the power rangers started fighting them with their swords and with Alex and Alex they broke the ball. evil robots trying to steal the ball to be indestructible and the power rangers began to fight them with their swords and Alexandra and Alex but when Alexandra and Alex fighting sincerer broke the ball and out come keys dino furya surprisingly take the keys and

become power rangers the Alexandra in green power ranger and Alex in black power ranger, the robots looking that they are more go away from there and they return to the secret cave at night they arrive and introduce Alex and his sister to the dinosaur and go to sleep after a week they get an emergency call to the rangers that there are robots in the park gimac sisados (become giants), with the x-rays of the spaceship as the leader of the rangers

the red ranger tells him to activate the sors (are giant dinosaur robots), t-rex battle mode they get on the sors they fight against the robots but they lose and fall asleep with the shot of the robots they take them from there as their alien leader in the forest above the secret cabin of the rangers next to the statues of dinosaurs that are connected with the network of metamorphosis (a network that without it would not exist the rangers and their super powers), the evil alien leader sat them to Seitor, Alexandra and Alex in some chairs and connected their heads to some tubes that were connected to a machine to remove the superpowers to the rangers and they die and the girlfriend of the alien leader wakes up and but when the blue power ranger and the pink power ranger realize that their companions are in danger they teleport, they arrive there they fight but they fight him but they are not able to get to him. transport they get there they fight but they shoot Alison and he falls asleep and they sit him in the stone chair and put the machine tube in his head and he knows that now it's all up to him his mother was watching all this as he faces the enemy he cuts the tube with the sword they wake up the rangers start to run. Because they realize that the machine will explode after a few seconds explodes and destroys the alien and its robots and also the sponics that were there and come to the guardians of the keys dino fury to thank them and the earth is safe from the curse.

Long live the Power Rangers!!!

1r premi. Yongyi Wu Xia (3r ESO B)

Jo

Dia que passa,
records que s'obliden,
casa que no es troba,
persones que canvien cada dia.

Arriba la nit,
on la lluna ha sorgit,
és l'hora de pensar,
cap on anar.

Mirant el sostre,
creant il·lusions d'un extraterrestre,
per eliminar aquesta terra,
on estic ara.

Sé que mai passarà,
tot és a la meva imaginació,
només tinc desesperació,
espero que s'acabi aquesta maledicció.

Ningú em comprèn,
tampoc m'importa,
desitjo trobar aquella porta,
allà on m'accepta.

Vull anar a on pertanyo,
aquell lloc sense paraules,
sense sentir bucles,
on sé qui soc jo.

2n premi. Amna Azhar (3r ESO B)

Feliç aniversari

Avui, 23 d'abril, és el teu aniversari.
Per què no ho celebrem?
No diguis que és innecessari,
tan bé que ho passarem.

M'he despertat fa unes hores.
T'he fet el pastís que t'agrada,
és de xocolata, sé que l'adoredes.
Va, desperta't d'una vegada.

Saps, sempre he pensat que no era bo,
però ara ho sé segur.
Tu ets perfecte, de debò,
però no soc gens com tu.

Fa dos anys,
em vas regalar un ram de roses.
Et vaig dir que la pròxima vegada te les regalaria jo.
Te'n recordes?

Recordo quan ens vam casar,
tot era perfecte.
Quan vas dir: «fins que la mort en separi»,
mai vaig pensar que seria per les teves pròpies mans.

És culpa meva,
creia que tenia temps.
L'últim que pensava
és que guanyarien els teus pensaments.

Ja soc aquí,
tinc les roses que et vaig prometre.
Les deixo aquí, a la teva tomba.
És una pena que no les puguis rebre.

Fa quasi un any que ja no hi ets.
Una part de mi va morir amb tu,
I l'altra és amb mi, però feta trossets.
Espera'm una miqueta, aviat seré amb tu.

1r premio. Maryiem Mija (3º ESO C)

Autofilia

Yo sola me quiero,
no necesito a un hombre primero,
ni a un guarro con dinero.
Yo puedo sola,
soy libre como una ola.
Uno superior a ti no mola.
Me visto así,
déjame vivir y ser feliz.
Yo no actúo, no soy una actriz,
puede que te quiera, pero voy yo antes,
mis problemas son más importantes.
Sé que te irás con todas tus amantes,
pero sin ti me considero aún brillante,
me quiero a mí y después a quien sea.
Espero que este poema alguien lo lea.
Quiérete a ti mismo antes que a nadie,
y deseo que esto en ti nunca cambie.

2º premio. Carmen Balde (3º ESO B)

A la espera de una nueva rutina

En un día normal, dentro de la rutina,
Me siento sola, apartada, excluida.

Me mata el estrés, ya no sé qué hacer.
Solo quiero desaparecer.

De fingir una sonrisa estoy más que harta,
Tantas responsabilidades, ¿quién las aguanta?

Y cansada de este bucle lleno de soledad,
Espero sentar una nueva amistad.

1r premi. Yongyi Wu Xia (3r ESO B)

Steps To Be

Escape from this place,
no one believe you,
because on their eyes you are just lying,
so, stop crying.

Look up and see the stars,
get lost in that time,
don't afraid and follow the line,
that will take you to the other side.

Listen to the sounds and relax yourself,
nobody will see you,
and if you want you can say the true,
but no one will hear it.

Drop everything and clean your tears,
cheer up and fight for your world,
be the next light to shine all night,
and everything it's going to be alright.

Prepare all you need and go outside,
but before, you need to be strong, that is the clue,
then, you can be what you want,
however in the dark I will still protect you.

Hug the fresh wind and forget this,
I will miss your presence,
because you was my only patience,
I will remember you, always...

1r premi. Khamna Khan (4t ESO B)

La nit misteriosa i la criatura demoníaca

Era una nit freda i desolada, amb el vent bufant a través dels arbres. El cel estava fosc i amenaçador, la lluna plena brillava feblement a través dels núvols. De sobte, una figura misteriosa es filtra sobre un turó llunyà. Amb el seu caminar maldestre, es va dirigir a una antiga cabanya en el bosc. Els arbres s'agitaven al seu pas.

En arribar, el personatge va desaparèixer dins. El vent es va detenir i els arbres es van quedar en silenci. L'únic senyal que alguna cosa estava succeint era l'aroma a por que expandia de la caseta. Durant hores, ell va romandre dins, sense fer res. La lluna continuava brillant misteriosament. De sobte, un so, com

2n premi. Karen Paola Franco (4t ESO B)

Ho sento

Ho sento molt, amiga meva,
que estàs lluitant tu sola,
sense l'ajut dels teus desitjats.

Sento molt aquest patiment
que has de dur sobre teu dia a dia,
sense l'ajut dels teus estimats.

Pateixo perquè encara que siguem molt amigues,
no sempre t'he sentit al meu costat,
pateixo perquè has estat per mi una part important.

Ho sento molt amiga meva,
que estàs lluitant tu sola,
així que no et deixis guanyar.

Sento molt aquest patiment
que algun dia deixarà de ser-hi
sense cap penediment.

Pateixo perquè no puc ajudar-te
com voldries que ho fes-hi
amb una solució imminent.

1r premio. Bianca Cuéllar (4º ESO A)

Angustia

El 13 de septiembre de 2021, una chica llamada Victoria estaba saliendo de su trabajo sobre las 00.00 horas e hizo el trayecto que siempre hacía para llegar a su casa. Recientemente se había mudado a otro piso, por lo tanto, no tenía conocimiento de los vecinos que vivían en ese mismo departamento. Caminó hasta llegar a su casa, entró a su portal y sintió una presencia detrás de ella.

Después de que se cerrara la puerta, vio a un hombre que tenía unas llaves en la mano y que estaba intentando abrir la puerta. Entonces la chica fue a abrirle porque pensaba que era un vecino y a partir de ese momento, empezó su desgracia. Ambos estaban subiendo las escaleras y de repente el señor se tiró encima de ella y empezó a ahogarla contra la escalera. El señor le tapó la boca antes de que ella lograra gritar y le dijo:

—Ya sabes lo que quiero. Hago lo que tengo que hacer y me voy. Pero si gritas, te mato aquí mismo.

Ella estaba tan aterrorizada que se hizo pis encima, pero para controlar la situación le dijo que iba a colaborar. Para evitar el contacto, se introdujo una mano en su pantalón para demostrarle que tenía la regla. A pesar de todo, a él le dio igual y le empezó a tocar sus pechos mientras se desabrochaba el pantalón. Después le quitó el móvil y le dijo que lo desbloqueara, mientras le seguía diciendo “como grites, te mato”.

Para eludir la situación, ella le dijo que era peligroso hacerlo ahí mismo porque los vecinos se darían cuenta, pero no sirvió de nada porque él le dijo:

—Lo hacemos aquí, y si preguntan díles que somos novios.

El individuo volvió a mirar el móvil y ella aprovechó para salir corriendo y conseguir pedir auxilio. Él salió tras de ella y una pareja se dio cuenta de la situación y fueron tras él mientras le gritaban que dejara el móvil ahí.

Hoy, 23 de marzo de 2023, el sujeto ha sido condenado a 26 años de prisión por dos violaciones y tres intentos de violación.

2º premio. Jonathan del Óleo (4º ESO A)

El romance de la muerte

Pasa el tiempo, y estalla la guerra,
año 2050 y seguimos anticuados.
Una vida asquerosa para el que esté a mi lado.

Cree que es la hora, creo que no lo soporta
pero es que el silencio me vuelve loco.

La soledad me susurra
y mis pensamientos me empujan
hago cosas malas dentro de mi burbuja.

Pero si estalla no habrá futuro,
el tiempo sigue pasando,
la gente me sigue odiando,
pero si no me ayudan
acabará mancillado.

Hoy me levanto
creo que se ha completado,
el más fuerte de ellos seré
no me queda nada y nadie que perder
así que con la nada y la soledad me quedaré.

Mis adentros me dicen que no,
mis afueras me empujan,
perdón por mi vecina,
la primera víctima es para mí.

La locura me está llevando
la gente me está despreciando
pero lo que no saben
es que la muerte me está llamando.

10 personas, una por cada pecado.
Yo soy el décimo porque lo he anhelado
con mi amor, con mi dolor y con mi amiga la muerte.
Me despido de esta vida. Espero que tengan suerte.
(PUM...)

1r premi. Vanessa Vallejos (1r BAT A)

T'esperava

T'esperava,
sense saber el que
estava buscant.

Sola asseguda a la
cadira pensant,
En el que podia haver passat
per justificar els teus 60
minuts de retard

Potser estem jugant?
M'encantaria haver-me assabentat,
així no m'hauria trobat
veient-me al mirall,
preocupada per veure'm bé,
veure'm bé per a tu.

Quin error,
i és que maleeixo cadascú
ximple papallona, que sentia,
cada cop que et veia.

M'animo a mi mateixa
que tu t'ho vas perdre.
Quina egoista vas ser!
Per la forma en què
voler-me fingies,
encegada em deixo.

T'esperava
aquells 60 minuts començava
a duplicar-se i aquí em tenies.

T'esperava,
Però mai vas arribar,
així que me'n vaig anar,
sense poder-ho entendre

Em topava amb el mirall
en aixecar-me.
Sí, em veia bé,
llàstima que no
ho vas poder veure.

2n premi. Abubakar Ahmed (1r BAT B)

T'estimo

Quan jo et vaig veure en el parc somrient
aquella nit jo vaig estar molt content,
il·lumines més que la lluna plena,
si no et miro un dia, em moro de pena.

Amb tu la meva vida té sentit,
amb tu la meva vida tindrà èxit.
Estar amb tu és com un somni complert,
si estàs sempre amb mi, sempre puc estar despert.

Si tu estàs amb mi, sé que faig aquí,
tu ets el motiu perquè encara estigui,
la meva vida està amb al·legoria

si et toco és com toco la meva glòria.
Aquí tot se sap, aquí no hi ha clau,
si estàs amb mi sempre estaré per a tu.

1r premio. Pamela Rodríguez (1º BAT B)

De cómo la muerte me visitó

Corrí, dejando atrás el olor a gasolina y humo. Las ramas de los árboles me arañaban y rompían la piel, pero no podía detenerme. En realidad, no quería. El frío de la noche golpeaba mis brazos desnudos y mi respiración era totalmente descontrolada mientras perseguía a aquella sombra que vislumbraba a lo lejos. Parecía no tener rostro, sin embargo, verificaba constantemente la zona rocosa, como si tratara de buscar un sitio en específico.

Sin importar lo cansada que me encontraba, no me detuve. Y tal vez la adrenalina del momento hizo que terminara cayendo de rodillas al suelo, lo que me hizo gruñir de dolor, consiguiendo que su figura terminase reparando en mí. Su mirada me recorrió entera, tal y como lo hizo cuando, sentada en mi coche rodeada de una espesa neblina, lo vi acercarse al sitio en el que me encontraba. Sus pasos eran largos pero tardíos, sin embargo, lo que me sorprendió una vez llegó a mí no fue ver su cabeza cubierta por lo que parecía ser una finísima tela negra, sino el ofrecerme su mano envuelta por un guante. Confusa, la acepté, acercándome cuidadosamente a su complexión.

De pronto, sus pies se movieron de un lado a otro, obligándome a seguir sus movimientos, como si me invitara a hacerlo. Parecía simular un lento vals bajo la luna, solo que la única melodía existente era el silencio de la noche. Quizá me sentía embelesada por su pausado ritmo, o a lo mejor el aturdimiento que sentía cegaba totalmente mis sentidos hasta tal punto de no pensar cuerdamente en lo que cometía.

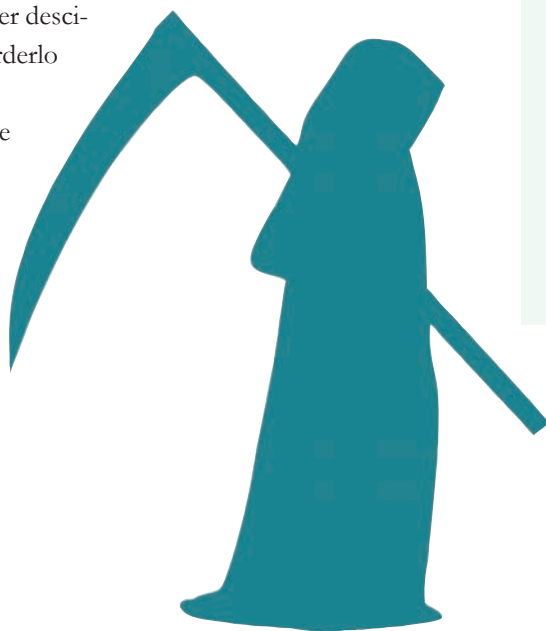
Bajo pinos y estrellas, ambos nos balanceamos en un mismo compás. Yo mantenía los ojos cerrados mientras sentía la tierra temblar bajo mis pies con cada paso que dábamos. De repente, me dio la impresión de que la tierra se hundía. Entonces, mis pies ya no tocaban el suelo y una sensación de pura livianeza se extendió por todo mi ser. Todo a mi alrededor parecía ser un caos irremediable pero yo solo percibía una armónica paz adentrarse en mi interior mientras, en lo más hondo de mi mente, acariciaba una cúspide de felicidad con los dedos. Era una sensación tan complicada de describir que, de alguna forma, me hacía sentir libre de mis tormentos internos.

Y cuando sus brazos me envolvieron en un frío y abrumador abrazo con mi cabeza contra su pecho, un sonido agudo perturbó mi sosiego. Súbitamente, mis párpados se abrieron y recorrieron detalladamente todo lo que se encontraba a mi alrededor, sin embargo, la tenue luz de la luna fue apagándose, y con ella, todo lo que se encontraba en mi entorno. Me sentí caer, de pronto, en un profundo abismo que parecía no tener final, con la oscuridad sofocándome y pareciéndome estar en un limbo entre el delirio y la razón. En la lejanía escuchaba un tumulto de sonidos que no podía descifrar y el olor a goma quemada y humo regresaron e invadieron el espacio desconocido en el que me hallaba, donde la soledad y el desamparo eran lo único que me acompañaba.

Entonces, mis ojos volvieron a abrirse, examinando rigurosamente todo lo que me rodeaba de nuevo.

Me encontraba dentro de un coche rodeado de humo blanco y luces azules y rojas que parpadeaban una y otra vez. Con el paso de los minutos llegué a la conclusión de que el parabrisas se encontraba roto y con sus pedazos esparcidos por los asientos y el suelo por una razón: me había estrellado contra un enorme árbol al haberme desviado de lo que seguramente era la carretera. Las conversaciones que eran mantenidas a distancia, de las cuales no paraban de resaltarse y repetirse las palabras “fuga” y “arresto”, me hicieron comprender varias cuestiones sobre el estado en el que estaba. No obstante, mi mirada no pudo evitar ser atraída por una silueta que se encontraba en medio de mi campo de visión. Su túnica negra se movía de un lado a otro por la brisa y su mano extendida en mi dirección parecía convidarme a tomarla y a seguirlo de nuevo. No aparté mis ojos de él en ningún momento, tal vez por querer descifrarlo, o a lo mejor por temor a perderlo de vista y no verlo nunca más.

Con el tiempo comprendí que aquella fría noche de abril la Muerte me había arropado entre sus brazos, pero aquello no era lo que me provocaba espanto, sino el hecho de saber, muy en el fondo, que me había encantado y que, por primera vez en mi corta vida, había sentido la paz absoluta.

2º premio. Nuria Pinto (1º BAT A)

¿Odiarte yo?

Cómo olvidarte,
si todavía puedo amarte.
Cómo despreciarte,
sí todavía no puedo olvidarte.

No podemos estar juntos,
pero sígo celebrando tus triunfos.
Y claro que me alegro,
y en silencio lo celebro.

Tú piensas que te odio,
y sin tan solo vieras este folio.
sabrías la verdad,
con toda seguridad.

En nuestra relación,
hubo decepción
a causa de la situación,
que nunca le pusimos atención.

En nuestra relación,
faltó comunicación,
pero nunca amor.
Fue culpa del temor.

Ahora nos miramos,
y pienso en todo lo que juramos.
No tuvimos el valor,
de resolver ese dolor.

Nos hicimos daño,
y aún así te extraño.
Todavía te amo,
y con esto acabo.

1r premi. Muskan Yasar (1r BAT B)

Between Heartbeats

You were someone who did not know how to love,
and I resented you for that sometimes.

When I had to ask for affection and tell you the right things to say, like I was a chore.
As I lay awake wondering if I was not enough, and you slept soundly, as if you did not care.
I questioned my worth each morning that I woke up to the sound of your silence.

But truthfully you did love me, your words just got tangled and lost but when you called me beautiful, I believed you.
Your emotions were quiet, but they were strong.
Your love in small doses was worth more than an entire ocean of someone else's romance.
You loved me in the only way you knew how, and I am so grateful to know how that feels.

1r premi. Michelle Padilla (2n BAT B)

Absència

La pluja cau sobre la meva finestra,
mentre el vent bufa fred i fort,
i jo aquí asseguda, sense ganes,
sentint que tot es desfà a la mort.

El meu cor bateja amb dolor,
i les llàgrimes cauen sense parar,
sento que estic perduda en l'amor,
i que la meva ànima no pot més.

La tristesa m'envaeix com una plaga,
i no sé com escapar-me'n,
el temps passa, però no l'apaga,
i la meva ànima plora per l'absència d'ella.

Per què te'n vas anar, amor meu?
Per què em vas deixar sola en aquesta foscor?
No sé si podré superar aquest buit,
i trobar la llum a la immensitat.

Així segueixo aquí, trista i solitària,
buscant una raó per seguir,
esperant que algun dia,
trobi el camí per viure.

2n premi. Alexander Muñoz (2n BAT B)

La venjança del desamor

Oh, desamor, cruel venjança
que el meu cor amb fúria ofegues
en la foscor de la meva ànima
on els teus records es neguen.

Amb dolces paraules em seduïes
fent-me creure en un amor etern
però ara tot ha acabat
i el meu cor s'ha convertit en cendra.

La teva absència és com un espinar
que em fereix i em fa sagnar
i la meva ment és un laberint
on el teu nom fa patir.

Però encara guardo un sentiment
que per més que ho intento no puc oblidar
és el record de les teves carícies
que em van fer sentir tan especial.

Ara em trobo sol en la foscor
sense la teva companyia
però encara em queda una esperança
que el teu amor torni algun dia.

I així, amb un somriure trist
em dius que no, que ja és massa tard
i el meu cor s'esmicola en mil bocins, enyorant el teu amor perdut.

1r premio. Andrea Rafaile (2º BAT B)

Otoño

Podrán transcurrir las estaciones
como mi ausencia en tu vida.

Como siempre,
seré otoño:

la belleza, las hojas secas,
caídas, derrumbadas por el viento.

Pero aunque estén en la tierra, esparcidas,
aplastadas día a día,
siguen siendo admiradas,
pintadas en los cuadros de esos pintores
brillan con sencillez y con vida.

Tú, eres viento,
imparable e impetuoso.
Yo, en otoño soy tus hojas,
en invierno, la tormenta,
para rozarme contigo.

2º premio. Sara Pichardo (2º BAT A)

Sin naturaleza no hay vida

Con la suave brisa podemos ver las tiernas hojas.

Sin naturaleza, no hay vida.

Como caen de los árboles a las que están sujetas.

Sin naturaleza, no hay vida.

La iluminada luz de los cielos nos muestra hoy su azul despejado.

Sin naturaleza, no hay vida.

Y aquellos cerezos dejan sus flores a la vista.

Sin naturaleza, no hay vida.

Sin duda, son dulces escenarios.

Sin naturaleza, no hay vida.

Y surgen, surgen las leves aguas.

Sin naturaleza, no hay vida.

El hombre reposa en su agradecida suavidad.

Sin naturaleza, no hay vida.

1r premi. Najwa El Aissaoui (2n BAT B)

There's no Life without Nature

Leave everything behind and start thinking about your future,
a future full of life, full of nature.

Start working your brain and think about how to save nature,
and better do it if you want a life full of adventure.

This life is nothing without nature,
but above all it is nothing if people don't mature.
You have the solution in your hands,
you just need to value nature and include it in your plans.

1r premi. Carla González
(2n Laboratori Clínic i Biomèdic)

El neguit

Passo cada dia pel lloc
on ens vam abraçar per últim cop.
I no puc evitar pensar
que tot això m'ho podria estalviar.

Tothom volia opinar,
però a mi em donava igual.
És tan difícil i complicat,
jo mai m'ho hauria plantejat.

Miro cap enrere
i ja ha passat setembre.
Com un record tan bonic
pot fer tant de mal?

Parlant i conversant,
els meus sentiments han augmentat.
Tu què és el que sents,
de veritat ho vull saber?

El seu cor s'ha apagat
i em diu que no ho té clar.
Està fora de la meva mà,
i això em fa mal.

Tothom vol opinar,
però a mi ja no em dona igual.
T'està utilitzant,
ja ho havia pensat.

No et mentiré,
no vull que ho passis malament.
De veritat estàs sent sincer?
Ja no sé si et creuré.

Dius que em vols al teu costat
però no per sempre.
Ara em dius que soc emocional,
però això és el que et va agradar.

Un bitllet a Madrid
em desperta el neguit.
Només em vol portar al llit,
o conversarem durant la nit?

1r premi. Javier Batallé (2n BAT B)

Comer por (des)amor

Alimentos y nutrientes,
para nuestro cuerpo y mente.
Pero con qué alimentamos nuestra alma y corazón,
si no hay forma de terminar con el comezón.
Sujetos vacíos,
obsesionados con carcasas vacías llenas de calcio, proteína y vitaminas.
Dónde quedó el verdadero amor, el que no se ve, el que no se verifica o se opina.
Todos buscan ser únicos y especiales,
pero nadie busca tener algo único y especial,
tan solo buscan la aprobación, un like, un match.
Dónde quedó el verdadero amor si no está escondido tras traumas y necesidades,
que nos impulsan a comer para llenar ese vacío que nadie puede reclamar.
Que no haya culpa o dolor, tan solo amor y placer donde lo demás debe desaparecer.
Comemos sin ganas, haciéndolo solo porque toca,
amamos sin quererlo solo porque toca hacerlo.
Si tratamos así nuestros platos,
cómo trataremos nuestro corazón,
en un mundo tan lleno de amor y vacío de paciencia para hacerlo.
Quizás nos haga falta aprender, de la misma forma que aprendemos a cocinar,
también a amar,
mientras esperaré,
esperaré junto a mi corazón a que se lo coman con amor,
para no terminar comiendo por desamor.

TdR summaries

We were offered a wide variety of TdRs this year at Institut Pedraforca. For this year's our school magazine issue, we can only include short summaries of just a few of them.

Congratulations on your job!

Bacteria and Antibiotic Resistance

Iraj Kanwal, 2n Batxillerat B

In the last year of our college, we all do research work that helps us gain knowledge about university-level work. So, the topic of my research was bacteria and antibiotic resistance. I chose this topic because whenever I heard that a doctor is changing the medication of the patient because the bacteria has gained resistance to medicine and the person was not healing, I was curious to know about this phenomenon.

So basically, bacteria are the tiny microorganisms that cause infections in humans. These infections are treated with antibio-

tics, but it's been almost 83 years since antibiotic resistance was discovered. Antibiotic resistance leads to the ability of bacteria to withstand the effects of antibiotics, making them less effective in treating bacterial infections. I studied about the propagation of antibiotic resistance and learnt how it can be measured.

I am very fortunate to have gained knowledge about laboratory techniques in microbiology. I went through many ups and downs, but at the end it was a wonderful experience in my life.

Decoding Cystinuria: A Family Analysis in Genetic Mutations

Inaya Farooq, 2n Batxillerat B

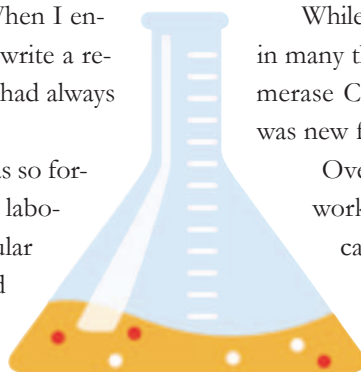
Since my childhood, I have had a curiosity to know everything that surrounds us, but we don't know about. One of these cases is of a minority or rare diseases. When I entered my 2nd year, I got to know that we had to write a research work, so I decided to look into the topic I had always been fond of.

My objective was to do a real investigation. I was so fortunate to work with professionals in the IDIBELL laboratory. There, a research group in human molecular genetics gave me a case of a girl who was diagnosed with cystinuria, one of these rare or minority diseases. From there, I carried out my investigation

on her case, by detecting if the mutation was inherited from her parents or not.

While working in the laboratory, I gained experience in many things. From using a pipette to do PCR (Polymerase Chain Reaction) of human DNA, everything was new for me.

Overall, I enjoyed each and every moment of working on my project. It was very difficult to carry out this investigation, but it wasn't impossible. By the end of my research, it was all that I loved to do. All my efforts had been worthwhile.

Is Mouse a Good Model for the Study of Cystinuria?

Mah Noor Fatima, 2n Batxillerat B

As we must do the treball de recerca in second of Batxillerat, I chose to do it on rare diseases and on model animals. The question that I formulated was "is mouse a good animal model to study the disease of cystinuria?" whereas the formulated hypothesis was "perhaps the

mouse is a good animal model to study the disease of cystinuria".

The objective of the research was to give an answer to the formulated question. I chose this topic because when we studied genetics in class I really liked it and an investigator came to talk about a rare

disease called "cystinuria". To study this pathology, mice are used as model animals.

While doing the research I learned the way the mice are kept in the laboratories and how people work there. At the end I was able to answer the question in the affirmative and I really enjoyed the process.

Women and Sport

Simranjeet Kaur, 2n Batxillerat B

After looking for different ideas for a research project, I chose the topic: "Women and sport", as it is a fascinating and important topic for today's society.

Women have overcome barriers and excelled in a wide variety of sports. This project demonstrates that sports have given women a platform to express themselves, gain confidence and inspire others. Women have broken stereotypes and paved the way for future generations of female athletes. It is important to recognize and celebrate the achievements and efforts of women in sport, and to continue working towards gender equality in this area.

Image: Keith Johnston

While doing this project I learned how women express themselves in the sports field in the face of society obstacles. Nowadays, women are developing in this field as well as in others. This is news about how women have broken stereotypes and how they are approaching men in this field.

In conclusion, I really enjoyed myself while doing this research and I also learned how it was quite common in the past for men to expect women to just focus on raising their children and not engage in any work outside their household. Achieving gender equality was a difficult task for women in those days. However, I must say some men still hold outdated beliefs and do not support women in the workforce.

The Importance of Fluoride in Dental Hygiene Product

Mishell Grefa, 2n Batxillerat B

I chose this topic for my work because I had many doubts about the importance of fluorine and I am interested in Dentistry. My work deals with the determination of the concentration of fluoride in toothpastes, using a direct potentiometry with a selective fluoride electrode.

During this work I have learned many things about the importance of having good oral health and also about the oral diseases caused by bacteria. I enjoyed most the experimental part of my

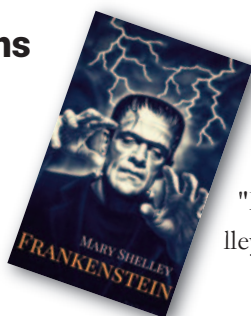
project because I did it in the laboratory.

In my opinion, it was not difficult to do the job, but I had to try hard. It was also worth it to dedicate time to this job because I acquired new knowledge in this field which I like.

Frankenstein and Big Screen Adaptations

Khushpreet Kaur, 2n Batxillerat A

I've always been interested in how books are adapted to the screen. By choosing this topic, I was given a nice opportunity to explore how these adaptations are made and how

they are different and similar to each other. "Frankenstein" is a classic novel by Mary Shelley that has been adapted to the big screen

many times. I felt that investigating this book would be interesting.

The work was about analyzing the original novel and then the film versions. Afterwards, I had to compare them to know which adaptation was more faithful to the real novel. Through-

out the process, I learnt how to make hypotheses and research information to find whether they are true or not. It also taught me to organize and develop long term work.

I really enjoyed working on it. It was definitely worth it to zoom into the relation between literature and the cinema.

What Culture Prevails in Haruki Murakami's Novels?

Pamela Rodríguez, 2n Batxillerat B

The main reason why I have chosen this topic is due to the fact that I have initially wondered which of the cultures (Eastern or Western) prevails the most in the narrative of Haruki Murakami; one of the few world famous Japanese authors of these days, especially in the Western world.

To summarize briefly, this work is about the literary universe of the Japanese writer. I have started going deeply into his beginnings as a novelist and the worlds he creates in his books. Then, after reading some of his books, I have classified all the cultural components that appeared in them to finally find out if there are more oriental influences or, perhaps, his novels have been mostly westernized.

Throughout the months it took me to finish this research I have learned that a novel should not be categorized according to the cultural aspects that appear the most in the narrative thread. And a more personal learning would be that I have learnt how to be more organized with my timetables.

I'm very keen on reading, so that made the work less exhausting. I can say that even the theoretical part had been as interesting as the practical one. Even though I have found several difficulties, such as finding the people who could answer the survey, I have made on one of the parts of my practical section, I have found writing a research work very enjoyable.

The Impact of Divorce on Children

Ghaya Mahdaoui, 2n Batxillerat B

My research work was about divorce and its impact on children. I chose this topic because I have always cared about the daily and permanent effects divorce has on children. I wanted to know how they felt and all the circumstances that this causes because I know that all these kids suffer deeply in some way or another.

I worked on the problems that are generated by their parents' decision on their children and how parents can help them suffer less.

From the beginning I knew that I was going to learn a lot during this research work and indeed, I learned that children aren't at fault. On the contrary, they are just victims, so to speak, of a decision that they didn't make themselves, but that will affect them all their lives, both socially and psychologically. However, parents can help their children by talking about it together and helping them understand it.

Imatge: Tep Ro

Obviously, this work was a challenge for me, but I liked it. I learned a lot and I have placed myself in the shoes of the children of divorced parents and it was worth it.

Analysis of the Air Resistance Force on the Movement of a Cyclist

Hamza El Aissaoui Choulli, 2n Batxillerat B

In my essay I studied a cycling scenario. My purpose was to learn how to make a cyclist movement more efficient so that it had a better performance.

First of all, the motivation behind this study is my personal enthusiasm towards Physics. I love to grasp the mechanics of

the world that surrounds us. I also love to discover how physics happens to be in all our daily activities, such as cycling, walking or hiking.

Secondly, I was ashamed that, in physics class, as we saw the force interactions, we didn't really know why the ham-

mer touched the ground earlier than the feather.

During the work I had some ups and downs. Overall, I enjoyed the learning process. Now I comprehend what my true passion is: to know the mystery of the universe.

Nutrition and Health

Durlove Tulachan, 2n Batxillerat A

As we know people are getting more focused on terms like health and nutrition. The increasing number of problems caused by an unhealthy lifestyle, improper diet and irregular rest schedules are the reasons why people are focused on healthy lifestyle and balanced diets. I chose this topic to know if there is a relationship between nutrition and health, which basically implies a relationship between food and nutrition.

So, in this research I was going to analyze the relationship food and health. My work also shows both the negative and positive impacts of food on physical and mental health. I also analyzed the food habits of people in the blue zones of the world, where people tend to live longer. Furthermore, I did a survey, among my friends and relatives aged between sixteen and thirty years of age, to know their thoughts on food and health.

Imatge: Robert Owen-Wahl

I have learnt that everything we ingest as food directly affects our body. The more unhealthy our food habits are, the more likely we are to suffer from diseases. I think this research work was totally worthy because I (and everyone who reads my work) can be conscious about the effects caused by the food and, consequently, might avoid diseases beforehand.

Maglev Train

Samrat Rijal, 2n Batxillerat B

“Maglev” is composed of two English words: magnetic levitation. My project was about this technology that levitates the train using electromagnets.

First of all, it's fascinating to perceive things floating; it's nothing less than a magic trick. This is how I decided to do some research in this field, which heavily relies on the principles of electromagnetism.

As I am a technology enthusiast, I focused on the technical aspects rather than the economic implications. Consequently,

I went through a lot of research papers related to my chosen topic. The tough part was to deduct formulas which were entirely unfamiliar to me. Fortunately, we started the unit of electromagnetism in school, which definitely came in handy for my project.

In summary, the self-learning journey introduced me to some new concepts that sparked my curiosity. In fact, you are obliged to manage your time and this is the best way to prepare yourself for the upcoming future.

An Antivirus Operates

Aditya Vyas, 2n Batxillerat B

Nowadays, for a student who wants to go to university, it is necessary to write a research work. It consists of choosing a specific topic, about which you have to search for certain information to affirm or deny your hypotheses.

In my case, I talked about computer antiviruses and how they work. I chose this topic because since I was a child, I al-

ways loved playing video games. I had a huge problem, as my parents wouldn't let me buy them. So, I started pirating those games. Everything was going well, until an adware entered my device. But thanks to an antivirus that I had downloaded, the adware disappeared. Since that day, I had always wondered how the antivirus did that and thanks to this

work I know how it was done.

If I'm honest, this work was a huge pain that I had to pull through. I thought it was very difficult to do, but slowly I started to overcome all this work, thanks to all the discipline I was gaining through this long, winding road. A road where I eventually learnt how that antivirus worked against that first virus from my childhood.

My best trip

Some 2nd of Batxillerat students were asked to write about their favourite trips. These are their souvenirs:

Morocco

Hamza El Aissaoui Chouli, 2nd Batx. B

The summer of 2014 was the best summer in my entire life. I was eight at the time. Me and my family went to Morocco. As always, when we go to Morocco, we always spend the first days cleaning our house from all the dust that has been built up through the years. Only when we had finished all of the chores, we would rest and see the family.

We went to my father's hometown, there was where our grandma was sitting. When my dad entered her house, my

grandma started crying. It was a very emotional moment, mother and son meeting after years without seeing each other.

We spent a few weeks at her house. My cousins were there too. We played a lot and I made a bow. My cousin taught me how to make one. We even made arrows. When it was time to have dinner, we hunt a chicken

After all, summer of 2014 was my favorite summer and it will remain so for the next years.

imatge: Monica Volpin

South Korea

Fátima Mah Noor, 2nd Batx. B

During the summer of 2018, I had the best trip of my life. It was the first time my whole family and I went together on vacation. We love to explore new cultures. So, we went to South Korea.

Firstly, after landing we directly went to the Airbnb that we had booked. It was organised, clean and basically well managed. After leaving our stuff there, we decided to go to a traditional restaurant. The food that we ate was amazing. Moreover, we also tried the street food and I still remember

how delicious it was.

Secondly, we also visited a few tourist attractions. For instance, Bukchon Hanok village, there we wore the Korean traditional outfit. Furthermore, my family and I also saw the Namsan tower and Han River. Lastly, we went around Seoul buying clothes and gifts.

To sum up, my best trip was to South Korea, where I had so much fun. I am thankful that I got a chance to travel and to know what living in South Korea is like.

Azad Kashmir

Iraj Kanwal, 2nd Batx. B

Every trip is an adventure and a source of enjoyment, but the best trip of my life was a trip to my village, Azad Kashmir. It might sound weird, but I've never lived in my village since childhood. I went back there for the first time when I was nine years old.

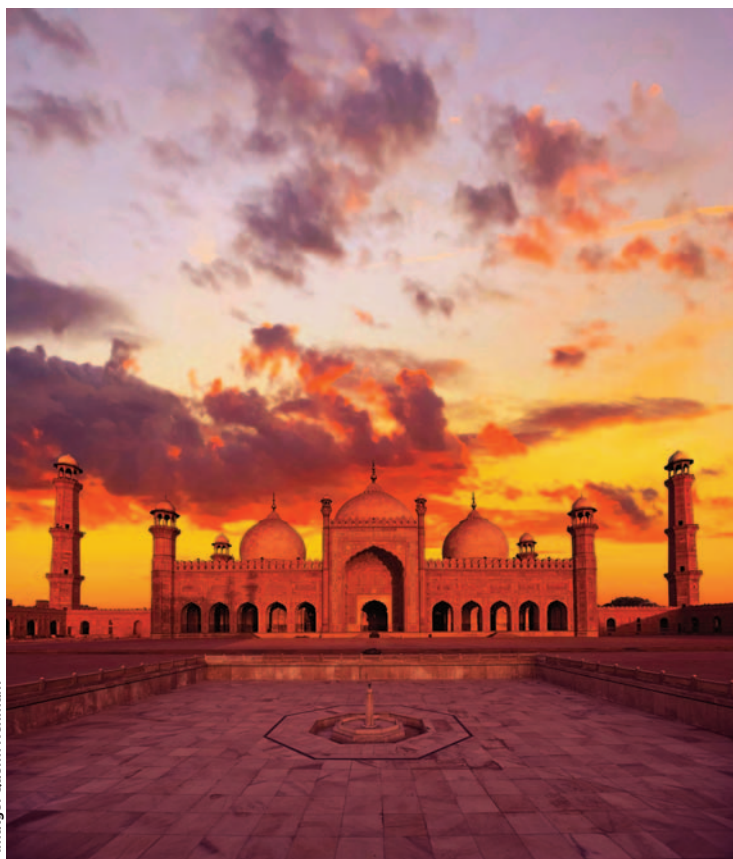
That trip was completely different for two reasons. First, I was going to meet

my family after five years. Second, I was going to explore the calmest and most peaceful place on earth. I spent a fortnight there and enjoyed it a lot.

Furthermore, the gushing rivers, dense forests and picturesque mountains, everything about Kashmir is supremely beautiful. I experienced rock climbing, fishing and hiking in the mountains of

Kashmir. Camping experiences under the twinkling night sky made my trip memorable. I played a travel Scavenger hunt and ate traditional food from my village.

In conclusion, this trip was the best because it was my first trip with my family, and they tried everything to make my fifteen days there the most memorable days of my life.

Imatge: Oasim Rehmani

Pakistan

Inaya Farooq, 2nd Batx. B

Trips are actually an amount of time that we spend out of our place, bearing it in another country, city, town or village. I love to go on trips with my family and friends, where we all can get to know each other more and have fun together.

The best trip I've had until today was back in 2019. When I went to Pakistan along with my family. I was so excited, because I was going to meet my grandparents and cousins after a year. We stayed there for a month, in which we visited different places, such as hilltops, theme parks, restaurants, cinemas and a lot more. I remember we used to go on long drives and have street food. The most memorable day of the whole trip was the first one, when I surprised my grandfather and his eyes were full of tears. While the worst day was the last one, when I had to say good-bye to everyone with a heavy heart.

That was all about my best trip. The one I don't want to forget and the one I would love to live again.

Pakistan

Ibrahim Butt, 2nd Batx. B

Last summer, after a long time, we went back to our homeland Pakistan. Due to Covid-19 we weren't able to travel, and once the virus got controlled the tickets price went through the roof.

Regardless of the price, we managed to go. We took a flight of seven hours and, then, another one of three. The first thing I did when I arrived was giving grandma a hug. After that I met my

cousins and other family members. Every day was better than last, we went rock climbing, swimming and also went to a zoo and an aquarium.

And like that, time flew by and the last day arrived. I was sad, but happy, because I spent time with my precious family. It was the best trip ever indeed.

My Ideal Trip

Some 2nd of Batxillerat Students were given the chance to write about their ideal trips. These are their answers:

Greece

Yasmin Ziani, 2nd Batx. B

My ideal trip would be to go to Greece. Even if I don't know so much about the country, I think that it's a beautiful and amazing place to travel to.

I would like to start my trip in Athens, where I could explore the ancient ruins,

like the Acropolis, and see the famous Parthenon. It would also be great to learn about its history and culture.

I would definitely want to visit the Greek Islands. Santorini sounds incredible, with its amazing structures and views

including its wonderful sunsets and crystal-clear waters. I would also love to try the typical food in the country.

In general, my ideal trip to Greece would be a trip with new discoveries and a lot of experiences.

Imatge: MustangJoe

New Zealand

Abu Hurara, 2nd Batx. B

An ideal trip is a personal aspiration reflecting individual desires and dreams. It's a chance to escape routine, experience new horizons and create lasting memories. My dream destination is the enchanting country of New Zealand, known for its breathtaking landscapes, rich culture and outdoor adventures.

In New Zealand, my ideal trip involves activities, such as hiking in the rainforests, exploring pristine beaches and indulging in thrilling water sports. I would also immerse myself in local

culture by learning about Maori traditions and enjoying traditional Kiwi cuisine. I would share this adventure with a small group of friends who share my love for adventure and culture exploration. We'll explore the Kiwi culture and enjoy it a lot.

In conclusion, an ideal trip is a journey of adventure and cultural immersion. My dream trip to New Zealand represents a quest for exploration, connecting with nature and embracing an authentic culture. It's an opportunity to experience the world and create lasting memories.

Pakistan

Fatima Mah Noor, 2nd Batx. B

My ideal or dream trip is very simple and unique. Being a Pakistani, I haven't seen the beauty of Pakistan. I love mountains and there are numerous mountains in Pakistan, such as the K2, the world's second tallest mountain.

Firstly, the main place I would like to

discover is Gilgit-Baltistan. This place has snow-capped mountains, beautiful green forests and unique landscapes. Moreover, the people there have a rich culture.

Secondly, I would like to go there with the people I feel comfortable with.

For instance, my family, my friends or my future husband. As a result, we can make beautiful memories together.

To conclude, my ideal trip consists of visiting Gilgit-Baltistan, creating an unravelling core memory with the people I love the most.

Switzerland and beyond

Iraj Kanwal, 2nd Batx. B

In planning my ideal trip, there are a few things that need to be taken into consideration, which include the places I want to visit or the people with whom I feel comfortable. For instance, my family or my friends

Firstly, I love traveling to different countries, experiencing different cultures and meeting people who I wouldn't normally meet. I like mountains or places full of green meadows, where I can sit under a dark sky with full moon light and trees on the hill. Switzerland is a country that I want to visit, as it is the most mountainous country in the world. I also want to see the tallest mountain in the world, Mount Everest, which is located between Nepal and China.

Secondly, I want to experience paragliding once in my life to fulfill my dream of flying. By doing that, I would be able to unleash my adventurous side, which would give me time and allow me to do what I like.

Imatge: C. Seherin

To summarize, my ideal trip is going to burst the bank. So, it can only be possible when I am independent and successful enough financially to spend my own money on it.

New York, Milan and Paris

Inaya Farooq, 2nd Batx. B

We all have different goals and dreams that we want to achieve and fulfill in our life. But I've a bucket list of things I want to try out and experience. One of them is my ideal trip.

My ideal trip would be to different places all in one trip. I would first go to New York, and visit Times Square, the most famous place in the city. Then I

would spend the day roaming around the city meeting new people. Next, I would go to Italy and stay in Milan, the best-known city of Italy. There, I would go sightseeing in the city, while trying out the dishes I like from Italian cuisine. And of course, visit the beautiful architectural places. The third and last destination would be Paris, the city of love.

There, I would just go to the Eiffel Tower.

This trip would be a great source of knowledge and wisdom that I'll get, in which, I would explore different countries with different cultures and traditions. Most importantly, it would be the amount of time I would give to myself to be free and in peace.

Australia

Ibrahim Butt, 2nd Batx. B

My ideal holiday destination would be a trip to Australia. Basically, because I've always been fascinated to see kangaroos in real life.

I would have to take a twenty-two-hour flight but I think it will be worth it. First, I will explore the city in Australia that I love best. It's called Sydney. I'm going to try all different kinds of traditional food there. After that, I want to see the kangaroos and other native animals. I would also like to visit the Sydney Opera House and of course go to Bondi Beach, the most beautiful place on Earth.

That being said, Australia would be without any doubt my ideal trip destination.

Recipes

Mushroom carpaccio arugula

Chef: Manuel Massó (3 ESO A)

Ingredients:

- 1 lemon
- arugula
- parmesan cheese
- mushrooms
- sesame seeds

Steps:

1. Squeeze the lemon and strain the juice.
2. Remove the foot of the mushrooms, wash the hats and dry them well.
3. Cut into very thin slices and sprinkle with lemon to prevent them from burning.
4. Cut the cheese.
5. Wash and dry the radish leaves.
6. Distribute the mushroom slices forming superimposed concentric circles of different sizes and sprinkle sesame seeds.
7. Distribute the arugula and add the cheese.
8. Dress with oil and vinegar.

Cheese buds

Chefs: Muhammad Ayaan, Marco Farinango, Bianca Paredes, Suk Gurmeet, Hendry Guardado (3r ESO B)

Ingredients:

- Heads of lettuce
- Cream Cheese
- Spices
- Salt and oil

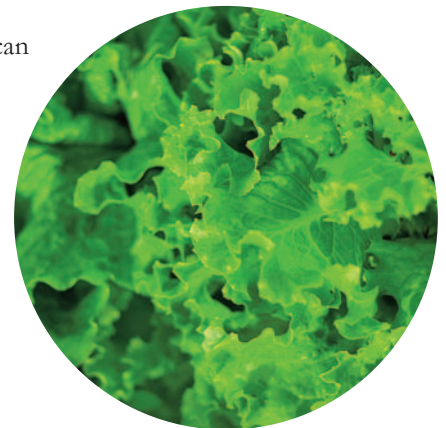
Cooking Tools:

- Food plastic
- Spoon, Knife, Fork
- Bowl

Steps:

1. First, we need to wash the buds and let them drain.
2. Meanwhile, prepare the creamy cheese mixture with the spices that you want. You can do different spices mixed with cheese.
3. Make a round cut near the base of the buds, but without cutting them off completely.
4. Open the buds unscrewing the leaves, without separating them, and spread the mixture with the creaming cheese with the help of a knife.
5. Roll up the buds with care but with force and wrap it up with plastic film.
6. Squeeze with chicken gummies to keep it compressed.
7. Reserve at the fridge for a few hours.
8. Unwrap and cut the buds in wide slices.

Level of difficulty:

The difficulty of making this recipe is medium. Because, there is a step in the recipe, which costs a bit.

Time:

It can take at least 50-55 minutes if you don't know how to cook, but if you know, "it can take about 20-25 minutes".

Potato, sweet potato and omelette onion without egg

Chefs: Carlos David Amador, Kenneth Castro, Yassmin Chergui, Avleen Singh, Navjot Singh, 3 ESO C

Ingredients:

- 2 Medium potatoes
- 1 medium onion
- 1 boniato
- pepper and salt

For the liquid mixture:

- 150ml water
- 40g of chickpeas flour
- 20g of cornstarch
- salt and oil
- virgin olive oil
- pepper and salt

Cooking Tools:

Knife, spatula, spoon and bowl.

Preparation:

1. Wash, peel and cut the potatoes into thin slices.
2. Fry them in a pan with olive oil over medium heat.
3. Peel and cut the onion. Wash and cut the sweet potato into thin slices.
4. Fry everything together until golden.
5. Once cooked, drain to remove excess oil, season with salt and set aside.
6. Sift the flour and starch into a bowl, add the water, vinegar and salt and stir the mixture making sure there are no lumps.
7. Add the required amount of mixture to the potato, onion and carrot and stir-fry as if it were beaten egg.
8. Put it in a pan with a splash of oil and cook it on a gentle heat for 10-15 minutes until it takes firmness.
9. Turn it over, put a splash of oil and let it brown for a few more minutes until it is cooked.
10. Leave to cool and serve.

Yoghurt biscuit

Chefs: Matías Honores, Mohammed Houiat,

Erick Rodríguez, Rajveer Singh, Alejandro Quispe, 3 ESO C

Level of difficulty:

The level of difficulty is easy

Time:

It takes about 30 to 40 minutes to cook it.

Ingredients:

- Yoghurt
- Flour sizes (the size is the yoghurt can).
- Sugar size
- Half oil size
- A packet of yeast
- 3 eggs
- The peel of a lemon

Cooking Tools:

- Two bowls
- Spoon
- Oven
- The mold
- Balance
- Cup with measures

Preparation instructions:

1. First, put apart the egg. shake it until the whites get like snow.
2. Then, put the sugar, the yoghurt and the egg yolk and shake it together
3. Next, add the flour and the yeast with the mix
4. After that, add the peel of the lemon too
5. Then, spread a little of oil at the oven mold and pour the mixture
6. Finally, put it at 180 degrees, and leave it for like 30 or 40 minutes.

¡And finally it's ready, enjoy it!

Separant cèl·lules amb el citòmetre de flux

Mariona Massana, Alejandro Ruz i Elia Zapata, 2n de Laboratori Clínic i Biomèdic

El citòmetre de flux és un aparell que s'utilitza per estudiar i caracteritzar poblacions complexes de cèl·lules mesurant la mida i la granulometria de cada una de les cèl·lules. Aquestes característiques es determinen utilitzant un sistema òptic acoblat a un procediment electrònic que enregistra la manera com la cèl·lula dispersa el feix de llum i emet fluorescència. Així, es poden separar les cèl·lules una a una a un ritme aproximat de 10.000 cèl·lules per segon. Els investigadors l'utilitzen per analitzar subconjunts de cèl·lules immunitàries, identificar i quantificar marcadors de superfície cel·lular i avaluar la viabilitat cel·lular. D'aquesta manera es poden, per exemple, diagnosticar moltes immunodeficiències.

Parts del citòmetre del flux

Un citòmetre de flux ha de presentar, com a mínim, aquestes 5 parts fonamentals:

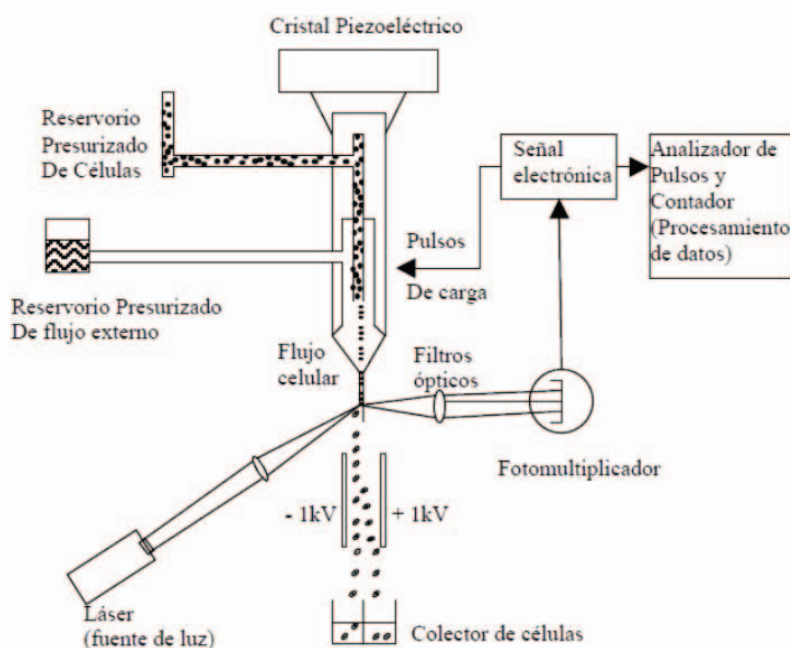
- **Font de llum:** generalment làsers, que emeten llum monocromàtica per excitar fluorocroms que aniran units a cada tipus cel·lular.
- **Sistema òptic:** dirigeix i enfoca la llum làser cap a la mostra utilitzant lents i miralls.
- **Mostrejador de flux (Flow cell):** un canal pel qual passen les cèl·lules de manera individual, permetent que no hi hagi cap solapament entre cèl·lules, fent que sigui una tècnica precisa.
- **Sistema de detecció:** utilitza fotodíodes o fotomultiplacadors per recollir i convertir la llum dispersada en senyals elèctrics, que s'utilitzen per mesurar les propietats de cèl·lules.
- **Sistema d'adquisició i anàlisi de dades:** s'encarrega de processar i analitzar els senyals elèctrics per generar gràfics que facilitin la feina d'interpretació de les dades obtingudes.

Funcionament del citòmetre

Una manera senzilla d'explicar el funcionament del citòmetre seria que és com separar M&M per colors. La gran majoria de cèl·lules són incolores, però nosaltres els hi podem donar "color" afegint fluorocroms, que són unes molècules que emeten fluorescència d'un color determinat. Per posar un exemple, podem posar un fluorocrom vermell als limfòcits T i un fluorocrom blau als limfòcits B. D'aquesta manera, quan el citòmetre detecti el color vermell sabrà que allò és un limfòcit T.

El funcionament detallat del citòmetre seria:

1. Es fa un pretractament de la mostra amb anticossos marcats amb un fluorocrom determinat. Cada anticòs s'unirà a un tipus cel·lular específic i el deixarà marcat d'un "color".

2. La mostra ja marcada s'introdueixen al citòmetre de flux.
3. La solució que conté les cèl·lules és conduïda cap a un corrent estret i enfocat. Això assegura que les cèl·lules passin pel feix de làser una a una i que no hi hagi solapaments.
4. Les cèl·lules es passen a través d'un o més làsers. Aquests làsers exciten el fluorocrom que donarà un color determinat segons el tipus de cèl·lula que sigui.
5. Els detectors converteixen els senyals lumínics en impulsos elèctrics, que seràn analitzats per un ordinador, proporcionant informació sobre la mida, granulometria i fluorescència de cada cèl·lula.

6. A més, alguns citòmetres permeten fer una separació física, classificant cada tipus cel·lular en un tub diferent que després el tècnic podrà recollir. Així, per exemple, es pot obtenir un tub de només limfòcits T o de només limfòcits B, per exemple.

Aplicacions mèdiques de la citometria de flux

- Facilitar el diagnòstic o seguiment de patologies com leucèmies, línfomes, immunodeficiències primàries, monitoreig hematològic de pacients amb infecció de VIH, així com la detecció de cèl·lules canceroses o tumorals.
- També permet identificar, caracteritzar i separar poblacions

cel·lulars. En una mostra de sang, per exemple, podríem veure separades cada població que conté i fer un gràfic de les seves densitats.

Conclusió

La citometria de flux és un mètode automatitzat i quantitatiu que analitza les senyals dispersades i fluorescents produïdes per una cèl·lula en passar per un feix de llum. El potencial dels nous mètodes d'anàlisi al laboratori en el camp de la microbiologia ha crescut enormement en els últims anys, on la citometria de flux s'ha consolidat com una eina ràpida, senzilla, sensible, econòmica i fàcil automatitzar per a les creixents necessitats diagnòstiques dels laboratoris clínics.

Explorant el microcosmos

Nuria Bascó, Alex Millán, Jordi Porcel, Joel Veas, 1r de Laboratori Clínic i Biomèdic

Hola, científics! Segur que alguna vegada haureu vist o utilitzat un microscopi òptic en alguna pràctica de laboratori. Doncs avui parlarem del microscopi electrònic de rastreig o SEM (de l'anglès *Scanning Electronic Microscope*), una eina fascinant que ens obre les portes a un món microscòpic ocult a simple vista, i us ensenyarem algunes micrografies que vam prendre en la nostra visita al servei de microscòpia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Com funciona el SEM?

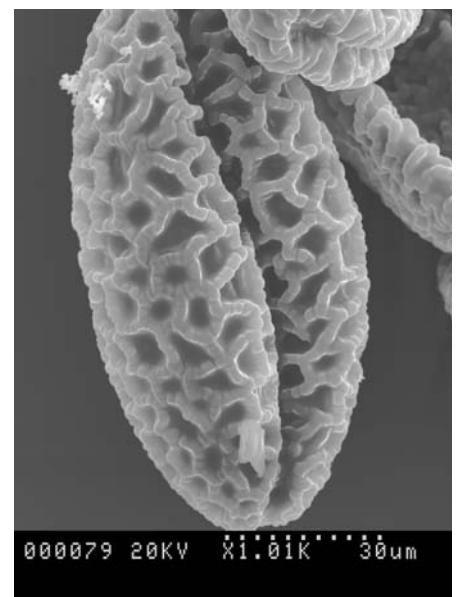
El microscopi electrònic de rastreig (SEM) és un microscopi d'alta resolució que observa i analitza la topografia de la superfície mitjançant la interacció d'un feix d'electrons amb la mostra. A diferència dels microscopis òptics convencionals, el SEM utilitza un feix d'electrons en lloc d'un feix de llum i utilitza senyals de dispersió i detecció per generar imatges.

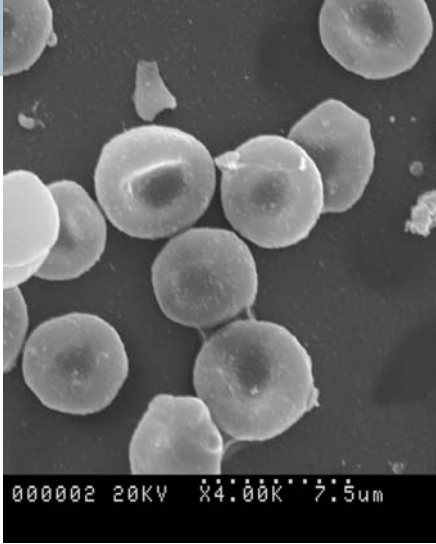
El principi de funcionament del SEM es basa en la interacció dels electrons amb la mostra. El feix d'electrons es genera a partir d'un canó d'electrons i quan aquests electrons impacten la mostra, es produeixen electrons secundaris, que són

capturats per detectors per crear una imatge molt detallada de la superfície. El SEM crea gradualment una imatge de tota la mostra escanejant cada localització de la superfície i adquirint senyals de molt alta resolució.

Què podem observar amb aquest microscopi?

Amb el microscopi electrònic de rastreig, podem arribar a veure detalls que no són observables amb el microscopi òptic convencional. Perquè et facis una idea, l'ull humà pot arribar a veure objectes fins als 0,2 mil·límetres. Amb el mi-

croscopi òptic, podem arribar als 0,2 μm, 1000 vegades més... Doncs amb el microscopi electrònic podem arribar als 0,2 nm, 1000 vegades més que els microscopis convencionals o 1 milió de vegades més que l'ull humà!

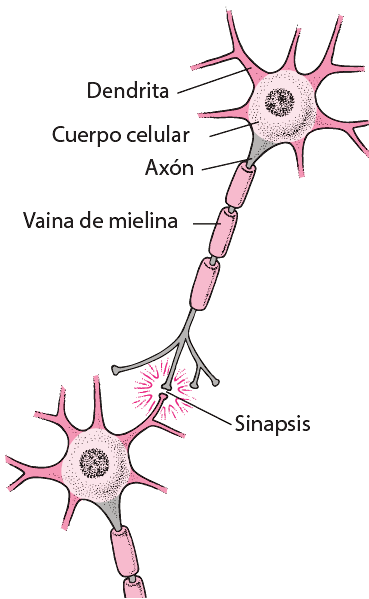
Les imatges obtingudes amb aquest microscopi ens ajuden a comprendre millor les propietats i les característiques de materials que no serien visibles amb altres mètodes. Per exemple, podem explorar la superfície d'una mosca per observar el seu ull compost, observar la forma característica dels glòbuls vermells o estudiar la forma aerodinàmica d'objectes tan minúsculs com els grans de pol·len.

Conclusió

Amb el microscopi electrònic de rastreig, obrim finestres cap a un món fascinant que roman ocult als nostres ulls. Aquesta eina pot inspirar les següents generacions de científics a explorar les meravelles del món microscòpic i a fer descobriments emocionants que podrien canviar el curs de la ciència. Així que, joves científics, segueix preguntant, explorant i descobrint el món que us envolta. Potser un dia seràs tu qui faci descobriments extraordinaris amb eines com el microscopi electrònic de rastreig!

Com passen la informació les nostres neurones?

Carla Capilla Rodríguez, 1r Laboratori Clínic i Biomèdic

sabessis que el plat cremava i a més traguessis el dit com a resposta tan ràpidament?

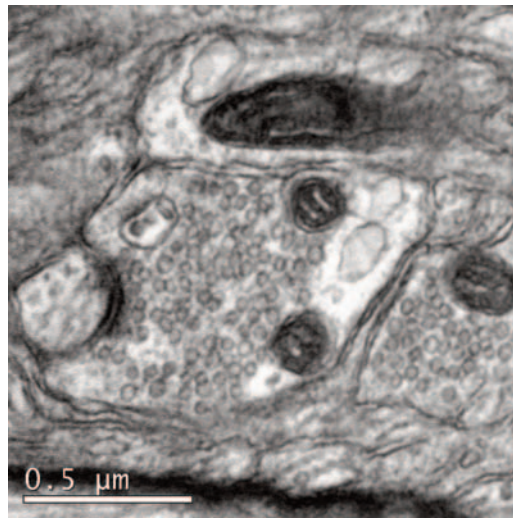
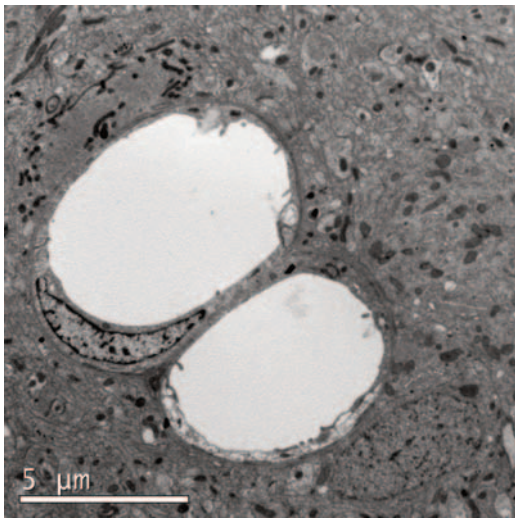
Doncs tot és gràcies al nostre sistema nerviós, una de les parts més importants i complexes del nostre organisme. Té multitud de funcions, però la clau de tot és la captació, transmissió i processament d'informació. Estructuralment, el podem dividir en dues parts. En primer lloc, el sistema nerviós central (SNC), que està constituït per l'encèfal i la medul·la espinal. I, en segon lloc, el sistema nerviós perifèric (SNP), que està constituït per tots els nervis que ramifiquen des de la medul·la i es distribueixen per tot el cos.

Per una altra banda, la seva unitat bàsica és una cèl·lula nerviosa anomenada neurona. En tenim aproximadament 100 mil

Segur que moltes vegades has tocat un plat calent sense adonar-te'n i ràpidament has tret el dit perquè cremava, però t'has parat a pensar com ho has fet? És a dir, com el teu cervell ha fet que

milions, per aquest motiu les infinites capacitats que pot tenir el nostre cervell. Tanmateix, depenent de la seva funció, es classifiquen en tres tipus principals. Trobem les neurones sensorials, encarregades de captar la informació des del SNP, sobre el que succeeix tant fora com dins del nostre cos, i la dirigeixen al SNC. També tenim les neurones motores, que s'encarreguen de captar la informació processada pel SNC i enviar ordres cap al SNP, de manera que el nostre cos reaccioni d'alguna manera. I, en últim lloc, es troben les interneurons, que només estan al SNC i s'encarreguen de passar la informació des d'una neurona a una altra, és a dir, són el camí connector.

Cada tipus de neurona té una morfologia específica depenent del seu càrrec, però, generalment es formen d'unes parts essencials. Igual que altres cèl·lules, tenen un cos cel·lular, anomenat soma, on gran part de les seves proteïnes són fabricades i on es troba el seu nucli i altres orgànuls. Després es troben les dendrites, unes extensions ramificades de curta longitud, on es realitza la captació i el processament d'informació, normalment les neurones solen tenir moltes ramificacions dendrítiques i poden rebre milers de senyals diferents de l'hora. Més endavant es troba l'àxon, una extensió més allargada que les dendrites, per on circula l'impuls elèctric de la neurona i normalment està recobert per una substància que és la mielina, que ajuda que

l'impuls elèctric viatgi més ràpid. Finalment, es troba la famosa sinapsis, que és la connexió o lloc per on es transmet la informació des d'una neurona a una altra. Però, com transmeten la informació?

Per explicar aquesta part, hem de tornar a la situació inicial. Ens cremem el dit amb el plat calent, els nervis del dit detecten aquest estímul, i la informació viatja cap a les neurones sensorials. Les dendrites de la neurona reben la informació, aquesta passa pel cos i arriba a l'axó. A partir d'aquí, es transmet en forma d'impuls elèctric, o també anomenat potencial d'acció, i quan arriba al final, la informació ha de passar a través de l'espai que hi ha entre la primera neurona (presinàptica) cap a les dendrites

de la segona (postsinàptica). Per poder fer això, hi ha dues formes. A vegades el senyal elèctric tanca l'espai entre les cèl·lules i l'impuls pot continuar el seu camí sense problemes, de la mateixa manera que ho fan els cables elèctrics de casa nostra. Però, quan l'espai és obert, es necessiten unes substàncies conegudes com a neurotransmissors. Són missatgers químics que s'alliberen des de la part terminal de l'axó, és a dir, on s'acaba l'impuls elèctric. Aquests neurotransmissors continuen el camí, travessant la part final de la sinapsi, i són rebuts a partir d'uns receptors que tenen les següents neurones. Segons la informació que porten aquestes substàncies, la neurona continuarà un procés o un altre.

És d'aquesta manera que les nostres cèl·lules nervioses poden transmetre informació entre elles. Sembla molt difícil, però aquest procés és el que fa possible que puguem fer coses tan simples com parlar, caminar, veure, moure'ns o fins i tot pensar! I és gràcies, també, a una cosa tan insignificant com un impuls elèctric i una substància química que aquest article s'ha pogut escriure. És fascinant, oi?

Estructures a 3er

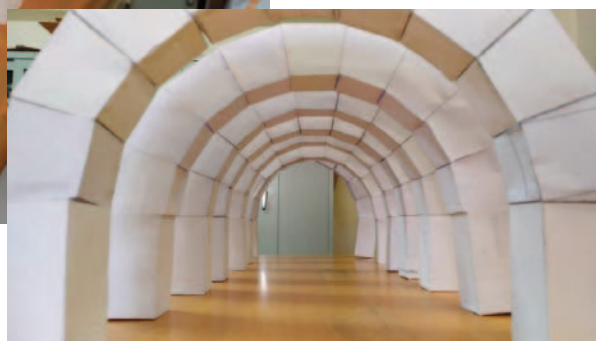
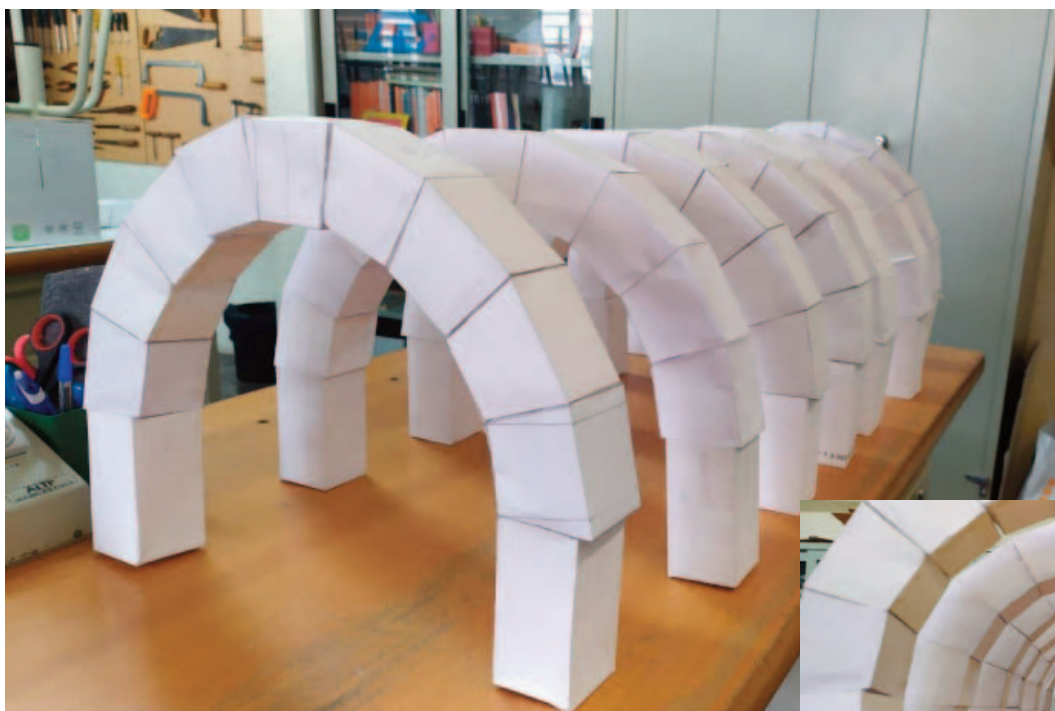
Bernat Parra i Antonieta Rey, Departament de Tecnologia

Els alumnes de tercer de l'ESO han estat treballant des de començament de curs les estructures. De forma econòmica han pogut comprovar com amb el paper reciclat i fent diferents perfils, les estructures es tor-

naven molt resistents i sòlides.

El darrer que han fet ha estat un pont romà, també amb fulls de paper reciclat. Val a dir que alguns han treballat força i força bé. Aquí en teniu una mostra.

Notre expérience d'échange de lettres avec des étudiants français

Etudiants de 3ème année de la matière française du collège Pedraforca

Salut,

Comment ça va? Nous sommes les élèves de troisième de Français.

C'est notre première année de Français. On a commencé un échange de lettres avec les élèves du collège Rosa Luxemburg d'Aubervilliers.

Aubervilliers c'est une ville à côté de Paris. Les élèves de l'échange sont de «CLA», ça veut dire «Aula d'Accollida» en français.

Sont dix-neuf élèves de onze à seize ans ils et elles viennent dès les suivants pays: Algérie, Tunisie, Cap Vert, Pérou, Ukraine, Égypte, Moldavie, Sri Lanka, Bolivie, Maroc, Pakistan, Turkménistan et Bangladesh.

Cet échange est une bonne expérience d'apprentissage. nous sommes heu-

reuses et heureux d'apprendre le français!

À bientôt!

Hola,

Com esteu? Som l'alumnat de francès de tercer d'ESO.

Aquest és el nostre primer any de francès. Fa uns mesos hem començat

un intercanvi de cartes amb l'alumnat de l'institut Rosa Luxemburg d'Aubervilliers.

Aubervilliers és una ciutat prop de París. L'alumnat de l'intercanvi són de «CLA», que significa «Aula d'Accollida» en francès.

Hi ha dinou estudiants d'onze a setze anys que provenen dels països següents:

Algèria, Tunísia, Cap Verd, Perú, Ucraïna, Egipte, Moldàvia, Sri Lanka, Bolívia, Marroc, Pakistan, Turkmenistan i Bangladesh.

Aquest intercanvi és una bona experiència d'aprenentatge. Estem encantades i encantats d'aprendre francès!

Fins aviat!

Pedralectura

Grup impulsor de projectes de l'Institut Pedraforca

En els últims temps, la preocupació per fomentar la lectura entre els joves ha augmentat significativament. Els beneficis de la lectura són àmpliament reconeguts: millora de la comprensió lectora, enriquiment del vocabulari, desenvolupament de l'empatia i la capacitat crítica, entre altres. És per això que molts centres educatius estan implementant projectes de lectura, una iniciativa innovadora destinada a promoure la lectura entre l'alumnat de secundària.

El Pedralectura és un projecte que s'ha implantat amb èxit als nivells de 1r, 2n i 3r d'ESO del nostre centre. Consisteix a dedicar dues hores setmanals a la lectura autònoma i l'anàlisi de llibres de gèneres diversos, disponibles en català, castellà i anglès. Cada aula està equipada amb un carro de llibres, i els alumnes escullen una obra que els interessi amb el suport i orientació del docent.

Un dels aspectes més destacables d'aquest projecte és la combinació d'activitats de lectura individual amb sessions de lectura en veu alta. A través d'aquesta dinàmica, els alumnes tenen l'oportunitat

de millorar la seva comprensió auditiva i de participar activament en debats sobre els temes tractats al llibre. A més, aquesta pràctica també afavoreix la creació d'un ambient enriquidor i participatiu a l'aula.

Un altre aspecte rellevant és la diversitat dels llibres disponibles, que permet als alumnes explorar diferents gèneres i estils literaris. Això no només amplia els seus horitzons culturals sinó que també afavoreix la identificació amb la lectura com a activitat enriquidora.

A més de fomentar el plaer per la lectura, el projecte també té com a objectiu desenvolupar habilitats lectores crítiques i competents entre els estudiants. A través de les activitats de comprensió lectora i anàlisi de continguts, es busca que les i els alumnes no només comprenguin el que llegeixen sinó que també siguin capaços de reflexionar críticament sobre els temes tractats i expressar les seves opinions de manera argumentada.

La importància de fomentar la lectura entre els adolescents radica en la creació de lectors autònoms i competents, capaços d'afrontar amb èxit els reptes acadèmics i personals que es presenten al llarg de la seva vida. A través de projectes com el Pedralectura, els centres educatius poden contribuir de manera significativa a la formació integral dels estudiants i al seu desenvolupament com a ciutadans crítics i compromesos amb la cultura i el coneixement.

Així doncs, el projecte Pedralectura no només promou la lectura entre els adolescents, sinó que també contribueix a la seva formació integral com a persones. És una iniciativa que, a més de fomentar l'amor per la literatura, desenvolupa habilitats claus per al seu creixement personal i acadèmic.

Hàbits saludables: trenquem amb el sedentarisme

Grup impulsor de projectes de l'Institut Pedraforca

En el context d'una societat en constant evolució tecnològica, és essencial fer una pausa i reflexionar sobre els nostres hàbits i comportaments. Per aquest motiu, durant una setmana a l'Institut, hem desenvolupat un projecte titulat 'Hàbits Saludables', amb el subtítol molt encertat: 'Trenquem amb el Sedentarisme'.

Els avenços tecnològics han canviat la nostra forma de viure i relacionar-nos amb el món, amb un efecte notable en els més joves. Els infants i adolescents passen cada vegada més temps davant pantalles de tot tipus: televisors, mòbils, tauletes i ordinadors. Aquesta tendència no només contribueix al sedentarisme, sinó que també pot tenir conseqüències negatives per a la salut física i mental. Per aquest motiu, un any més, durant una setmana de desembre, hem desenvolupat al centre el projecte 'Hàbits saludables', que enguany ha portat per subtítol 'Trenquem amb el Sedentarisme'.

El nostre principal objectiu amb aquest projecte ha estat conscienciar el nostre alumnat sobre la importància de mantenir uns hàbits de vida saludables i equilibrats. Per això, hem establert diversos objectius clau:

1. Reflexionar sobre els nostres hàbits de vida: És fonamental prendre consciència dels nostres comportaments i el tipus de vida que duem. Hem convidat l'alumnat a reflexionar sobre la quantitat de temps que dediquen a les pantalles i com aquest pot influir en la seva salut física i emocional.

2. Aplicar els coneixements científics: Hem proporcionat a l'alumnat dades i informació científica sobre els efectes del sedentarisme i l'abús de pantalles en la salut. A través d'activitats pràctiques, hem fomentat la capacitat d'analitzar aquestes dades

i comprendre la importància de mantenir un estil de vida actiu i equilibrat.

3. Identificar riscos i adoptar mesures: Hem discutit els riscos associats amb l'ús excessiu de tecnologies digitals, com ara la manca d'exercici físic, la fatiga visual i els efectes en la salut mental. Hem encoratjat l'alumnat a identificar aquests riscos i a adoptar mesures per protegir la seva salut, com ara establir límits de temps davant les pantalles i buscar activitats alternatives.

4. Promoure la responsabilitat personal: Hem posat èmfasi en la importància de prendre decisions conscients i responsables sobre el nostre estil de vida. Hem animat l'alumnat a ser actius en les seves decisions i a comprendre les conseqüències de les seves accions en la seva salut i benestar.

5. Divulgar consells sobre salut: Finalment, hem promogut la capacitat de l'alumnat per divulgar consells sobre salut de manera científica i informada. Hem proporcionat recursos i estratègies per comunicar eficaçment informació sobre la importància dels hàbits saludables i com prevenir els efectes negatius de l'abús de pantalles.

El projecte 'Hàbits Saludables: Trenquem amb el Sedentarisme' ha estat una oportunitat valuosa per a tots els participants per reflexionar, aprendre i prendre mesures concretes per millorar la seva salut i benestar en un món cada vegada més digital.

Pedraforca, Cim de la Interculturalitat

Grup impulsor de projectes de l'Institut Pedraforca

Estem encantats de compartir amb tota la comunitat educativa el segon any del projecte 'Pedraforca, Cim de la Interculturalitat'. Aquest projecte, com el seu nom indica, té com a objectiu principal abordar la complexitat de la interculturalitat per millorar la convivència i fomentar un esperit crític entre el nostre alumnat.

En els darrers anys, hem estat testimonis de canvis profunds en la societat, des de transformacions socials i econòmiques fins a canvis en valors i en els sistemes de comunicació. En

aquest context, considerem que l'educació intercultural és fonamental com a procés d'innovació. Aquest procés no només pretén adaptar l'estructura del sistema educatiu a una societat en constant evolució, sinó que també busca enriquir-la mitjançant la comprensió i el respecte mutu.

Amb el projecte 'Cim de la Interculturalitat', que enguany té com a subtítol 'Fronteres imaginàries i reals', estem oferint al nostre alumnat una experiència globalitzadora que abraça totes les àrees del coneixement. Des de la llengua fins a la música, passant per la història, l'espiritualitat o la gastronomia, cada activitat està dissenyada per enfortir la comprensió de la diversitat cultural i fomentar el diàleg intercultural.

El nostre objectiu és que els estudiants no només adquireixin coneixements sobre altres cultures, sinó que també desenvolupin habilitats per a la convivència en un món cada vegada més divers i interconnectat. Volem que aprenguin a valorar la riquesa de la diversitat cultural i a veure-la com una oportunitat per créixer personal i col·lectivament.

Esperem, amb l'impuls d'aquest projecte, poder construir un futur més inclusiu i respectuós, basat en la comprensió i la cooperació entre cultures. Seguirem treballant amb passió i dedicació per aconseguir aquest objectiu, amb l'esperança de deixar una empremta positiva en les futures generacions.

Partida massiva a UNÁNIMO

Xavier Febrero Torner, Departament de Sanitàries 1

Des de el projecte lúdic de centre, LudoPedra, hem volgut ampliar les activitats i sortir de l'hora d'esbarjo per intentar arribar a tot l'alumnat del centre. A causa de l'organització de l'institut, LudoPedra no podia incloure els grups que fan l'esbarjo desplaçat respecte l'horari més habitual i per això vam buscar una manera d'acostar aquesta dinàmica a tota la ESO. Amb aquest objectiu en ment va aparèixer la proposta de realitzar una partida massiva a un mateix joc de taula i aquí és on començava el repte. Com s'organitzaria? Quins són els objectius? Quin joc encaixa més bé? Quina durada tindrà?

Els objectius els vam tenir clars des d'un principi. La idea era que els alumnes coneguessin un oci alternatiu i treballar en paral·lel continguts curriculars transversals: des de la comprensió oral a l'empatia passant pel pensament lògic al matemàtic o la creativitat. Una altra premissa era que el joc fos senzill d'explicar i ràpid de jugar i, evidentment, que tingués la capacitat per adaptar-se a una partida amb 50 jugadors. Amb tot això en ment vam escollir un dels jocs que tenim a la ludoteca del centre, l'UNÁNIMO, i vam adaptar-ne els materials per poder fer la partida.

El joc consisteix, de forma individual, a donar 6 respostes a una proposta (hi ha

una baralla de cartes amb diferents propostes, per exemple: *Dolents de pel·lícula*) apuntant-les a una graella i intentar coincidir amb el màxim de respostes dels companys. Cada proposta es pot pensar durant un temps pactat, habitualment 1

De 9 a 10 tot 1r d'ESO
 De 10:30 a 11:30 tot 2n d'ESO
 De 11:30 a 12:30 tot 3r d'ESO
 De 12:30 a 13:30 tot 4t d'ESO

Els alumnes van entendre la dinàmica i la majoria va participar de forma espontània. A mesura que avançaven les rondes els estudiants van anar afinant més com funcionava el joc i a fer millors puntuacions. El més important és que realment es va generar un ambient molt positiu i col·laboratiu.

Tot i la mida del repte gràcies a la col·laboració dels tutors i professors de l'ESO i de la dinamització dels organitzadors (David Alomar, Xavier Febrero, Iamil Ferrer i Roger Romero) es va tirar endavant i amb força èxit. Si és cert que no tots els alumnes estaven en la labor de participar de la jornada i que calia explicar bé la dinàmica ja que no estan acostumats a jugar però en general és una bona opció.

Com a resum final, crec que la majoria dels objectius es van assolir si més no de forma tangencial i va ser una jornada diferent per als alumnes.

M'agradaria agrair també les facilitats posades pel centre, en especial a la Marta Vázquez i als tutors i professors de l'ESO que van passar per la sala d'actes.

minut. Un cop transcorregut el temps es comparen les puntuacions i s'obté 1 punt per cada cop que apareix la resposta en les graelles dels jugadors.

Les adaptacions que es van realitzar van ser les següents:

La temporització passa d'1 a 2 minuts per proposta. Creiem que al no conèixer el joc i fer una primera partida seria interessant modificar el temps del que disposen per a pensar les propostes.

Substitució de les graelles que venen al joc per còpies de les mateixes en paper. D'aquesta manera passem de 8 jugadors

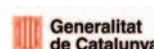
per partida a jugar amb tota la classe alhora.

Selecció de les propostes a treballar. En comptes d'utilitzar totes les targetes que venen al joc i deixar a l'atzar els temes s'ha decidit fer una selecció prèvia ajustant els temes al nivell i edat dels diferents grups.

Amb aquestes modificacions va arribar el dia i vam anar reunint els diferents grups de la ESO a la sala d'actes del centre on teníem preparat tot el material. La jornada es va organitzar de la següent manera:

Ampliació del TEA

Acció finançada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i per la Unió Europea NextGenerationEU.

El gener de 2024 vàrem iniciar quatre nous TEAs, que complementen la nostra oferta inicial, dins el programa PMOE-PROA+, incloses en el Pla Educatiu d'Entorn i amb col·laboració de l'Esplai la Florida:

- TEA per a l'alumnat d'aula d'acollida de nivell inicial (1).
- TEA per a l'alumnat d'aula d'acollida de nivell inicial (2).
- TEA audiovisual per a 1r i 2n d'ESO
- TEA audiovisual per a 3r d'ESO.

És una gran notícia que haguem incorporat quatre nous TEA al nostre institut.

Això demostra el nostre compromís en proporcionar al nostre alumnat les eines i els recursos necessaris per aconseguir l'èxit acadèmic. El TEA no només ofereix un lloc segur i estructurat per estudiar, sinó que també dona suport als estudiants en el desenvolupament de les seves habilitats d'aprenentatge, ajudant-los a superar els reptes acadèmics que puguin trobar pel camí. A més, és important destacar que aquest recurs és gratuït, la qual cosa significa que tot el nostre alumnat té accés a aquest suport educatiu tan valuós. A través del TEA, estem fomentant un entorn

d'aprenentatge inclusiu i igualitari, on cada estudiant té l'oportunitat de créixer i prosperar acadèmicament.

A gaudir del carnaval amb el departament d'imatge personal!

Alumnat de 2n de FP bàsica, 2n de grau mitjà d'Estètica i professorat Cristina Fernández, Anabel Cruz i Carolina Quero d'Imatge personal, amb la col·laboració de les escoles Menéndez Pidal i Pere Lliscart de l'Hospitalet de Llobregat.

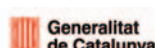
Activitat de pinta cares amb els infants

Durant la setmana més divertida de l'any, el nostre alumnat ha realitzat l'activitat de pinta-cares amb col·laboració dels següents centres educatius: l'escola Menéndez Pidal amb l'alumnat de primària, 1r curs, i l'escola Pere Lliscart amb l'alumnat d'infantil. Per a les nostres alumnes, tant de 2n de FP bàsica de Perruqueria i estètica com de 2n de grau mitjà d'Estètica, ha estat un matí amb molt de color, enriquidor i divertit!

Donem les gràcies a tothom que ha fet possible aquest projecte tan bonic. El proper curs serà més i millor!

Acció finançada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i per la Unió Europea NextGenerationEU.

Fem un Te

Gràcies a una activitat palanca inclosa en el PMOE-PROA+ de l'Institut Pedraforca, i en col·laboració amb el Gabinet Més a Dir, hem reprès el programa 'Fem un te'.

Estada formativa a Malta / CFGM Farmàcia-1r Tarda. Programa Impuls de les llengües estrangeres

Sara Blancafort, Departament Sanitàries Laboratori-Farmàcia

Acció finançada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i per la Unió Europea NextGenerationEU.

Programa d'Impuls de les llengües estrangeres 2023/25

Aquest curs 2023-24 l'Institut Pedraforca participa de nou en el programa d'Impuls de les llengües estrangeres, amb el cicle de CFGM Farmàcia i parafarmàcia/Tarda. L'objectiu d'aquest programa és millorar el coneixement i l'ús de la llengua anglesa per part de l'alumnat i del professorat de l'equip docent, i per aconseguir aquest objectiu, hi ha previstes diverses accions; aquest curs 2023/24 l'alumnat està rebent les classes d'M1 en anglès, i compta amb el suport d'un professor d'anglès. També hi ha docents i alumnat que acreditaran el seu nivell d'anglès mitjançant una prova externa, i una acció molt destacada és la realització d'una estada formativa, en un país de la UE amb l'anglès com a llengua oficial, en el nostre cas, Malta.

Una mica d'història de Malta

La República de Malta és una nació insular membre de la Unió Europea, amb La Valletta com a capital. L'illa principal, Malta, és una de les més petites de la UE, però també una de les més densament poblades. Les seves llengües oficials són l'anglès, adoptat des de 1936, i el maltès, una llengua semítica amb influències de moltes altres llengües, com l'italià, l'anglès o, fins i tot, el català.

Situada en una ubicació estratègica per al trànsit marítim al Mediterrani, Malta ha experimentat una intensa activitat al llarg de la història. Els primers habitants de l'arxipèlag van construir temples megalítics impressionants. Successivament, Malta va ser poblada per fenicis, grecs, cartaginesos i romans. Després de l'imperi romà, va formar part de l'imperi bizantí, però va ser invadida pels vàndals i va sofrir l'expansió musulmana el 870. Els reis normands la van conquerir el 1091 i després va formar part de la corona d'Aragó. El 1530, Carles I d'Espanya la va cedir a l'Ordre Hospitalària de San Joan de Jerusalem, coneguda com a Ordre de Malta. Després de l'ocupació francesa el 1798, l'Ordre va abandonar Malta, que va passar a ser colònia britànica fins a la seva independència el 1964.

La nostra estada a Malta

L'estada s'ha dut a terme entre el 4 i el 9 de març. L'objectiu de ha estat millorar el nostre nivell d'anglès, assistint a classe d'anglès a l'escola ESE - European School of English. Pel matí disposàvem de temps per poder conèixer una mica més l'illa, i

practicar l'anglès; després de dinar assistíem a classe d'anglès a escola.

Una de les visites que vam fer va ser a Mdina, ciutat fundada pels fenicis el 700 aC, en un dels punts més alts de l'illa, i allunyada de la costa, la qual cosa suposava un lloc molt estratègic des del punt de vista militar. Mdina, que va ser fins el 1530 la capital de Malta, és una ciutat murallada, que conserva l'estructura medieval; la majoria d'edificis són d'arquitectura barroca, i la bellesa de la ciutat l'ha convertit en una de les localitzacions de la sèrie *Joc de Trons*.

També vam visitar La Valleta, capital actual de Malta, tot i que és una ciutat relativament petita, amb només 7.000 habitants; el Gran Mestre de l'Ordre de Malta, Pean Parisot de la Valletta, va fer reconstruir la ciutat una vegada van aconseguir expulsar els turcs, a mitjans del s. XVI. Vam passar el matí visitant la ciutat, i ens van agradar molt el traçat dels seus carrers, plens d'edificis històrics. Conserva també les fortificacions construïdes per a guardar el port, el més important de tota l'illa. La Valletta va ser reconeguda com a Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1980.

Una bona manera de gaudir de les espectaculars vistes de la Valletta és amb la visita de les tres ciutats fortificades: Vittoriosa, Senglea i Copiscua, construïdes durant el S. XVII pels cavallers de l'Ordre de Malta. Amb l'arribada d'aquests cavallers, també va arribar fusta dels seus països d'origen (Malta no té quasi boscos, ni tampoc rius ni llacs), la qual cosa va permetre començar a edificar construccions més grans, que necessitaven bigues resistents, i també els típics i colorits *gallarija*, els balcons maltesos de fusta, que es creu que tenen origen àrab o espanyol.

En resum, hem gaudit d'una molt bona estada a Malta, hem après anglès, i hem descobert un petit país ple d'atractius. Esperem poder tornar-hi!

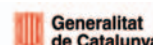

Un deliciós viatge a Lisboa/ 2n CFGSDietètica. Programa Impuls de les llengües estrangeres

Òscar Martorell,
Departament de Dietètica

Acció finançada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i per la Unió Europea NextGenerationEU.

El passat mes de març, l'alumnat de 2n de Dietètica va poder gaudir d'una estada lingüística gràcies a la participació del nostre institut en el programa «Pla d'impuls de Llengües estrangere a la FP». Aquest alumnat, que ja va gaudir d'una estada a Malta el curs passat, va anar a passar 6 dies a l'atlàntica ciutat de Lisboa, capital de Portugal.

Durant 4 dies, l'alumnat va rebre classes de llengua anglesa impartides per una professora, la Caterina, que va posar tot el seu èmfasi i esforç perquè el nostre alumnat aprengués més sobre la nutrició i la cuina lusitana.

A més a més, les tardes a la capital, el grup les va aprofitar per fer visites guiades per la ciutat. Tots nosaltres vam poder visitar diferents zones de la ciutat com per exemple el bohemi i pròsper barri de Chiado, els animats carrers de Bairro Alto, l'antic Castelo de San Jorge o l'encantador barri d'Alfama.

Lisboa és una de les capitals europees amb més encant i una vibrant vida que fa que sigui el focus d'atenció de molts turistes. A més a més, la gastronomia lusitana juga un punt a favor a la ciutat ja que s'hi poden gaudir plats tant típics com la feijoada, el bacalhau com natas (el prefe-

rit dels nostres alumnes) o els famosos i incomparables pasteis de nata.

Per conèixer una mica més la gastronomia lusitana, els nostres alumnes també van gaudir d'un taller de cuina portuguesa on van preparar un pastís de pollastre, un gratinat de lluç amb llagostins i unes postres amb un nom ben curiós, però que no fa justícia al seu sabor: la baba de camelo.

Tant l'alumnat com el professorat vam gaudir molt l'experiència i agraeixen enormement a l'institut poder participar en aquestes iniciatives!

Esperem poder marxar de nou ben aviat!

Cuinem saludable?

El passat 22 de març, dins de Projectes Funcionals, vam arrencar la tasca d'esbrinar si cuinem saludable.

Per començar, vam visitar l'Escola Catalana del Consum per aprendre a com interpretar la informació que apareix en els productes que consumim diàriament. Va estar un taller molt interessant.

Gràcies a les professores encarregades de l'activitat per la rebuda i la professionalitat.

Visites d'altres centres

Durant el segon trimestre, diverses escoles i centres de secundària han visitat les nostres instal·lacions perquè el seu alumnat pugui decidir si vol continuar els seus estudis a l'Institut Pedraforca. Les visites s'han donat en les següents dates:

8 de març: alumnat de 6è de primària de l'**Escola Pau Vila**.

14 de març: alumnat de 4t d'ESO de l'**Institut Escola Maria Miret**.

19 de març: alumnat de 4t d'ESO de l'**Institut Rubió i Ors**.

21 de març: alumnat de 4t d'ESO i Batxillerat de l'**Institut Eduard Fontserè**.

23 de febrer: alumnat de 6è de primària de l'**Escola Menéndez Pidal**.

1 de març: alumnat de 6è de primària de l'**Escola Pau Casals**.

4 i 6 de març: alumnat de 6è de primària de l'**Escola Màrius Torres**.

Sortides amb pernoctació finançades pel PROA+ 2022-23 de l'Institut Pedraforca

Finançat per

Al segon trimestre d'aquest curs, amb el finançament del programa PMOE-PROA+, l'alumnat de l'ESO i Batxillerat ha gaudit de sortides amb pernoctació. La participació en aquest tipus de sortides no només ofereix una experiència enriquidora fora de l'entorn habitual de l'aula, sinó que també fomenta el desenvolupament personal i social dels estudiants. A través d'aquestes vivències fora del centre educatiu, els alumnes tenen l'oportunitat d'aprendre de primera mà sobre diverses temàtiques, com la natura, la història o la

cultura, ampliant així els seus coneixements més enllà dels llibres de text. A més, les sortides amb pernoctació promouen la convivència entre els alumnes, estimulant la creació de vincles i fomentant valors com el treball en equip, la tolerància i el respecte mutu. Aquestes experiències no només complementen el procés d'aprenentatge formal, sinó que també contribueixen al desenvolupament integral dels estudiants, ajudant-los a convertir-se en individus més capacitats i conscients del seu entorn.

2n d'ESO: sortida al Castell de Fluvià, a Sant Esteve de Palautordera

Equip de tutoria de 2n d'ESO

L'alumnat i els tutors i tutores de 2n ESO aquest curs 2023-24 hem pogut gaudir d'unes excel·lents colònies al Castell de Fluvià.

El Castell de Fluvià era una domus o casa forta aloera construïda el 1154, coneguda com a «Casa de Palau», de Sant Cebrià o de Sant Corneli. Des del 1425 va passar a mans de la família Fluvià. Durant la Guerra dels Segadors la casa va ser testimoni d'una terrible atrocitat. L'1 de febrer de 1640, les tropes castellanes van assassinar diverses persones que s'havien refugiat a dins de la capella, entre les quals hi havia Antoni de Fluvià-Torrelles, senyor de la casa. D'aquí el nom que ha mantingut la finca fins a dia d'avui.

Al segle XVII fou totalment transformada en una masia senyorial. L'any 1966 va ser restaurada i actualment funciona

com a granja-escola i casa de colònies on l'alumnat i l'equip docent hem pogut gaudir d'un munt d'activitats d'aventura a l'aire lliure: tir amb arc, circuits arboris, escalada cooperativa, tirolines, etc.

La convivència entre l'alumnat i també amb el professorat i l'equip de monitors i monitores ha estat genial. Estem molt sa-

tisfets d'haver construït un ambient de convivència molt positiu, que esperem que serveixi per tenir una forta cohesió de grup d'aquí endavant.

Gràcies al programa PMOE-PROA+ 2023-24, hem pogut gaudir d'aquesta estada inoblidable en un entorn històric i natural als peus del Montseny.

3r d'ESO: sortida a la Bisbal d'Empordà

Equip de tutoria de 3r d'ESO

Un total de 35 alumnes de 3r d'ESO i 5 professors ens vam desplaçar, el passat dilluns 5 de març, a la casa de colònies Pou del Glaç, situada a la Bisbal de l'Empordà, per realitzar una estada de colònies de dues nits, a través de l'empresa Rosa dels Vents.

Situada als afores del municipi empordanès, a l'Espai Natural Protegit de les Gavarres, la casa de colònies va ser reformada l'any passat i rep el seu nom perquè l'edifici principal està bastit d'un dels pous de glaç més grans i millor conservats de Catalunya. Es tracta d'un espai fresc, de forma natural, que s'utilitzava antigament per conservar aliments.

El primer dia de l'estada, l'alumnat va

dur a terme un recorregut per l'entorn que rodeja la casa, passant per un pou que està abandonat, a diferència del de la casa. Ja el segon i tercer dia, els adolescents van poder gaudir

de diverses activitats amb monitors, com per exemple, tir amb arc, una tirolina vertical o un circuit de tirolines i xarxes.

Els i les alumnes de 3r d'ESO també van aprendre a fer anar un torn, i es van poder emportar a casa un plat de fang decorat per ells mateixos, i es van llepar els

dits amb una pizza, cuinada també per ells mateixos en un obrador artesanal. La convivència entre l'alumnat, el professorat i els monitors va ser excel·lent i així ho van indicar des de la direcció de la casa de colònies.

Aquesta sortida s'ha pogut fer gràcies al programa PMOE-PROA+ 2023-24.

1r de Batxillerat: sortida a la Masia Can Foix, Cubelles

Elisa Bondia, Joan Fornés i Àngels Iglesias

L'alumnat de 1r de Batxillerat vam realitzar una sortida de colònies a la Masia Can Foix, a la localitat de Cubelles, molt a prop del pantà de Foix, del 4 al 6 de març.

Durant el primer dia, els alumnes es van engrescar amb diferents activitats. Només arribar, van realitzar diferents jocs de presentació i cohesió, i dinàmiques de grup amb els monitors. Després de dinar

van fer un taller de màscares i després de sopar diferents jocs de nit.

L'endemà, després d'esmorzar, es van dedicar a preparar el guió d'un curtmetratge, combinant-lo amb un circuit d'aventura. A la tarda es van dedicar al rodatge

del curtmetratge i després de berenar van fer una cursa d'orientació i una activitat de tir amb arc. A la nit van gaudir d'unes danses tradicionals i van ballar a la discoteca.

El tercer i últim dia de la nostra estada a Can Foix, els alumnes van acabar de pin-

tar i guarnir les màscares i es van passar els vídeos que havien enregistrat. Fins i tot alguns van guanyar un Òscar! Després de dinar vam tornar cap a l'Hospitalet, havent gaudit d'uns dies genials gràcies al PMOE-PROA+

2n de Batxillerat: viatge cultural de final d'etapa a l'Empordà

Montserrat Tudela, Bernat Vilarrubias i Alberto Ferré

L'alumnat de 2n de Batxillerat vam realitzar el viatge cultural de final d'etapa entre el 27 de febrer i l'1 de març de 2024. Durant el primer dia de sortida, vam visitar els punts més emblemàtics de

la ciutat de Girona: la catedral gòtica, amb el seu claustre i el museu on hi ha el Tapís de la Creació, els banys àrabs, el barri del Call i la muralla romana. Del barri vell de la ciutat vam veure el peu de Sant Narcís, que vam tocar per demanar

sort per als exàmens, i la lleona, que també vam tocar per tornar a Girona. A més, vam visitar el carrer de les Mosques, el pont Eiffel sobre el riu Onyar, la rambla de la Llibertat i la Devesa.

L'endemà al matí vam visitar el jaci-

ment arqueològic d'Empúries: la Neàpolis i Paleòpolis grega, la ciutat romana i el Museu Arqueològic. A la tarda vam caminar fins al poble medieval de Sant Martí d'Empúries, situat al turó de l'assentament ilerget. En el trajecte, vam veure un búnquer de la guerra civil i el port grec on va arribar la flama Olímpica el 1992.

La tramuntana ens va capgirar els plans del tercer dia, i no vam poder fer la sortida amb vaixell que teníem prevista. Tot i això, vam poder seguir descobrint l'Empordà, fent una ruta literària per

l'Escala que va acabar a l'Alfolí, museu de la Sal i arxiu de Víctor Català, on vam tenir l'oportunitat de veure un manuscrit original de Solitud! Després de dinar, vam fer una descoberta pels indrets més emblemàtics del municipi amb una temperatura molt agradable i un sol del tot primaveral.

El quart i últim dia d'estada, vam deixar l'Escala i vam anar fins a la Jonquera, al Museu de l'Exili, on ens vam endinsar en coneixement de la Guerra Civil espa-

nyola i l'exili dels republicans (temes que entren a Selectivitat). Després vam anar a la Vajol i vam fer camí de l'exili fins a la Mina Canta o d'en Negrín, on es van salvar del feixisme els tresors de la Generalitat de Catalunya i de la República, que després van anar a Ginebra a la seu de l'Assemblea de les Nacions. Gràcies al PMOE-PROA+, vam gaudir d'uns dies genials per l'Empordà que, sens dubte, repetiríem!

També volem donar les gràcies al PMOE-PROA+ per les sortides amb pernoctació que s'han realitzat posteriorment a la redacció d'aquesta revista: 1r d'ESO, a la casa de colònies Mas Pinsach, la Garrotxa, on han fet activitats dintre del programa de l'Escola de Vulcanologia de Mas Pinsach, vivint experiències úniques enmig de volcans, la

Fageda d'en Jordà i els boscos de l'entorn que els han ajudat a conèixer els misteris de l'interior de la Terra; 4t d'ESO a La Fosca, Palamós, on han fet activitats com *snorkel*, caia i *paddle surf*, i l'alumnat de CAI, que ha visitat la ciutat d'Elna, a la Catalunya Nord. Una vegada més, gràcies PMOE-PROA+!

Teatre en català

La volta al món en 80 dies

Alberto Ferré, Departament de Llengua catalana i literatura

El passat 28 de nombre de 2023, ens vam desplaçar amb l'alumnat de 2n d'ESO fins al Centre Catòlic de Sants per fer una sortida al teatre organitzada pel Departament de Llengua catalana i literatura. En aquesta ocasió vam poder gaudir

de la representació d'una adaptació de la conegudíssima novel·la de Jules Verne, *La volta al món en 80 dies*. En finalitzar l'obra, l'alumnat va poder fer diverses preguntes a les actrius sobre l'obra, l'adaptació, l'actuació i el món del teatre en general.

Mentida

Enrique Canovaca, Departament de Llengua catalana i literatura

Una trentena d'alumnes de 3r d'ESO de l'Institut Pedraforca van assistir, el passat dimecres 21 de febrer, a la representació de l'obra *Mentida*, una adaptació teatral de la famosa obra homònima, escrita per Care Santos en castellà i traduïda al català. La funció es va poder veure al Centre Catòlic de Sants.

L'obra explica la història de l'adolescent Xènia, qui a través de les xarxes socials s'enamora de l'Èric, un noi de catorze anys

amb un passat i present complicats. Després de la representació, l'alumnat de l'Institut Pedraforca va realitzar interessants preguntes als actors de l'obra, com per exemple, sobre els debats morals que s'hi representen, la tasca dels assajos o el procés d'elaboració de l'attrezzo.

Tirant lo Blanc

Tània Miró, Departament de Llengua catalana i literatura

És difícil despertar en l'alumnat la predisposició per llegir literatura medieval?

Per superar les barreres i complementar la lectura obligatòria realitzada per l'alumnat de 1r de Batxillerat el passat trimestre, el 19 de març vam assistir a l'obra teatral de *Tirant lo Blanc* al Centre Catòlic de Sants.

Tirant lo Blanc és una història total perquè parla de tot: dels costums, de la guerra, de l'amor... i destaca per la seua versemblança, on un heroi de carn i ossos tan aviat ataca castells, com es trenca una cama baixant de la cambra de la seua estimada Carmesina.

L'adaptació teatral de l'obra de Joanot Martorell va apropar aquesta novel·la cavalleresca a l'alumnat, mantenint un ritme trepidant en l'escenificació de les batalles i mostrant la relació amorosa entre Tirant i Carmesina, la trama principal treballada per l'alumnat amb la lectura dels episodis amorosos. A més, el suport visual de la representació teatral va facilitar la comprensió del llenguatge medieval adaptat i la posada en escena va despertar l'interès de l'alumnat.

La plaça del Diamant al Teatre Joventut

Alberto Ferré, Departament de Llengua catalana i literatura

El passat 12 de març, l'alumnat de 2n de Batxillerat de l'Institut Pedraforca vam assistir a la representació de *La plaça del Diamant*, adaptació de la novel·la de Mercè Rodoreda. Aquesta obra no només va oferir una pausa ben merescuda de

l'estrès acadèmic, sinó que també va servir com a preparació per a les futures proves de selectivitat, ja que és una de les lectures recomanades per a aquesta important etapa educativa.

Amb entusiasme i expectació, l'alumnat va omplir les butaques del teatre, preparat per submergir-se en l'univers emocionant i complex de la protagonista, Natàlia. La representació, magistralment dirigida i interpretada, va captivar l'atenció de l'audiència des del primer moment. Els actors van transportar el públic a la Barcelona de la república i la postguerra, recreant amb detall cada escena i personatge de la novel·la original.

Durant l'espectacle, els alumnes van experimentar una gamma d'emocions, des de la riada fins a la commoció. Van connectar amb els conflictes interns de la Natàlia, la seva lluita per trobar la felicitat enmig de les adversitats i la seva evolució al llarg de la història. A través de la brillant interpretació, van poder reflexionar sobre temes universals com l'amor, la pèrdua, la llibertat i la identitat.

El perro del hortelano

Ghaya Mahdaoui, 2º de Bachillerato B

El día 19 de diciembre, la clase de Literatura castellana de segundo de bachillerato humanístico y social, fuimos al teatro Poliorama de Barcelona a ver la obra de teatro *El perro del hortelano*, una comedia original de Lope de Vega, pero adaptada por Paco Mir.

Aunque había pocos actores para interpretar la obra, y estos representaban más de un papel cada uno, supieron hacerlo muy bien, sin que faltase nada, reproduciendo cada detalle de la obra y metiéndose en el papel de los personajes.

Nosotros, sin haber leído previamente la obra, pudimos captar todos los mensajes y todo lo que querían decir e interpretar, como la moraleja que esta nos deja: el perro del hortelano no come pero tampoco deja comer a los demás, como al principio de la comedia hace la protagonista, pues no disfruta del amor pero tampoco deja que los demás lo puedan hacer.

Tanto el vestuario como la escenografía estuvieron muy bien, y eso que los mismos actores eran los que hacían los cambios de escenario con cuatro objetos que ambientaban las escenas.

En general, me ha parecido muy interesante y una buena obra que puedes entender perfectamente y de la que puedes extraer tú misma la moraleja. Todo esto con un tono muy cómico.

Taller de interpretación poética en el CaixaForum

Sasha Obaco, 2º ESO C

Los alumnos de 2º de la ESO fuimos con nuestra profesora de castellano al Caixaforum para realizar un taller de interpretación poética en el que el tallerista era un actor que nos dijo cosas bastante curiosas, como por ejemplo que prestamos más atención al lenguaje corporal que al verbal y que una simple postura puede decir mucho de nosotros.

Una cosa que me encantó es que nos enseñó a hablar más alto con unas actividades y nos explicó que no debemos tener vergüenza para hablar en público, y esto nos viene muy bien porque a muchos de nosotros nos da vergüenza hacer algo delante de todos.

En la última actividad que realizamos, nos dio a cada uno un poema del que tuvimos que explicar de qué trataba, para después, siguiendo sus consejos y observaciones recitarlo representando el estado de ánimo que creíamos que quería reflejar quien lo escribió.

Sortida a la deixalleria de l'Hospitalet de Llobregat

Grup 1r de Farmàcia (matí i tarda)

El dia 18 de gener de 2024 els alumnes del CFGM de primer de Farmàcia de matí i tarda van realitzar una visita a la deixalleria de L'Hospitalet de Llobregat.

L'objectiu de la visita és assolir un canvi d'hàbits en l'alumnat, fomentar la recollida selectiva de les diferents fraccions de residus, per fer-los conscients del tractament posterior que se'n farà i de les conseqüències positives de la seva acció, i aplicar-ho en un laboratori farmacèutic.

Els objectius secundaris són donar a conèixer als alumnes del nostre institut l'actual model de gestió de residus de la ciutat,

Així seria la bossa tipus si a casa ho recicléssim tot

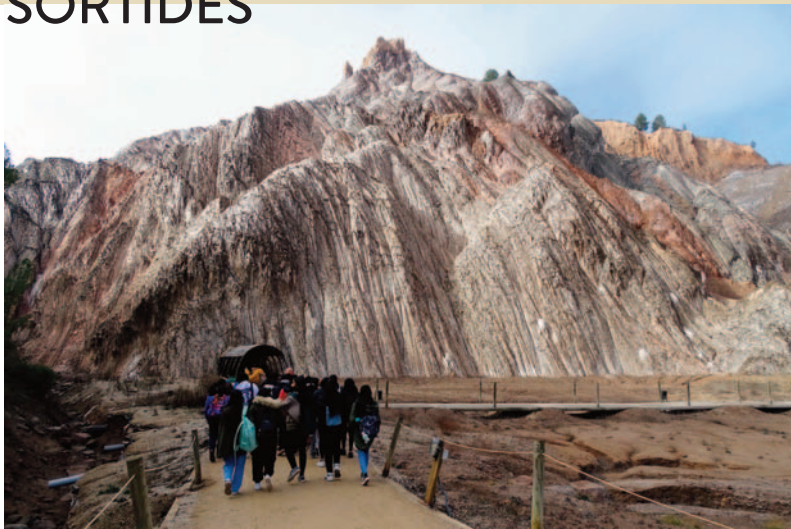

fomentar pràctiques de reducció en la generació de residus i afavorir un canvi de costums en la gestió individual de les deixalles.

Durant molts anys s'ha estat utilitzant una bossa d'escombraries única, i un model de gestió basat en acumular les deixalles en abocadors, o en cremar-los a les incineradores, que comporta, encara ara, greus impactes ambientals i riscos per a la salut. Cal, doncs, potenciar una nova cultura de les deixalles que promogui la reducció dels residus i la reutilització dels materials, i implantar un nou model de gestió dels residus que, a poc a poc, ja comença a formar part de la vida quotidiana de molts ciutadans: la recollida selectiva dels residus.

Per avançar en aquest sentit cal que la població sigui conscient i estigui informada de la problemàtica. Però, a més a més, cal actuar.

Una de les eines més importants per aconseguir passar del coneixement a l'acció és l'educació. Una educació que té com a finalitat millorar les relacions de les persones amb l'entorn i fomentar el canvi d'actituds.

Sortida a la muntanya de sal de Cardona

Xavi Carod, Departament de Ciències naturals

El passat 31 de gener, l'alumnat de 2n d'ESO vam anar a visitar la muntanya de sal de Cardona. Va ser apassionant passejar pel cor de la muntanya i experimentar al laboratori amb els diferents tipus de sal i les seves propietats. Una sortida molt divertida i enriquidora. I, com no... una mica salada!

El GEP ens porta al taller de cuina en anglès Cook&Taste

GEP team

Tens passió per la cuina?
Vols aprendre anglès cuinant?

Per tal de celebrar les festes nadalenques, l'alumnat de 1r i 2n del cicle formatiu de grau superior de Dietètica van visitar el taller de cuina Cook&Taste, ubicat al centre de Barcelona, a tocar de la plaça Jaume I.

La característica més especial d'aquest centre és que permet aprendre tècniques de cuina i alhora millorar les habilitats comunicatives en anglès. La unió dels dos aprenentatges fan que l'experiència esdevingui més enriquidora i més motivadora per a les persones que s'hi acosten i implementen els tallers. L'alumnat del cicle de Dietètica va poder comprovar-ho *in situ*.

Els i les alumnes de primer i segon d'aquest cicle es caracteritzen per tenir una gran passió per la cuina saludable, per la dieta mediterrània i per la comunicació amb altres persones. Gràcies a l'ajuda del projecte GEP que du a terme l'Institut Pedraforca, van poder posar en pràctica aquestes passions, aprenent com comunicar-se amb gent que parla l'anglès, aquesta llengua que hem estudiat des de ben petits i que ens atrau molt, aplicant-la a l'ambient gastronòmic.

Vam aprendre molt de vocabulari tècnic en anglès: tècniques culinàries, els noms dels aliments, els instruments de cuina, les

maneres d'expressar els gustos i les sensacions que anàvem experimentant. Ja veieu que va ser molt positiu per a tothom.

Finalment, vam gaudir dels plats que havíem cuinat i ens

vam quedar ben tips! Això sí, amb moltes ganes de repetir!

In conclusion, we have done our best! When we Mind the GEP, we can't stop learning English all year round!

FP&EOI Together

GEP team

Dins el programa Mind the GEP hem ampliat la col·laboració entre l'Escola Oficial d'Idiomes de l'Hospitalet de Llobregat per aquest curs 2023-24.

En efecte, el passat 31 de gener vàrem rebre a l'Institut Pedraforca el Director de l'EOI de la nostra localitat que va explicar en detall les proves de B1, B2 i C1 a l'alumnat interessat per les mateixes. També, va acostar-nos l'àmplia l'oferta formativa d'aquest centre d'aprenentatge d'idiomes.

Posteriorment, els dimecres 14 i 28 de febrer i els dijous 15 i 29 de febrer, l'alumnat que es presentarà a les proves dins el Programa de Certificació de Llengües Estrangeres a diferents EOIs de Catalunya assistí a dues jornades formatives a l'EOI de l'Hospitalet.

El divendres 12 d'abril de 2024 varen tenir lloc les proves excepcionals per als centres participants en el Programa de Certificació de Llengües estrangeres. Els dos divendres següents varen ser les proves orals de les proves de B1 o B2. Gairebé 50 alumnes de l'Institut Pedraforca varen tenir l'ocasió de presentar-s'hi.

Per primera vegada, alumnat de l'Institut Pedraforca es presentarà a les proves lliures de B1 (29 de maig) de B2 (31 de maig) o de C1 (27 de maig).

Let's learn English & have fun!

Mind the GEP, please!

El PFI posa en pràctica les seves destreses en conducció de competició

El passat dia 20 de març, l'alumnat del PFI-PIP Carrosseria i l'alumnat del CFGM d'Electromecànica de vehicles van gaudir de la sortida al Karting Indoor (@nurburgreen_indoor).

Aquesta activitat forma part del programa PMOE-PROA+, que ha fet possible que l'alumnat del PEDRAFORCA GARATGE hagi experimentat les diferents sensacions de la conducció de competició. A més, l'alumnat agafa el primer contacte amb els vehicles elèctrics i se'n adona que amb un vehicle elèctric es pot gaudir igualment de la conducció protegint una mica més el nostre planeta.

Un fantàstic dia PMOE-PROA+!

Bob Marley: One Love

La jornada per a l'alumnat de postobligatòria tradicional a l'Institut Pedraforca enguany ha estat una activitat palanca del PMOE-PROA+ de l'Institut Pedraforca.

El passat 22 de març l'alumnat de postobligatòria va tancar el segon trimestre anant junts al cinema per veure *Bob Marley: One Love*. Aquesta pel·lícula és una celebració de la vida i la música d'una icona que va inspirar generacions a través del seu missatge d'amor i unitat. Per primer cop a la gran pantalla, descobrim la història de com Bob Marley va superar l'adversitat i el viatge que va inspirar la seva música revolucionària.

Una fantàstica manera de cloure el segon trimestre. Gràcies, PMOE-PROA+!

El Llibre blanc de les llengües maternes de l'Institut Pedraforca

Bernat Juan, director

Vàrem presentar la primera edició del “Llibre blanc de les llengües maternes de l'Institut Pedraforca” el 21 de febrer de l'any 2020, coincidint amb el Dia de la Llengua Materna corresponent al curs 2019-20. Com és sabut, el vàrem actualitzar el curs, 2021-22, com símbol de la resiliència vers l'adversitat que ens portà a superar la pandèmia de la Covid-19. Posteriorment, el curs 2022-23, vàrem considerar oportú canviar-ne la periodicitat per tal que respongués a la realitat lingüística canviant del nostre centre. Aquesta decisió la vàrem prendre a una sessió conjunta dels grups Avancem i Mind the GEP. En decisió unànime, aquests dos grups acordaren actualitzar-lo cada curs. Per tant, l'actualitzarem curs a curs a partir d'ara. D'aquesta manera, disposarem d'un document sempre actualitzat de les llengües maternes existents a la comunitat educativa de l'Institut Pedraforca.

Una vegada presa la decisió el curs 2022-23, vàrem presentar la nova versió actualitzada. Era tasca d'aquest curs 2023-24 fer efectiu aquell compromís pres i oferir-ne una nova versió actualitzada per aquest curs. Durant el primer trimestre d'aquest curs 2023-24, hem recollit dades sobre les llengües maternes parlades al nostre centre

a tota la comunitat educativa de l'Institut Pedraforca. Fruit d'aquest esforç d'actualització de dades, podem presentar avui aquest nou Llibre Blanc de les Llengües Maternes amb un disseny renovat, que esperem que us agradi.

Aquest curs, com no podia ser d'una altra manera donada la conjuntura mundial, hem celebrat amb especial vigor del Dia de la Pau a les acaballes del mes de gener. Entre les diferents activitats programades al llarg de tota una setmana, vàrem anar gravant l'eslògan escollit per aquesta jornada “Jo trio la pau, i tu?” en les diferents llengües i parlars del nostre centre. D'aquesta manera, vàrem recuperar una tradició truncada per la pandèmia per al Dia de la Llengua Materna. Vàrem recuperar els sons de les diferents llengües i parlars al voltant del tema seleccionat per donar impuls a un curs escolar. Ensem, creiem que l'eslògan triat deixa de banda el clam genèric per la pau, en moltes ocasions, finalment benintencionat i estèril. Pel contrari, abraça, per aquesta recuperació de l'activitat, el compromís personal lliurement acceptat. De fet, interpel·la directament a cada membre de la comunitat educativa. No es tracta de donar suport a una iniciativa, genèrica i distant, en favor

de la pau. Més aviat, cadascuna de les persones que formen part de la nostra comunitat educativa fa seva la decisió lliure d'escollir la pau. Només, des d'aquest ferm i personal compromís amb la pau, lliurement exercit, la pau podrà fer-se camí entre els individus, els pobles i les nacions.

Aquest compromís lliure només por fer-se efectiu des dels racons més pregons de l'ésser de cada persona. Des d'aquest racó més amagat de cadascú de nosaltres, se'ns verbalitza mitjançant la llengua més propera al nostre cor. Se'ns manifesta en la nostra llengua materna, que esdevé necessàriament un vehicle per a la concòrdia i per a la pau.

El Gran Dictat

GEP

El dia 21 de febrer cada any se celebra el Dia Internacional de la Llengua Materna. La UNESCO va triar aquesta data en memòria d'aquell dia del 1952 quan estudiants que es manifestaven en reconeixement de la seva llengua, el bangla, com a una de les dues llengües nacionals del que era Pakistan en aquell moment, van morir per trets de la policia de Dhaka, capital actual de Bangladesh.

Una característica que té el nostre centre és la riquesa lingüística. Enguany hem publicat la tercera edició del *Llibre blanc de les Llengües Maternes de l'Institut Pedraforca*, i l'inventari inclou 43 llengües que s'escriuen en 26 alfabetos. I aquestes són unes xifres impressionants. Per això des de fa anys celebrem el Dia Internacional de la Llengua Materna, perquè volem respectar totes les identitats que ens configuren com un centre acollidor i integrador en el

marc d'una riquesa lingüística i cultural extraordinària.

És en aquest marc de plurilingüisme que tenim tres llengües estudiades per tot l'alumnat del Pedraforca: el català, el castellà i l'anglès, i amb elles tothom s'arrela a la nostra comunitat educativa, a la ciutat, al país. I per aquest motiu, des de fa tres anys celebrem el 21 de febrer publicant el *Llibre blanc de les llengües maternes de l'Institut Pedraforca* i fem «El Gran Dictat», un dictat en català, castellà i anglès, les tres llengües que són un punt de trobada per tots nosaltres. Aquesta activitat esdevé un moment lingüístic inclusiu, integrador i cohesionador del nostre centre.

Fem el Gran Dictat tots els grups-classe alhora: a les 9:30 h amb l'alumnat del matí i a les 15:30 h l'alumnat que cursa els seus estudis a la tarda. Tothom escolta la mateixa veu que dicta en cada idioma el mateix text. Enguany vam escollir un fragment de l'obra *Mar i Cel*, d'Àngel Guimerà, per celebrar el centenari del traspàs de l'autor.

I per tal que «El Gran Dictat» serveixi també per a cohesionar els grups-classe internament, a posteriori, donem un diploma per nivells educatius als grups que han fet menys faltes d'ortografia en cada una de les llengües.

El text del Gran Dictat d'enguany, en català, era:

Per què he plorat?

Sempre he mirat a l'infinit, sempre he buscat l'última estrella,
sempre he pensat, sempre m'han dit que el món és una meravella.

Sempre he mirat de ser el més fort,

jo sempre he vist florir la sort,

sempre he lluitat per sobreviure,

jo al meu voltant he vist somriures.

Mar i cel, Àngel GUIMERÀ

Cartell guanyador de la jornada

La idea de fer unes jornades de documentació sorgeix fa tres anys entre professorat de diferents centres, entre els que es trobava l'Institut Pedraforca. La intenció d'aques-

1a Jornada tècnica de Documentació Sanitària i Lliga de Codificació

Maria Capdevila i Elena Francès, Professores de Sanitàries 1

ta proposta era, d'una banda, donar visibilitat a aquest cicle formatiu de l'altra, realitzar una trobada entre alumnat de diferents centres on poder compartir vivències, assistir a ponències d'experts en el camp de la documentació i competir entre ells/es. Aquesta idea es va haver de posposar a causa de la pandèmia i el canvi de currículum.

Finalment, aquest curs s'ha pogut recuperar aquell plantejament inicial sorgit anys enrere tenint l'oportunitat de convertir-se en una realitat. L'experiència duta a terme s'ha plantejat com una prova pilot per valorar com s'anava desenvolupant la idea i, d'aquesta forma, fer-ho extensiu a tots els centres de Catalunya per al proper curs. Després d'anar madurant el plantejament, es va decidir establir un format de Jornada juntament amb una Lliga de Codificació. Els participants d'aquest projecte han estat Futura FP, així com cinc instituts: Institut Flos i Calcat (Barcelona), Institut Francesc Ferrer i Guàrdia (Sant Joan Despí), Institut Narcís Xifra (Girona), Institut Torre Vicens (Lleida) i Institut Pedraforca (Hospitalet de Llobregat).

Per tal de fer partícip l'alumnat abans d'iniciar el dia de la Jornada, es va fer un

Professorat organitzador de la jornada

Guanyadors de la jornada

conkurs per escollir el cartell oficial de l'esdeveniment. Les fases del concurs varen ser: formar equips de 3-4 persones (amb les que van competir a la Lliga de Codificació) i elaborar, per equips, una proposta de cartell que va ser votat per l'alumnat del centre corresponent. Van sortir cinc cartells finalistes, un de cada centre. Aquests cartells van ser votats per l'alumnat i els equips docents de tots els centres, obtenint el cartell guanyador.

Cal remarcar que la primera fase de la Lliga de Codificació es va realitzar a només dues setmanes del Gran Esdeveniment! En aquesta primera fase cada equip va haver de codificar un cas d'un pacient amb MPOC (Malaltia Pulmonar Obstructiva Crònica) i Grip A amb un seguit de condicions i procediments que se li realitzen. Per codificar aquest cas van disposar de noranta minuts, duent-se a terme de forma asincrònica (cadascú al seu institut però sota les mateixes condicions). Cal destacar que la codificació forma part de les tasques que pot realitzar un documentarista en la seva vida laboral.

La Jornada es va celebrar el 29 de fe-

brer a l'Espai Bitall de l'Hospitalet de Llobregat, desenvolupant-se de la següent manera:

- **8:30h:** l'alumnat va haver de registrar-se i passar el control d'entrada.
- **9:00h:** acte de benvinguda i presentació de la Jornada.
- **9:30h:** s'iniciava la primera ponència titulada «La codificació a vista d'ocell», a càrrec de Rosario Muñoz, responsable de la Unitat de Documentació Mèdica de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i Coordinadora del Grup d'Experts en Codificació Clínica.
- **10:45h:** inici de la segona fase (presencial) de la Lliga de Codificació. En aquest cas, l'alumnat va haver de codificar un cas d'un pacient amb afectació digestiva. Sincrònicament, es realitzaven diferents tallers d'introducció a la codificació per tot el professorat interessat, fos o no dels instituts organitzadors.
- **12:30h:** s'iniciava la segona i última ponència, titulada «Què s'espera d'un Tècnic Superior en Documentació Sanitària?» a càrrec de Gemma Gelabert, Cap del servei de Documentació Clínica i Arxiu de l'Hos-

pital Sant Joan de Déu i membre del Grup d'Experts en Codificació Clínica de la SCDM.

- **13:30h:** acte de cloenda de la Jornada.

L'alumnat, professorat, ponents de la Societat Catalana de Documentació Mèdica i personal implicat han mostrat una gran satisfacció amb la realització i el desenvolupament d'aquesta primera Jornada i Lliga de Codificació. Va ser una jornada molt enriquidora per a tothom on es va posar èmfasi en la importància de la codificació i tot el que representa i el que implica pel correcte funcionament dels hospitals, així com també la importància de la figura del documentarista, que moltes vegades passa desapercebuda, i les diferents tasques que pot realitzar, i també es va posar el punt de mira en la importància de la protecció de dades. S'ha de felicitar l'alumnat per la seva gran professionalitat i maduresa a la hora de codificar el cas. El Pedraforca ha quedat en 3a posició en la Lliga de Codificació. Moltes felicitats a tots/es participants! Esperem repetir l'experiència el curs vinent i fer-ho extensiu a més centres d'arreu de Catalunya.

L'Aula Integral de Suport ens hem traslladat

Equip Educatiu de l' AIS

Aquest 2024 ha iniciat amb canvis per a l'Aula Integral de Suport (AIS) de l'Institut Pedraforca, la qual ha canviat d'ubicació.

El curs 2017-2018 es va inaugurar aquest recurs educatiu del nostre institut a la Plaça Llibertat n°5, espai en el qual s'ha ubicat durant 6 anys. Aquest mes de gener s'ha dut a terme el trasllat als baixos de l'edifici dels Serveis Educatius de l'Hospitalet,

ubicat al carrer Riera del Canyet 43.

Amb aquest canvi s'ha produït una millora en els espais per a l'alumnat, que s'adeqüen més a les necessitats d'aquest recurs educatiu i terapèutic, amb espais més grans i més zones per dur a terme tallers i activitat física.

L'alumnat que assisteix a l' AIS té algunes opinions sobre el trasllat. «El canvi m'ha agradat, no està malament, però li falta decoració que es pot fer durant les setmanes que queden. Aquest edifici em queda bastant a prop de casa. Al pati hi ha una pista de futbol on es pot fer esport, i també tenim una cuina nova», relata un alumne. «Ara tenim nous armaris i nous llocs on seure, al pati podem fer activitat física, però no m'agrada que no hi hagi un gronxador que sí que hi havia davant de l'antic AIS».

«Aquest AIS és més gran, tenim més coses i em queda a prop de casa», o un altre alumne afegeix «aquest edifici té aules molt

més àmplies i més espais, i a la cuina podem fer el taller de cuina que a mi m'agrada molt; però, canviant de tema, he de dir que em queda més lluny de casa».

Tot i aquest trasllat a meitat curs, cal tenir en compte la implicació i feina duta a terme per l'equip de l' AIS (de primària i secundària) i el suport de l'Institut Pedraforca, que ha permès iniciar amb normalitat les classes abans de finalitzar el mes de gener. Durant les properes setmanes s'elaboraran algunes modificacions a l'espai per continuar millorant l'atenció i la qualitat del servei que s'ofereix a l' AIS. Celebrem aquestes millores i seguim treballant per garantir una educació i salut de qualitat.

Visita de docents i representants estrangers al centre

Aquest curs l'Institut Pedraforca ha participat en el 2n seminari de mobilitat internacional i cooperació organitzat pel Departament d'Educació.

Aquestes jornades han servit perquè l'institut hagi fet nous contactes per establir relacions amb altres centres ERASMUS+ i empreses relacionades amb els sectors d'FP que s'imparteixen en el nostre institut.

En aquest marc, el centre ha rebut la visita d'institucions d'arreu d'Europa, les quals han pogut aprendre més sobre el funcionament dels ensenyaments de formació professional al nostre país, així com veure les instal·lacions del nostre institut.

Esperem que totes aquestes activitats tinguin un impacte positiu en el nostre centre!

8 M a l'Institut Pedraforca

El passat 8 de març, en el marc del Dia Internacional de la Dona, l'Institut Pedraforca es va il·luminar amb l'energia vibrant de la creativitat i la solidaritat. El centre va ser escenari d'una jornada memorable, plena de color i significat, gràcies a les fantàstiques activitats coordinades per les dinamitzadores dels nostres patis. Amb el suport dels nostres estudiants i personal, vam embrancar-nos en una experiència enriquidora centrada en la creació de polseres. Més enllà de la seva estètica, aquestes petites joies van simbolitzar la força, la diversitat i la unió de les dones.

A través de l'art de confeccionar polseres, vam teixir llaços d'amistat i solidaritat entre tots els participants. En cada nus, en

cada combinació de colors, es reflectia el nostre compromís amb la lluita per la igualtat de gènere i el respecte pels drets de les dones. Les polseres van esdevenir més que simples adorns: emblemes de suport, símbols de la nostra determinació per construir un futur més just i igualitari.

Aquesta activitat va ser més que una oportunitat per a la creativitat. Va ser un recordatori dels progressos que hem aconseguit i del camí que encara ens queda per recórrer en la lluita per la igualtat de gènere. Ens va recordar la importància de reconèixer i celebrar el paper essencial de les dones a la nostra societat, així com de treballar colze a colze per superar els obstacles que encara s'interposen en el seu camí cap a la plena igualtat.

UN TAST DE CULTURA

Pilar Torrijos i Dolors Marcer

Avaluació del test:

Si has encertat correctament entre:

- a) 20 i 30 preguntes, el teu nivell cultural és excel·lent.
- b) 15 i 20, el teu nivell és acceptable.
- c) 10 i 15, el teu nivell és millorable.
- d) 0 i 10, el teu nivell requereix un toc d'atenció i freqüentar més la biblioteca.

1 El japonès Shizo Kanakuri va representar el seu país en la marató dels Jocs Olímpics d'Estocolm de 1912. A causa de la calor i d'alguns problemes personals, es va retirar de la carrera sense avisar els àrbitres (*The referees marathon*), motiu pel qual no el van eliminar de la llista de participants. I amb 67 anys, va ser localitzat per la televisió sueca l'any 1967, quan va acceptar completar el recorregut arribant a la línia de meta en un temps "oficial" de 54 anys, 8 mesos, 6 dies, 5 hores, 32 minuts, 20 segons i 3 dècimes. L'atleta estatunidenc Bob Richards, especialista en la prova de salt amb perxa i campió en les Olimpíades de 1952 i 1956, era un reverend protestant que abans de cada competició es concentrava per a resar per ell i també pels seus adversaris. En les més de set dècades de regnat, *Elizabeth II* només va visitar Espanya una vegada, a l'octubre de 1988, i la sobirana va manifestar un únic desig: adquirir samarretes de Cobi, la mascota dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992, que els seus nets varen demanar a la seva estimada "*Granny*" (*Granny - Queen Elizabeth II*). Els pròxims Jocs Olímpics 2024 se celebraran a París amb el lema "*Ouvrons grand les Jeux*" i els Jocs Olímpics d'hivern 2026 tindran lloc a Milà i a Cortina d'Ampezzo. La meravellosa localitat de Cortina d'Ampezzo va ser adorada durant dècades per l'alta societat pel seu ambient après-ski i va ser l'escenari de pel·lícules, entre elles *For Your Eyes Only*, de la saga de l'agent britànic James Bond. Cortina d'Ampezzo està situada entre les muntanyes que segons l'arquitecte expert en harmonia Le Corbusier són l'arquitectura natural més perfecta del món (*La plus belle oeuvre architecturale au monde*). És la cadena muntanyenca trufada de verds paisatges d'una singular bellesa situada als Alps, concretament a la frontera d'Itàlia amb Àustria, anomenada:

- a) Dolomites (*The Dolomites Mountains*).
- b) Muntanya del Pedraforca (*The Pedraforca Mountain*).
- c) Mont Vesubio (*Mount Vesuvius*).

2 La bellesa del rostre de la sobirana d'Egipte és perfecta i el seu bust és la joia de les col·leccions egípcies del *Neus Museum* de Berlín i és el símbol cultural de Berlín. És un bust policrom que té una antiguitat de més de trenta-tres segles que manifesta un aspecte altiu de reina i encara que sigui bòrnia i li falti l'ull esquerre continua sent la reina de la bellesa. El nom d'aquesta llegendària reina significa 'la bella ha arribat' (*the beautiful one has come*) i és un nom comú entre les dones egípcies en l'actualitat. Després de més de tres mil anys coberta de sorra del desert egipci, el bust de la reina egípcia va ser descobert el 6 de desembre de 1912 pel mític i astut arqueòleg alemany d'origen jueu Ludwing Borchardt a la regió de Tell el-Amarna a la riba oriental del Nil (*East Bank*), a uns 275 quilòmetres al sud del Caire, i el va extreure il·legalment d'Egipte per a portar-lo a Alemanya. La intensa discussió entre Egipte i Alemanya per a la seva repatriació va començar l'any 1925, quan el bust es va mostrar per primera vegada al públic, i des d'aleshores les insistentis peticions de restitució de l'escultura de la monarca per les autoritats egípcies a l'estat alemany han estat infructuoses i el govern alemany es nega sistemàticament a retornar-la. La devolució del bust considerat el més bell del món també va ser reclamat per Egipte a Adolf Hitler. «Mai renunciaré a la reina», «El que està en mans d'Alemanya queda a Alemanya»; així de categòric es va mostrar Hitler davant les exigències per a retornar a Egipte l'escultura. El Führer tenia obsessió per la mis-

teriosa sobirana que conserva un impenetrable somriure i, tanmateix, oculta grans secrets, com la manera espúria que va ser arrabassada a Egipte per Alemanya. És l'obra mestra de l'art faraònic disputada pel Caire i Berlín on es conserva des que va ser sostreta de manera improcedent, il·legítima i fraudulenta d'Egipte. És l'escultura de la *Mona Lisa* de l'Antiguitat i és, indubtablement, l'ambaixadora més gran d'Egipte al món. És el bust de la reina de l'Egipte Faraònic anomenada:

- a) Nefertari (1301-1251 aC), Dinastia XIX. La Gran Esposa Reial de Ramsès II El Gran, que va pertànyer a la dinastia XIX.
- b) Nefertiti (1370-1330 aC), Dinastia XVIII. La Gran Esposa Reial del faraó Akhenaton, anomenat 'el faraó heretge'.
- c) Cleopatra VII (69 aC.-30 aC), Dinastia dels Ptolomeus. Va ser l'última reina d'Egipte de la dinastia dels Ptolomeus, última dinastia que va regnar a l'Antic Egipte.

3 És difícil no haver gaudit amb òperes italianes, perquè produeixen sempre un íntim «acord» singular. Hi ha altres tipus d'òpera (la xinesa, la pequinesa, per exemple) molt diferents, però tal com la coneixem a Occident, *il bel canto* (cant bell) és bàsicament una creació italiana. L'òpera és amor, traïció i mites. *Il bel canto* va néixer a Itàlia i porta més de 400 anys explicant-nos sentiments amb música i teatre, perquè l'òpera és una obra de teatre cantada i musicada. Claudio Monteverdi (Cremona, 1567 - Venècia, 1643), anomenat *Il Divino Claudio*, va compondre Orfeu, la primera òpera de la Història de la lírica que es va estrenar oficialment a Màntua el 24 de febrer de 1607. I des d'aleshores s'han escrit més de 30.000 òperes, de les quals només en sobreviuen unes 200, i en totes elles s'exposen amors impossibles, gelosia, traïcions o les aventures dels déus clàssics. Tal com creia Luchino Visconti, el gran de l'òpera italiana va ser Giuseppe Verdi (1813-1901), que va culminar i va superar el que van fer admirables compositors com Rossini, Donizetti o Bellini. L'obra mestra de Verdi és «*Va, pensiero*» («*El Cor dels Esclaus*») del tercer acte de l'òpera *Nabucco*, inspirada en el Salm 137 de l'Antic Testament. «*Va, pensiero*» és un poderós símbol universal que amb la seva grandiosa i trasbalsadora senzillesa és l'himne oficiós d'Itàlia que els italians canten al carrer mentre esperen l'autobús i algun partit polític l'entona en tots els seus actes. Verdi va compondre *Rigoletto*, *El Trobador (Il Trovatore)* i *La Traviata*, obres que ja són la quinta essència del nostre patrimoni cultural d'Occident. *Nabucco* i *Aida* són les dues òperes clàssiques de Verdi. *Aida* es va estrenar sense l'assistència de Verdi, la nit de Nadal de l'any 1871 en el Teatre de l'Òpera del Jèdive al Caire. La *mise en scène* d'*Aida* va ser sublim, la corona que duia Amneris, la filla del faraó i la protagonista, era d'or massís i les armes de Radamés, el comandant militar egipci i

protagonista, eren de plata. *Aida* és l'òpera de la marxa triomfal, de la gran escenografia, de carros, cavalls, camells i fins a elefants en escena. I dos mesos més tard, el 8 de febrer de l'any 1872, l'exòtica *Aida* es va estrenar amb l'assistència de Verdi al Teatre la Scala de Milà, i el mestre Verdi va ser aclamat amb una ovació de peu (*standing ovation*) i va haver de sortir a saludar per agrair els aplaudiments del públic milanès pròpiament:

- a) 32 vegades.
- b) 3 vegades.
- c) 2 vegades.

4 Si el lector és un delerós entusiasta (*connaissanceur*) de la prestigiosa cuina francesa sap bé que la rebosteria de França és inabordable. França va establir les bases de la cuina salada, però també de la dolça, i sempre ha estat un referent internacional. El cuiner, restaurador i escriptor culinari francès Auguste Escoffier, anomenat el «rei dels xefs» i el «xef dels reis», va ser un dels màxims representants de la cuina francesa i un visionari que va elevar el respecte, la categoria i el reconeixement social de la professió de cuiner i va ser el gran transformador de l'ofici de xef. Monsieur Escoffier és el pare i creador de la cuina moderna (*Nouvelle Cuisine*) i és l'autor de la guia culinària *Le Guide Culinaire* publicada l'any 1902, que conté 5000 receptes, considerada fins a l'actualitat «la Bíblia de l'Art Culinari», i és el llibre de referència de la cuina francesa pels xefs de tot el món. Escoffier va introduir per primera vegada a l'Hotel Carlton de Londres l'any 1899 el «servei a la carta» i va reemplaçar el servei «a la francesa» que implica l'arribada de tots els plats alhora a la taula, pel servei «a la russa», que es caracteritza perquè els plats són servits segons l'ordre en què apareixen a la carta. El xef francès, admirador de la gran veu de la soprano australiana Nellie Melba, va crear en el seu honor els postres *Pêche Melba* (Préssec Melba), la mescla sublim de préssec, gerds i gelat de vainilla que ha passat a la història de la gastronomia francesa i del món, i és un tribut que Monsieur Escoffier va efectuar a la diva, que els bitllets de 100 dòlars australians porten l'efigie *in memoriam* de la cantant. Escoffier recull a *Le Guide Culinaire* una recepta per a la història: El Pollastre Marengo (*Poulet sauté Marengo*), el plat preferit de Napoleó. El xef va posar nom al *Tournedo Rossini* en consideració del compositor Gioachino Rossini, i va dissenyar el menú i els plats dels passatgers de primera classe del transatlàntic Titànic dissortadament enfonsat el 15 d'abril de 1912. Ítem més: segons unes recents indagacions, els aliments que produeixen major plaer al paladar dels britànics són el sandvitx amb bacó, les patates fregides i l'irresistible:

- a) *Crêpe Suzette*. Pastís tradicional de França recollit en el receptari d'Auguste Escoffier i el preferit del rei Edward VII d'Anglaterra.

b) *Gâteau Saint Honoré*. Pastís francès elaborat per honorar el Sant Patró dels pastissers i forners, Sant Honorat d'Amiens (*Saint Honoré d'Amiens*).

c) Xocolata *Choux Pastry* (*Cream Puffs*).

5 El compositor de música clàssica minimalista americà Philip Glass (Baltimore, Maryland, 1937) va dedicar una trilogia d'òperes a tres grans figures que van canviar el rumb de la història de la humanitat. La seva primera òpera sobre homes visionaris comença amb *Einstein on the beach* (1976), que és un tribut a Einstein, amb la que va augmentar el seu reconeixement internacional. La segona òpera és *Satyagraha* (1980), per honorar a l'indi Mahatma Gandhi, pensador i creador del socialpacifisme, la doctrina basada en la resistència i la desobediència civil pacífica. I a la tercera òpera, composta l'any 1984, efectua un retrat de la vida i les conviccions religioses del faraó que va crear la primera religió monoteïsta de la història de la humanitat. El títol d'aquesta tercera òpera pren el nom del monarca de l'Antic Egipte que va promoure una profunda reforma religiosa de caràcter monoteïsta centrada en la imposició del culte exclusiu al déu sol (*Aton*), i va prohibir el politeïsmes a les 2000 divinitats egípcies que es practicava a Egipte i va declarar al sol com a únic déu. És el faraó anomenat «el faraó heretge»:

a) Akhenaton (Dinastia XVIII, 1372 aC-1336 aC).

b) Narmer. També anomenat Menes i El Faraó Escorpí. És el primer faraó de l'Antic Egipte i fundador de la Dinastia I (3050-3007 aC). Narmer va unificar Egipte i va ser el primer faraó a fer ús de la doble corona d'Egipte, que combina la Corona Blanca que representa l'Alt Egipte (*Upper Egypt*) i la Corona Vermella que representa el Baix Egipte (*Lower Egypt*). Narmer va morir aixafat per un hipopòtam.

c) Ramsès II El Gran. Va ser el tercer faraó de la Dinastia XIX d'Egipte, (1303 aC-1213 aC). Una estàtua gegant de Ramsès II assegut en el seu tron es troba davant de l'estació central d'El Caire, entre els fums del trànsit de la ciutat més caòtica de l'Orient Mitjà. D'entre els sobirans de l'Antiguitat, Ramsès II és l'únic que dona nom a una gran avinguda al centre d'El Caire. Va ser el faraó més longeu, el seu regnat va tenir una durada de més de 67 anys i cap altre rei, sultà, *jedive* (*khedive*) o president ha governat mai a Egipte durant tant temps com Ramsès II.

6 Els anglesos són admirables perquè amb la seva pionera democràcia tenen un respecte liberal pels drets de l'individu i, sobretot, pel seu particular humor que té un graciosíssim doble sentit. Mantenen la seva patina d'educació amb tots aquests «*sorry*» fins a la sopa que essencialment fan la vida més agradable, igual que la manera gairebé automàtica per ordenar-se da-

vant d'una cua. Els anglesos també tenen estima per la seva pròpia música i per descomptat per Cherteston, Shakespeare i John Le Carré. I, per sobre de tot, tenen un sentit pràctic que va fer que l'emperador francès Napoleó els menyspreés i anomenés ofensivament a Anglaterra com «la pèrfida Albion» i qualifiqués els anglesos pejorativament com una «nació de botiguers», perquè la Gran Bretanya va obtenir el seu poder abans i fins a l'actualitat, de negocis i comerç, no de la grandària de les seves terres o de la seva població, sinó en l'habilitat de vendre i comprar béns i serveis de qualsevol part del món. I, finalment, «*last but not least*», són admirables pel seu amor als animals, els jardins i les flors. Ítem més: *Convallaria majalis* era la flor favorita de la reina Elizabeth II, i *Delphinium elatum* és la flor preferida del rei d'Anglaterra Charles III. Les quatre flors nacionals del Regne Unit són el narcís, símbol de Gal·les; el card, símbol d'Escòcia; el trèvol, símbol d'Irlanda, i la flor nacional, que és el símbol i emblema heràldic tradicional d'Anglaterra, és:

a) L'orquídia (*orchid*).

b) La rosa Tudor (*The Tudor rose*).

c) La peònia (*peony*).

7 Indira Gandhi, la *Dama de Ferro* asiàtica, va participar activament en la lluita per la independència de l'Índia, dirigida pel màxim líder hindú Mahatma Gandhi. Va estar la primera dona a ostentar el càrrec de Primera Ministra de l'Índia. En una de la dotzena de trobades personals que l'aristòcrata José Luis de Villalonga y Cabeza de Vaca (Madrid, 1920 - Andratx, 2007) va mantenir amb l'estadista, li va preguntar: «No tem vostè que puguin matar-la?». La mandatària respongué: «Matar-me? Per què ho haurien de fer? La gent m'adora!». Villalonga va replicar: «També adoraven Mahatma Gandhi i, tanmateix, l'assassinaren davant de cents de persones». I la dama li va etzibar condescendent: «*Well...that is destiny*». El 31 d'octubre de 1984 sortí de *Saffardang Road*, la seva residència oficial a Nova Delhi per anar a una cita amb l'actor britànic Peter Ustinov, que la volia entrevistar. Mai va arribar: dos dels seus guardaespalles li van disparar a sang freda, fet que va provocar la mort de la mandatària Indira Gandhi, l'única filla del prestigiós Pandit Nehru. Els dos subjectes actius del magnicidi eren dos guardaespalles, membres de la minoria:

a) Ismaelita.

b) Bahai.

c) Sikh.

8 L'*ídix* o *jiddisch* ha estat històricament l'idioma dels asquenazites, els jueus d'Europa central i oriental i dels seus descendents a tot el món. La llengua *jiddisch* és una llengua mil·lenària que té els seus orígens en el segle X, a la regió de Renània d'Ale-

manya, i està escrit amb l'alfabet hebreu. A mesura que els jueus de la regió van emigrar cap a l'est en els següents segles, el *jiddisch* es va convertir en una «llengua de fusió» que combina elements de les llengües germàniques, eslaves, semítiques i romàniques. Les grans migracions de jueus dels segles XIX i XX van causar que la comunitat de parla *jiddisch* s'expandís per tot el món. «El gran honor que m'atorga l'acadèmia sueca a mi és alhora un reconeixement del *jiddisch* perquè el *jiddisch* és una llengua d'exili, sense país, sense fronteres, ni recolzada per cap govern», deia l'escriptor jueu en llengua *jiddisch* i Premi Nobel de Literatura 1978, Isaac Bashevis Singer (Regne de Polònia, aleshores part de l'imperi rus, 1903 - Miami, Florida, 1991). Ítem més: L'idioma *jidglish* és una variant del *jiddisch*. El *jidglish* és ric en vocables d'origen anglès i és el llenguatge que es parla entre l'estimable, copiosa i nombrosa comunitat hebrea de la ciutat de:

- a) Nova York (Els Estats Units).
- b) Dijon (França).
- c) Maastricht (Països Baixos).

9 Polític iraquí cristià caldeu, extremadament culte i educat i figura clau del règim de Saddam Hussein. Va ser l'únic mandatari no musulmà de la dictadura de Saddam Hussein, fervent anticomunista i nacionalista àrab igual que el *rais* Saddam Hussein. Va ser cap de la diplomàcia de l'Iraq i viceprimer ministre (*Deputy Prime Minister*). Moderat, intel·ligent, amb un immens talent negociador i amb bon domini de l'idioma anglès, va ser un hàbil diplomàtic durant la Guerra del Golf de l'any 1991 i en tots els moments claus de l'Iraq. Al gener de l'any 2003, des d'un luxós palau del Govern de Bagdad que supera els aires de grandesa dels califes abàsies, amb murs de marbre i sostres de vint metres d'alt, làmpades d'aranya que subjecten tones de cristall, pòrtics amb baixos relleus de filigrana al més genuí estil àrab i retrats de Saddam Hussein amb obsidiana, el cap de govern *de facto* de l'Iraq, assessor i mà dreta de Saddam Hussein durant dècades, assegut davant la premsa internacional, va manifestar: «Defensarem l'Iraq amb valentia, som un poble lliure, experimentat en la lluita, disposat a defensar la seva independència, la seva sobirania i les seves riqueses». La invasió dels Estats Units a l'Iraq es va produir el 20 de març de 2003 i aquest brillant i prestigiós dignitari àrab va entregar-se a les tropes estatunidenques el 24 d'abril de 2003, poc després de la caiguda de la capital, Bagdad. Va morir d'una aturada cardíaca a la presó de Naseriya al sud de l'Iraq el 5 de juny de 2015 en la que havia estat empresonat l'any 2003 des de la caiguda del règim de l'autòcrata Hussein i va ser enterrat a Jordània al crit de màrtir per una impressionant i impactant comitiva funerària en un dol rigorós. Ítem més: era conegut per les seves ulleres de marca de

gruixuda muntura negra i el seu amor pels purs i els qui el van conèixer personalment reafirmen que va ser un home calmat, que s'expressava de manera serena i plaent. Va ser un entusiasta de la Literatura Espanyola, i el seu autor de capçalera era Rafael Sánchez Ferlosio (Roma, 1927 - Madrid, 2019). Va ser el veterà polític iraquí (i des d'aquí, *Requiescat in pace*):

- a) Solimà I el Magnífic.
- b) Tareq Aziz.
- c) Saladí.

10 EGIPTE (en anglès, *EGYPT*, en àrab *MISR*, en dialecte egipci, *MASR*). Més del 95% de l'extensió d'Egipte és un desert àrid. El 90% de la població es concentra en el 3% del territori. La Bíblia anomena Egipte exactament 700 vegades com «la terra de Cam». El 28 de febrer de 1922, l'Imperi Britànic va proclamar la independència d'Egipte, país que havia ocupat des de finals del segle XIX. A partir d'aleshores, Egipte va deixar de ser un protectorat britànic i es va convertir en el Regne d'Egipte. L'anunci pretenia ser un reconeixement de la sobirania d'Egipte, però era fictici perquè els britànics van continuar dirigint el país, i per assegurar-se el control del canal de Suez, font fonamental d'ingressos del comerç mundial, van instaurar un sobirà aliat, el rei Fuad I que va ser succeït pel seu fill, el *playboy* i monarca filoanglès Faruk I (*King Farouk I*). A Egipte fins a l'any 1979, per obtenir el permís de conduir (*driving licence*) era suficient demostrar saber conduir l'automòbil a un recorregut minso de sis metres cap endavant i sis metres marxa enrere. El 16 de juliol del 2018 el Parlament d'Egipte va aprovar una controvertida llei que a partir de la seva entrada en vigor, les persones que tinguin més de 5000 *follower* en el seu blog i *social network* són vigilats pel govern egipci. El plat nacional d'Egipte és el *Kushari* i la beguda nacional d'Egipte és el te negre que els egipcis anomenen *shay*. I a Egipte existeix un plat popular propi de la cultura egípcia que és consumit pels egipcis una vegada al dia. Segons un antic adagi egipci «és l'esmorzar del príncep, el dinar del pobre i el menjar del ruc». Aquest plat té l'avantatge de ser molt econòmic, omplir l'estómac i una porció consistent permet aguantar tota la jornada. A Egipte pròpiament el mateix Al·là tindria problemes per convèncer els egipcis perquè moderessin el seu consum. És el plat tradicional d'Egipte que té com a ingredient principal les faves, anomenat:

- a) *Foul mudammas*.
- b) *Soupe à l'oignon*.
- c) *Pudding de Yorkshire*.

11 Quan el 23 de juliol de 1952 el rei Faruk d'Egipte (*King Farouk*) és enderrocat pel Moviment dels Oficials Lliures (*The Free Officers Movement*), liderats pel *bekbachi* Gamal Abdel Nasser,

l'ídol carismàtic del nacionalisme àrab, en iniciar el seu exili a Montecarlo a la bellíssima Riviera Francesa va declarar amb cinic menyspreu i indiferència envers la institució de la qual havia estat un dels seus membres més excèntric i corrupte: «No em preocupa haver perdut el tron perquè, d'aquí a uns anys, al món només quedaran cinc reis: els quatre de la baralla i la reina d'Anglaterra». La dinastia més longeva d'Europa i més ferma del món va sentir trontollar els seus fonaments el 10 de desembre de 1936, quan en una emissió radiofònica de la BBC, el rei Edward VIII va anunciar impertèrrit que abdicava per amor de la plebea (*commoner*) Wallis Simpson, renunciant al Regne de la Gran Bretanya, Irlanda, als Dominis Britànics d'Ultramar i a l'Imperi de l'Índia. Per a poder contreure matrimoni amb ella va abdicar a favor del seu germà tartamut, el futur rei Georges VI, pare de la Sa Graciosa Majestat la reina Elizabeth II. A Anglaterra la corona no es qüestiona i la monarquia britànica és una institució consolidada, admirada i respectada pels britànics. Segons *The Economist*, «l'abolició de la monarquia ens portaria tants problemes que més val no pensar en això». Tanmateix, la dinastia actual anglesa és d'estirp alemanya. Va ser durant la Primera Guerra Mundial (1914 - 1918), que la família reial anglesa va canviar el seu veritable cognom germànic pel britànic Windsor (*House of Windsor*), cancel·lant qualsevol referència al seu origen germànic i amagant el seu passat. Els anglesos adoren els seus *royals*, als qui consideren més *british* que el *porridge* o el te de les cinc, i encara que la paraula 'Windsor' pugui semblar anglesa, és tot fals, fictici i fal·laç perquè és un cognom i un títol que es van utilitzar per a ocultar la veritable procedència del cognom alemany de la família. El seu legítim i autèntic cognom alemany és:

- a) Savoia (*Casa di Savoia*).
- b) Bonaparte (*Maison Impériale Bonaparte*).
- c) Saxònia-Coburgo-Gotha (*Haus Sachsen-Coburg und Gotha*).

12 La tradició mana des de temps del *Grand Tour* que la primera vegada que s'arriba a Venècia es faci per mar, en *vaporetto*, gòndola o taxi aquàtic, tal com varen fer des de Lord Byron, Henry James o Henry de Régner fins a Ezra Pound, Gabriele d'Annunzio o Peggy Guggenheim, sense oblidar l'últim viatge de Gustav von Aschenbach. Per a arribar a Trieste, en canvi, no hi ha res millor que el tren. I posats a demanar, que l'arribada a Trieste sigui en l'*Orient Express*, acompanyats de Maurici Wiesenthal, gran coneixedor i transmissor amb la seva flagrant prosa de belles i voluptuoses històries d'aquest tren que va ser durant dècades el símbol d'una Europa diversa plena de personatges variats, olors, colors i sabors, unida per aquest tren que, més que un mitjà de transport, va ser una extraordinària forma de civilització i d'entesa entre els pobles. Trieste és la ciutat més

internacional d'Itàlia després de cinc segles sota l'imperi austrohongarès. Situada en l'extrem nord-oriental d'Itàlia, capital de la regió *Friuli-Venezia-Giulia* i a la frontera amb els Balcans, és una exquisida *città* amb personalitat centreeuropea i el seu port franc (estatus atorgat l'any 1719 pel rei Carles VI, emperador de l'Imperi Sacre Romà) és el principal port marítim del Mediterrani on actualment es produeixen les majors transaccions i el més elevat trànsit de cafè d'Europa. A Trieste es troba l'històric *Caffè Tergesteo*, creditor d'un poema que li va dedicar l'erudit jueu Umberto Saba. «*My soul is in Trieste*» (*La meua ànima és a Trieste*), va declarar l'irlandès James Joyce, que es va refugiar a Trieste, per escriure la seva novel·la *Ulisses (Ulysses)*, ambientada pròpiament al port de Trieste. Ítem més: el port marítim més gran d'Europa i més actiu del món després del Port de Shangai és el port de:

- a) Rotterdam (Països Baixos).
- b) Hamburg (Alemanya).
- c) Marsella (França).

13 La Pasqua Granada, Pentecosta o segona Pasqua se celebra cinquanta dies després del Diumenge de Resurrecció o, cosa que és el mateix, quaranta-nou jornades després del Dilluns de Pasqua, i per això sempre aquesta festivitat és en dilluns. Se celebra el descens de l'Esperit Sant sobre els deixebles de Jesucrist, que segons el Nou Testament va tenir lloc cinquanta dies després de la resurrecció. L'Esperit Sant és, juntament amb el Pare i el Fill, una de les tres figures que conformen el dogma de la fe de la Santíssima Trinitat, el que forma part del nucli dur de la teologia cristiana encara que s'escapi a l'enteniment bàsic d'una societat laica com la nostra. En tot cas, l'Esperit Sant va baixar dels cels, allí on es trobaven reunits els apòstols, en forma de llengües de foc que es van repartir i es van posar sobre cadascun d'ells, segons relata la Bíblia (Fets dels Apòstols 2, 3). Més o menys com ho va pintar setze segles després El Greco en el seu llenç *Pentecosta*, que està exposat al museu:

- a) *The Frick Collection* (Nova York, Estats Units).
- b) El Museu del Louvre, *Musée du Louvre* (París, França).
- c) El Museo Nacional del Prado, *The Prado Museum* (Madrid, Espanya).

14 No ha existit home poderós a la terra, des de Carles V a Catalina de Medicis, de Lluís XIV a Napoleó, fins als mandatariis de l'època contemporània que no hagin estat acusats de llegir secretament aquest llibre per a obtenir consell o inspiració, perquè en aquesta obra l'autor s'esforça per extreure les relacions, les constants i les lleis que permeten als Estats durar i prosperar. És l'obra escrita pel *spin doctor* més cèlebre de la història que va signar el primer manual per a conservar el poder. Una breu obra

escrita fa més de quatre segles que instrueix sobre com aconseguir el poder i, el que és més difícil, com conservar-ho. Per al fundador de la *realpolitik* i autor d'aquesta transcendental obra, no hi ha moral ni ètica i el que importa és retenir el poder en estat pur i només el resultat justifica l'acció perquè el fi justifica els mitjans per aconseguir-ho. Plató i Aristòtil havien filosofat com crear una societat modèlica, però el Pare de la ciència política moderna va al pràctic i immediat, el poder pel poder. És el tractat polític del segle XVI escrit per:

- a) *Tartuf o l'impostor* de Molière (*Le Tartuffe ou L'Imposteur*, Molière).
- b) *El Príncep* de Nicolau de Maquiavel (*Il Principe di Niccolò di Bernardo dei Machiavelli*).
- c) *El petit príncep* d'Antoine de Saint-Exupéry (*Le Petit Prince*, Antoine de Saint-Exupéry).

15 TERRA SANTA (*THE HOLY LAND*). A Jerusalem hi conviuen, sense barrejar-se, jueus, cristians i musulmans, en una ciutat tres vegades santa que tots consideren pròpia. L'Esplanada de les Mesquites de Jerusalem (*The Temple Mount*), situada a la ciutat vella de Jerusalem és un dels espais més sagrats, conflictius i extraordinaris del planeta i és un dels llocs fonamentals per a comprendre millor l'essència d'aquesta singular ciutat que es debat diàriament entre present i passat. L'Esplanada és el lloc sagrat més disputat del món i és el tercer lloc més sant de l'Islam, després de La Meca i Medina. Des d'aquest lloc el profeta Mahoma, a lloms del cavall blanc anomenat *Buraq*, va ascendir al cel. Pels jueus, és el lloc on el rei Salomó va construir el Primer Temple, que guardava l'Arca de l'Aliança amb Les Taules de la Llei que Moisès va rebre de Déu. I pels cristians és el lloc on el rei Herodes va construir el Segon Temple que Jesús va freqüentar i va profetitzar la seva destrucció segons l'Evangeli de Sant Marc 13:1-2. A l'Esplanada de les Mesquites es troba la Cúpula de la Roca (*Dome of the Rock*). El rei Hussein de Jordània (1935 - 1999) va finançar personalment la restauració de la cúpula d'or de La Cúpula de la Roca l'any 1993. La Cúpula coberta amb 80 kg d'or amb un cost de 8,2 milions de dòlars donats pel rei dels Haiximites, és un monument que no deixa indiferent a ningú i la seva impressionant cúpula coberta d'or és el símbol de la història de Jerusalem que queda retinguda en la memòria per sempre. D'acord amb l'*statu quo* vigent, l'Esplanada està sota la custòdia de Jordània, però controlada per Israel, que manté la sobirania sobre Jerusalem des de la guerra dels Sis Dies de 1967 (*The Six-Day War*). A l'Esplanada de les Mesquites pot accedir-se en horaris restringits per als no musulmans, amb vestimenta discreta i amb les espatlles cobertes en senyal de respecte. També està prohibit portar objectes religiosos jueus o cristians i és obligatori exhibir el passaport a tots

els controls severos de seguretat de la policia israeliana per a l'entrada en aquest espai sagrat de Terra Santa. Per a milions de cristians, jueus i musulmans, aquestes 15 hectàrees són el centre del món. L'Esplanada de les Mesquites, *Har-Habayit* en hebreu i *Haram esb-Sharif* en àrab, segons la Bíblia es troba en el punt més elevat de l'anomenat:

- a) La muntanya sagrada de Montserrat (*The sacred mountain of Montserrat*).
- b) Mont Moriah (*Mount Moriah*).
- c) Mont Sinai (*Mount Sinai*).

16 LOVE és la primera paraula de l'alegre melodia de l'any 1967 *All you need is Love* dels Beatles. «*L'amour est un oiseau rebelle*» és una aria de l'òpera francesa *Carmen* de Georges Bizet i és un sublim cant d'amor rebel per a mezzosoprano del primer acte. A *La Traviata* de Verdi es diu que l'amor és «creu i delícia, delícia al cor» (*croce e delizia, delizia al cor*). Ovidi (43 aC - 17 o 18 dC), en la seva obra *L'art d'estimar* (*Ars amatoria*), facilita una sèrie de consells sobre les relacions amoroses. Antonio Canova (1757 - 1822), el màxim exponent del Neoclassicisme italià i el millor escultor europeu des de Bernini, va crear el cèlebre grup escultòric de marbre blanc *Amore e Psiche*. Les dues versions d'aquestes escultures es troben al Louvre (on les va admirar Napoleó) i a l'Hermitage. Al dramàtic film de 1955 *L'amor és una cosa meravellosa* (*Love is a Many-Splendored Thing*), a Hong Kong un periodista americà (William Holden) s'enamora d'una doctora eurasiàtica (Jennifer Jones). Francesca amb les cèlebres paraules «*Amor, ch'a nullo amato amar perdona*» explica per què es va enamorar de Paolo al V cant de *l'Infern* (*Dell'Inferno*) de Dante Alighieri. La *Via dell'Amore* és la calçada que es troba sobre la mar en el cim de les muntanyes a l'escabrosa Riviera Italiana a la franja de *Cinque Terre*. A l'obra *El amor brujo* de l'espanyol Manuel de Falla, la protagonista és la gitana Candela, absolutament obsessionada i turmentada de l'espectre del seu gelós exenamorat mort en un duel. La locució *Omnia vincit amor* (l'amo ho venç tot) se cita al X llibre de la gran obra *Les Bucòliques* (*Bucolica*) de Virgili. I Sant Valentí (*San Valentino*), el Sant Patró dels enamorats no va morir enamorat (*in love*), sinó que va morir decapitat el 14 de febrer de l'any 269 a la Via Flaminia de Roma. Ítem més: El 14 de febrer és un dia sensibler i ensucrat que el celebren tots aquells que estan afortunadament enamorats. No obstant això, el 14 de febrer de 1929 no va ser pròpiament un dia romàntic a Chicago. Aquest dia va tenir lloc la «Matança de Sant Valentí» (*Saint Valentine's Day Massacre*), el cop més gran de la història de la Màfia, un sagnant crim i un dels *cold cases* (casos freds) més emblemàtics i mediàtics dels Estats Units. Va ser la data que va marcar la fi de la llei seca (*The Prohibition Era*) dels Estats Units i encara que l'autoria d'aquest acte criminal mai

es va poder provar, aquesta nit va ordenar assassinar crivellats a tirs, amb subfusells Thompson i pistoles del calibre 45, set homes de la banda rival, proclamant-se el cap suprem del crim organitzat de Chicago, el gàngster nord-americà més poderós de la història criminal de la Màfia dels Estats Units i del món:

- a) **Al Capone.** Com a identitat falsa, aquest gàngster es presentava a les seves targetes de visita com a antiquari. Va ser responsable d'almenys 200 assassinats. Mai va ser condemnat i mai van poder provar-se els seus delictes violents: assassinats, extorsions, suborns, segrestos i organització criminal. Al Capone va ser condemnat a 11 anys de presó pel Govern Federal dels Estats Units pel delicte d'evasió fiscal, l'únic delicte que va cometre del que es van trobar proves documentals irrefutables de la seva responsabilitat penal per a procedir al seu empresonament.
- b) **John Gotti.** Va ser l'últim *gran capo* de la Màfia dels Estats Units. Va viure *alla grande* i es va acomiadar *alla grande*. Va morir l'any 2002, a 61 anys, en una presó de màxima seguretat de Missouri. Va ser enterrat a Queens (Nova York), on es va produir l'últim i més excèntric funeral d'un mafiós. John Gotti, el cap de la família Gambino, a les seves honres fúnebres el van acompanyar 300 cotxes fúnebres fins a la tomba, i a la seva vetlla es van barrejar a parts iguals membres de la *Cosa Nostra* (organització criminal mafiosa-terrorista d'origen sicilià amb ramificacions internacionals) amb desenes d'agents de l'FBI i policies especialitzats del crim organitzat.
- c) **Salvatore Giuliano.** Mario Puzo va escriure l'any 1984 la novel·la de gènere èpic *El Sicilià* (*The Sicilian*) sobre el llegendari bandoler sicilià Salvatore Giuliano, considerada una seqüela de la novel·la *The Godfather* que Puzo va escriure l'any 1969.

17 Un romà immens: Ennio Morricone (Roma, 1928 - Campus Bio Medico University of Rome, 2020). Compositor de música inoblidable, un dels més grans autors de música del cinema per a tots els temps, va compondre més de 500 bandes sonores que ja formen part de la història del cinema, com *La Missió* (*The Mission*) i *Els odiosos vuit* (*The Hateful Eight*) que li va otorgar un Oscar l'any 2016. Ennio Morricone va ser un catòlic convençut: «Jo provinc d'una família cristiana. La meva fe ha nascut en la meva família. La meva mare, les meves germanes i jo resàvem sempre abans de ficar-nos al llit. Recordo el temps de la guerra. Durant aquests anys terribles resàvem el Rosari. Els diumenges anàvem a missa i combregàvem». Sobre la relació entre Déu i la música deia: «És l'únic art real que s'acosta veritablement al Pare Etern i l'eternitat». Ítem més: «*Nunc et in hora mortis nostrae. Amen*», és l'incipit de la novel·la *El Gatopardo* (*Il Gattopardo*), perquè la prodigiosa novel·la èpica siciliana co-

mença en el moment precís que s'acaba de resar el Sant Rosari quotidià al palau del Príncep Fabrizio Salina a Palerm. Els catòlics saben bé que resar el Rosari no és senzill i, per això, l'any 2019 La Santa Seu (*The Holy See*), l'única monarquia absoluta d'Europa, va començar a comercialitzar un rosari de pols electrònic anomenat *eRosary*, que s'activa fent el senyal de la creu i se sincronitza amb una *app* i és una guia per facilitar i ajudar a resar el Rosari. El Sant Rosari és una oració tradicional catòlica que commemora vint misteris de la vida de Jesucrist i la Verge Maria, i seguidament, després d'anunciar cada misteri, s'ha de recitar un Pare Nostre (l'oració cristiana més antiga), deu Ave-maries i per a finalitzar es resa un:

- a) **Gloria Patri.** Incipit: Gloria al Pare i al Fill i a l'Espirit Sant (*Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto*).
- b) **Credo.** Incipit: Crec en un sol Déu, Pare totpoderós, creador del cel i de la terra, de totes les coses visibles i invisibles (*Credo in unum deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, Visibilem omnium et invisibilem*).
- c) **Salve Regina.** Incipit: Déu et salvi, Reina i Mare de misericòrdia, vida, dolçor i esperança nostra, Déu et salvi (*Salve, Regina, Mater misericordiae, vita, dulcedo et spes nostra, salve*).

18 MAPA DEL TEMPS (*WEATHER CHART*). L'instrument emprat a la meteorologia per a mesurar la velocitat del vent és l'anemòmetre i l'utilitzat per a mesurar el grau d'humitat és l'higròmetre. Segons la narració de les Sagrades Escripures (Gènesi 7,12), el catastròfic diluvi que va inundar tots els territoris del món va durar quaranta dies i quaranta nits. El 7 de febrer del 2021, al programa *Che tempo che fa* ('Quin temps fa'), el més vist de la RAI (Radiotelevisió Italiana), l'expresident americà Barack Obama, va concedir per primera vegada una entrevista a la televisió italiana. *El caminant sobre el mar de núvols* és l'obra mestra de Gaspar David Friedrich i és una de les més famoses de l'art romàntic i actualment està exposada al museu d'art Kunsthalle d'Hamburg. *A la recerca del temps perdut* (*À la recherche du temps perdu*), és la gran novel·la de Marcel Proust. És una novel·la descriptiva de 3500 pàgines. És una lectura en què cal tenir paciència, serenitat i definitivament és un llibre per a llegir en període de vacances: t'absorbeix, et fa una persona millor i més completa, t'omple la vida i ja no pots viure sense ell. Una de les pintures més famoses de la Història de l'Art és *La nit estrellada* (*The Starry Night*), l'obra mestra de Van Gogh, el pintor més cotitzat del món, exposada al Museu d'Art Modern de Nova York (MoMA). *El crit* (*The Cry*) és el quadre mundialment reconegut del noruec Edward Munch, que va realitzar després de l'erupció del volcà Krakatoa a l'illa de Java (Indonèsia) l'any 1883, la més potent de la història, la cendra va impregnar tota l'estratosfera i va enfosquir el cel de tot el món. El

drama *La Tempesta* (*The Tempest*) de Shakespeare comença amb una forta tempesta, abans que Prospero, mag i legítim duc de Milà, traït i despullat del poder pel seu germà Antonio, arribi exiliat amb la seva filla Miranda a una illa deserta on s'establirà dotze anys. I a Amèrica del Nord, les tempestes d'hivern de neu amb severos vents que anul·len radicalment i absolutament la visibilitat, que poden presentar-se sobtadament fins i tot amb el cel serè causant danys greus i imprevisibles es coneixen amb l'apel·latiu anglès:

- a) *Hurricane*.
- b) *Blizzard*.
- c) *Freezing*.

19 El «Canceller de Ferro», Príncep de Bismarck i ex Canceller del Reich Alemany Otto von Bismarck (1785 - 1815), va establir les bases de l'Estat del Benestar (*Welfare State*) a Europa, i va ser el creador del primer sistema de pensions públiques de la història i el primer sistema de Seguretat Social per a la protecció dels treballadors. El primer canceller de l'Alemanya Occidental, Konrad Adenauer (1876 - 1967), va ser un dels «pares fundadors d'Europa» al costat de Robert Schuman, Jean Monnet i Alcide de Gasperi. L'estadista socialista i símbol de la socialdemocràcia moderna, el Canceller alemany i Premi Nobel de la Pau, Willy Brandt (1913 - 1992), amb absoluta convicció ètica i política en el decurs de la guerra freda va assegurar que els problemes de la democràcia se solucionen amb més democràcia («*We want to take a chance on more democracy*»). I Àngela Merkel (Hamburg, 1954), cancellera federal d'Alemanya durant quatre mandats consecutius (2005, 2009, 2013 i 2018), al llarg de la seva intervenció davant la Comissió Trilateral a Nova York l'any 2014 va manifestar el següent: «Els europeus tan sols representem un set per cent de la població del planeta, però generem gairebé la quarta part del seu PIB i el nostre pressupost en benestar iguala al de la resta del món». Ítem més: Les quatre regions que són els quatre motors d'Europa són: Llombardia (Itàlia), Auvergne-Rhône-Alps (França), Baden Württemberg (Alemanya) i Catalunya (Espanya). I existeix un altre bellíssim i riquíssim territori l'economia del qual és una de les majors del món. La seva economia és més gran que Àfrica, Austràlia i Amèrica Llatina i el seu Producte Interior Brut (*Gross Domestic Product*) es troba entre els cinc primers del món, i supera països d'economies importants com el Regne Unit, França i l'Índia :

- a) Califòrnia, Estats Units (*United States of America*).
- b) Sark (*Sark Island*). L'últim estat feudal d'Europa i l'últim territori a abolir el feudalisme. Era dependent de la Corona Britànica i va ser administrada per 40 terratinents (*Landonners*) fins l'any 2008, quan van tenir lloc les primeres eleccions democràtiques per a dotar-la d'un parlament.

- c) República de San Marino (*Sereníssima Repubblica di San Marino*), l'estat sobirà més antic del món.

20 La història de la Torre de Babel es relaciona amb els mites ètnics per donar resposta a assumptes com els orígens i el desenvolupament del llenguatge. Ningú creu que l'home va ser l'inventor de les paraules. S'atribueix a Cadme, fill d'Agenor, rei de Fenícia. A Grècia, el déu Hermes, el dels peus alats, portava els missatges als diferents territoris. Amb posterioritat van anar apareixent diversos sistemes de comunicació. En la tradició jueva-cristiana d'Occident, el mite de l'origen de la diversitat de llengües és narrat en el llibre del *Gènesi* 11, 1-9, que relata la còlera de Déu contra els homes que van tenir l'arrogància de pretendre construir un edifici que arribés fins on vivia ell, és a dir, fins al cel. Per a castigar-los per tal temeritat, va esborrar de la seva memòria el record d'una llengua universal i va donar als homes els diferents idiomes. Incapaços d'entendre's entre ells, els va resultar impossible coordinar els seus treballs, per la qual cosa es van veure obligats a abandonar el projecte. A partir d'aquesta decisió els éssers humans van deixar de comprendre's i es van dispersar sense tenir possibilitat de comunicació. La Torre de Babel és, doncs, el lloc on, per voluntat divina, es barregen i es confonen les diverses llengües. En l'actualitat existeixen més de 7000 llengües al món, entre ells el micènic que deriva del grec i només el parlen 6 famílies que es neguen a perdre'l. S'ha pretès trobar un llenguatge que poguessin entendre tots els pobles, però no ha pogut aconseguir-se perquè va fracassar l'esperanto, un idioma creat artificialment. Durant l'Edat Mitjana es va acudir al llatí que concien només les persones cultes. Actualment, una gran part dels habitants del món poden entendre's en xinès mandarí, en anglès i més de 600 milions en llengua espanyola. Miguel de Cervantes és l'autor més llegit a tot el món, el mateix que William Shakespeare en anglès o Émile Zola en francès. A la Unió Europea coexisteixen 24 llengües oficials, però tots els europeus coneixen alguna de les llengües clàssiques perquè sense el coneixement dels idiomes anglès, francès, italià i espanyol, els pobles reduirien i minimitzarien substancialment les seves relacions. Ítem més: El dramaturg (*playwright*) Bernard Shaw va dir que el que separa els anglesos dels nord-americans és la seva llengua (*two nations separated by a common language*). I quan es reuneixen en família, parlen una llengua diferent de l'anglès gairebé la meitat dels habitants de la ciutat de:

- a) Amsterdam (Països Baixos).
- b) Nova York (Estats Units).
- c) Nancy (França).

21 ELS ANIMALS I L'ART. *Balloon Dog (Orange)*, venut l'any 2013 per 58,4 milions de dòlars, és una obra representativa del famós artista estatunidenc Jeff Koons. Segons molts experts, la bèstia salvatge representada per Leonardo da Vinci a la seva obra mestra *Dama amb ermini (La dama con l'ermellino)* en realitat no és un ermini, perquè és massa gran per a ser-ho i opinen que pròpiament és una fura. Al *Guernica* (1937) de Picasso hi apareixen tres animals al centre de l'obra: un colom, un bou i un cavall. La pintora anglesa Susan Herbert revisa quadres cèlebres substituint els subjectes originals per gats. Els principals exponents del corrent pictòric anomenat *fauves* ('feres'), que es va desenvolupar a París a l'inici del segle XX, van ser Derain i Matisse. L'escultura *La impossibilitat física de la mort en la ment d'una cosa viva*, de Damien Hirst, és el cadàver d'un tauró tigre, de més de 4 metres de llarg, conservat en formaldehid suspès en un estany transparent. Les pintures rupestres de Lascaux (França) són les obres d'art més antigues de la humanitat, i contenen 1500 pintures d'animals que daten de fa més de 15 mil i 17 mil anys. En el complex escultòric de *Piazza della Minerva* al centre històric de Roma, un elefant subjecta un obelisc. *Cavall moribund* (en italià *Cavallo morente*, en anglès *Dying horse*) és l'enorme escultura de bronze del sicilià Francesco Messina que guarneix el jardí de l'entrada de la seu principal de la RAI (Radiotelevisió Italiana) a *Viale Mazzini* a Roma i és el símbol de la RAI. Ítem més: A 20 quilòmetres de distància d'El Caire es troba la necròpoli de Guiza. El nas de l'Esfinx de Guiza (*Great Sphinx of Gizeh*), la monumental esfinx egípcia, va ser destrossada el segle XIV per un xeic sufi, enfurit per la impietat del poble que proporcionava regals a l'esfinx. L'esfinx té cap humà i cos de:

- a) Drac.
- b) Camell.
- c) Lleó.

22 Lamentablement, l'estiu de 1936 la Guerra Civil Espanyola (1936 - 1939) va esclatar a Espanya, com a conseqüència del cop d'estat que es va produir el 18 de juliol de 1936, finançat per l'home més ric d'Espanya, el contrabandista i empresari balear Juan March Ordinas (Santa Margarita, Balears, 1880 - Madrid, 1962). El prestigiós escriptor francès Georges Bernanos, home conservador, catòlic i monàrquic instal·lat a Mallorca des de 1934, és seduït en un primer moment pel franquisme, però se sent ràpidament revoltat per la violència de la repressió antirepublicana desencadenada a l'illa. D'aquesta revolta Bernanos va escriure l'any 1938 una obra que fou una denúncia rotunda, «el pamflet més important mai escrit contra el feixisme», segons Hannah Arendt, la filòsofa jueva estadounidense considerada una de les més importants i influents figures polítiques del segle XX. Per a Georges Bernanos, la tragèdia d'Espanya esdevé el símbol de la tragèdia del món. D'un escrit de circumstàncies, el seu geni en va fer un

llibre de culte prohibit a Espanya durant molt de temps, una obra universal. En opinió del novel·lista i filòsof francès nascut a l'Algèria francesa Albert Camus, «Aquest escriptor de raça mereix el respecte i la gratitud de tots els homes lliures». El títol original en francès d'aquest clàssic sobre la fratricida Guerra Civil Espanyola és:

- a) *Els Tres Mosqueters (Les Trois Mousquetaires)*.
- b) *Els grans cementiris sota la lluna (Les Grands Cimetières sous la lune)*.
- c) *La volta al món en vuitanta dies (Le Tour du monde en quatre-vingts jours)*.

23 La fascinació per la natura i els llocs salvatges i indòmits es va desenvolupar en la cultura europea a partir del segle XIX, gràcies a pintures d'artistes anglesos i la lírica de poetes romàntics anglesos. Escòcia és un dels llocs més naturals i agrests de la Gran Bretanya. Un lloc fascinant per a recórrer per les seves singulars carreteres de via única (*Single Track Roads*) envoltades de castells, llacs, muntanyes i terrenys absolutament verds on les pluges es repeteixen durant tot l'any. Escòcia és el paradís del golf, i una oda a la naturalesa. La reina Elizabeth II va triar el nord d'Escòcia per transcórrer els últims mesos de la seva intensa i longeva vida i va morir al Castell de Balmoral (*Balmoral Castle*), la seva residència favorita, propietat de la família reial britànica, situat en les Terres Altes d'Escòcia, les magnífiques *Highlands*. I va ser un cèlebre paisatgista anglès pioner de la pintura a l'aire lliure (*en plein air*) qui va afirmar que van ser els bellíssims turons del comtat de Suffolk (*The county of Suffolk*), situat a l'est del Regne Unit on va néixer l'any 1776, els que el van empènyer a ser pintor i representar en les seves obres paisatges extrets directament de la naturalesa. El quadre *El camp de blat de moro (The Cornfield)* és l'extraordinària pintura d'aquest artista britànic que podem contemplar a la *National Gallery* de Londres. *The Cornfield* és una representació bucòlica i la pintura més vista de la tranquil·la i romàntica campinya anglesa i és la pintura que més reproduccions ha aconseguit en gran varietat d'objectes i productes, publicacions i caps de galetes, postals, objectes de regal, pòsters, targetes de Nadal i calendaris. *The Cornfield* és un exemple perfecte de l'estil artístic del Romanticisme i pertany al pintor romàntic britànic:

- a) John Constable.
- b) Sofonisba Anguissola.
- c) Pierre-Auguste Renoir.

24 HOMENATGE A LA LECTURA (*TRIBUTE TO READING*). Llegir és beneficiós: il·lustra, contribueix al creixement personal i és un plaer gratificant. Dels tres grans gèneres literaris, èpica o narrativa, lírica o poesia i teatre o dramàtica, el primer és el que fascina a més lectors. La novel·la mai ha parat de conquerir lectors àvids. Com a gènere literari es desenvolupa a l'Edat Mo-

derna, aconseguint la seva maduresa en el segle XIX, encara que té precedents en l'Antiguitat clàssica grecollatina i en les literatures orientals. La primera novel·la escrita va ser *La història de Genji*, de la japonesa Murasaki Shibikum l'any 1008, que narra la vida i els amors del príncep Genji a la cort de Kyoto durant el segle X. I la novel·la que va revolucionar el gènere medieval és *El Quixot de la Manxa*, de Miguel de Cervantes. És la primera obra moderna, la primera obra polifònica i una de les millors obres literàries de la història. L'escultura titulada *La lectora* (en italià *La Leggitrice*, en anglès *The Reading Girl*), és un homenatge a la lectura del prestigiós escultor milanès Pietro Magni (1817 - 1877) i és la seva escultura més famosa. L'original d'aquesta magnífica escultura s'exposa a La Galeria d'Art Modern de Milà (*Galleria d'Arte Moderna*) i existeixen còpies exposades als museus de tot el món. Aquesta escultura és una reverència i un sensible tribut a la lectura, que representa una jove lectora en la intimitat, asseguda en una cadira antiga, absorta en la lectura sense adonar-se que el seu si està descobert, i en el coll porta penjada l'efígie del *condottiero* Giuseppe Garibaldi (Niça, 1807 - Pàdua, 1882), artífex de la complicada i sinuosa unificació d'Itàlia (*Risorgimento*), que va ser el període històric en què es va realitzar l'escultura. Ítem més: Després d'aquest homenatge a la lectura, les biblioteques, els museus, els llibres i els bibliòfils, convé recordar que la *Buchmesse* és la fira més gran de llibres del món i se celebra cada any a mitjan d'octubre a la ciutat de:

- a) Friburg (Suïssa).
- b) Juan-les-Pins (França).
- c) Frankfurt (Alemanya).

25 DETALLS D'EUROPA (*BITS OF EUROPE*). En moltes àrees d'Europa central i oriental se saluda dient *servus*, com a Àustria, Baviera, Hongria (*szervusz*, segons la grafia local) i Croàcia (amb la variant *servus*). Aquesta salutació és anàloga a la salutació italiana *ciao*, perquè totes dues veus són les formes abreujades de l'expressió «servent vostre», que en el cas de *ciao* deriva del venecià *s'ciavo* ('esclau'). A Venècia l'expressió *essere tra Marco e Todaro* ('estar entre Marc i Todaro'), significa trobar-se en una situació problemàtica i difícil. Fa referència al fet que en el passat a la *Piazzetta San Marco* entre les columnes de Sant Marc i Sant Teodoro (*Todaro* en venecià), es trobava el lloc de les execucions públiques i fins a l'actualitat els venecians abduïts per la superstició (en anglès *superstition*, en italià *scaramanzia*) eviten caminar al mig de les columnes que són el símbol de Venècia i han estat testimoni de la història de la *Serenissima* des de fa més de 800 anys. Per indicar que una persona té qualitats rares s'usa l'expressió «gos verd». En altres llengües es fa referència a diferents animals: en anglès *black swan* ('cigne negre'), en italià *mosca bianca* ('mosca blanca'), en francès *mouton à cinq pattes* ('ovella amb cinc potes'), i en alemany *weisser*

rabe ('corb blanc'). Segons les regles de la llengua alemanya tots els substantius, inclosos els noms comuns, s'escriuen sempre amb la lletra inicial en majúscula. Per exemple, s'escriu *der Hund* ('el gos'), *die Reise* ('el viatge'), i *das Auge* ('lull'). I al sud d'Alemanya es troba la magnífica ciutat de Constança (*Konstanz*), la ciutat imperial on es va celebrar el Concili de Constança (1414 -1418) on Espanya va ser definida com a nació per primera vegada. Constança, que segons alguns va ser fundada l'any 300 d.C per l'emperador Constanci I, i segons uns altres per Constanci II, es troba ubicada a la riba del llac amb l'homònim nom, enmig d'impressionants paisatges on es pot experimentar la bellesa de les muntanyes dels Alps i d'Europa Central. Aquest fascinant llac de cristal·lines i tranquil·les aigües és el llac més gran d'Alemanya i està situat a la frontera entre tres països europeus: Alemanya, Àustria i el país on va morir literàriament Sherlock Holmes, el detectiu anglès creat l'any 1887 per Arthur Conan Doyle. Sherlock Holmes va morir deixant enrere anys d'investigacions criminals des del seu despatx londinenc del 221b de *Baker Street* en col·laboració amb *Scotland Yard*, despenyant-se amb el seu enemic el professor Moriarty per les cataractes de *Reichenbach*. No obstant això, davant l'allau de crítiques rebudes per la mort del detectiu, entre elles la de la mare de l'autor britànic, Conan Doyle va haver de ressuscitar Sherlock Holmes, donant un gran trasbals al seu amic el Doctor Watson. I finalment, i a tots els efectes oportuns, les bellíssimes cascades de *Reichenbach* es troben a:

- a) Suïssa, oficialment la Confederació Suïssa.
- b) Luxemburg, oficialment Gran Ducat de Luxemburg.
- c) Liechtenstein, oficialment Principat de Liechtenstein.

26 El joier de la Corona Britànica conté la col·lecció de joies més valuosa del món. Els diamants *Kob-i-Noor* i *Cullinan* conegut com *L'Estrella d'Àfrica* (el major diamant trobat en tota la història del món), són els diamants més exorbitants i cotitzats del món que pertanyen a la Corona Britànica des de fa centúries i sobre ells es mantenen acusacions d'espoli i d'una suposada maledicció. Les joies de la Corona es troben a la Torre de Londres (*Tower of London*) al costat dels corbs negres salvatges que hi resideixen a la Torre. *Bramven*, *Edgar*, *Erin*, *Georgie*, *Gripp*, *Harris* i *Jubilee* són els noms dels actuals corbs captius, i la seva presència es deu a la tradicional creença sobre la protecció de la Corona que presumeix i pronostica que si la Torre de Londres perd els seus corbs o volen lluny, la Corona Britànica caurà i el Regne Unit amb ella. Amb la mort d'Elizabeth II aquestes joies es van exhibir sobre el taüt de la reina a *Westminster Hall*, provocant les reclamacions perquè siguin retornades i les antigues colònies de l'Imperi Britànic han demanat que els diamants siguin lliurats als seus respectius països d'origen. Les autoritats índies asseguren que la joia nacional *Kob-i-Noor* va ser robada per la família reial. No obstant això, aquesta

disputa internacional és antiga. La Gran Bretanya va rebutjar l'any 1976 una sol·licitud per a cedir el diamant, basant-se en els tractats de pau anglo-sikh i el *premier* James Callaghan va assegurar: «I could not advise Her Majesty The Queen that it should be surrendered» «(Jo no aconsellaria a Sa Majestat la rendició i el retorn del diamant). L'any 2010, el primer ministre David Cameron també es va oposar a la devolució del diamant, i en la televisió índia va declarar: «If you say yes to one you suddenly find the British Museum empty» («Si fas una concessió una vegada, d'improvís, el Museu Britànic quedaria buit i desert»). Ítem més: La Corona de Sant Eduard (*St. Edward's Crown*) és la joia més important de la Corona Britànica i és la utilitzada per a la coronació dels reis d'Anglaterra. La Corona de Sant Eduard només poden tocar-la sense guants (*without gloves on*) tres persones: el rei d'Anglaterra Charles III, el joier reial (*The Crown Jeweller*) designat pel monarca i responsable de les joies de la Corona Britànica i:

- a) L'arquebisbe de Canterbury (*The Archbishop of Canterbury*).
- b) Bobo MacDonald. La confident i serventa escocesa durant tota la vida de la reina Elizabeth II. Despertava la monarca tots els matins al palau de Buckingham amb una tetera d'*Earl Grey* i una safata de galetes Maria, li preparava el bany i li treia les joies.
- c) Duc de Westminster (*The Duke of Westminster*). L'aristòcrata més ric d'Anglaterra. La seva riquesa és superior a la del rei d'Anglaterra i la Dinastia Windsor (*House of Windsor*).

27 A la barroca i bellíssima *Piazza Navona* s'arriba travessant el centre històric (centre storico) de Roma, per un laberint de carrers estrets que tenen el color especial de les cases romanes: un to daurat, que és com el reflex del sol ponent i que canvia subtilment del rosa al safrà i de l'ocre al groc. A dues passes de *Piazza Navona* de Roma, la plaça més internacional del món, es troba la *Piazza di Sant'Eustachio* on es pot prendre el millor cafè del món. Ho preparen al petit i modest *Caffè San Eustachio*, torrant els grans de la millor varietat de cafè àrab amb llenya cada matí i molent-los sobre l'enorme cafetera, que està d'esquena al públic per a no desvelar els «secrets» del negoci. Vostès els lectors diran, potser, que no és el millor cafè del món. No obstant això, han de saber que ho asseguren els romans, les guies turístiques i *The New York Times*. I a dos carrers de *Piazza Navona* hi ha l'església Sant Lluís dels Francesos (*Chiesa di Sant Luigi dei Francesi*), que és l'església nacional i oficial de França a Roma on hi ha tres quadres de Caravaggio (Milà, 1571 - Porto Ercole, 1610) que mereixen ser contemplats: *La vocació de Sant Mateu* (*La vocazione di San Matteo*), *El martiri de Sant Mateu* (*Martirio di San Matteo*) i *Sant Mateu i l'àngel* (*San Matteo e l'angelo*). Per poder veure aquestes tres obres mestres de Michelangelo Merisi da Caravaggio cal il·luminar-les, i per il·luminar-les cal tirar monedes en una màquina. (I des d'aquí: pobre

Caravaggio, no es mereixia un acte tan prosaic). Ítem més: Caravaggio és el primer pintor barroca del món i actualment és considerat un dels majors genis de la pintura i més fascinant de la Història de l'Art. El pintor anomenat el Caravaggio espanyol és:

- a) Zurbarán.
- b) Dalí.
- c) Velázquez.

28 Els quatre tornejos de tennis del *Grand Slam* (competició oficial internacional de tennis) són l'*Australian Open* (que es disputa al gener sobre camp de ciment), el *Roland Garros* (que es juga entre maig i juny sobre terra vermella), *Wimbledon* (que té lloc entre juny i juliol sobre herba), y el *US Open* (que es produeix entre agost i setembre sobre ciment). Amb el llegendari torneig de Wimbledon s'inicia simbòlicament l'estiu al Regne Unit. El torneig de Wimbledon, oficialment anomenat *The Championships, Wimbledon*, és el torneig de tennis més antic i prestigiós del món, es desenvolupa entre els mesos de juny i juliol a l'*All England Lawn Tennis and Croquet Club*, situat al barri de Wimbledon de Londres, Anglaterra. A *Wimbledon* fan acte de presència persones de totes les nacionalitats del món amb els seus pícnic a esbargir-se del tennis en un ambient distingit i únic. A *Wimbledon*, considerant la tradició britànica des de la primera edició del mític torneig l'any 1877, els assistents degusten maduixes amb nata entre partit i partit, recol·lectades a mà a les granjes Huge Lowe a Mereworth al Comtat de Kent (sud d'Anglaterra), 24 hores abans de l'inici del torneig. Durant anys, es creia que el rei George V va ser qui va introduir les maduixes amb nata a Wimbledon quan va anar a l'*All England Club* l'any 1934 acompanyat de la Reina Mary (*Queen Mary of Teck*). Però la veritat, segons els experts responsables de la rica biblioteca annexa al Museu de Wimbledon, és que les maduixes amb nata ja van aparèixer a la primera edició del torneig l'any 1877. Les maduixes amb nata són la seductora i succulenta combinació (*mélange*) que regna a Wimbledon tots els anys. Constitueixen un dolç hàbit britànic i són les veritables guanyadores de la batalla fora de les pistes, i decisivament l'exquisida tradició anglosaxona determina que el tennis de Wimbledon s'assaboreix millor amb una bona ració de maduixes amb nata en l'elitista *All England Lawn Tennis and Croquet Club*, seu del acreditat torneig de *Wimbledon*. Ítem més: L'única atleta que ha realitzat el *Grand Slam* d'or, el verdader *Golden Slam* i ha triomfat en els Jocs Olímpics del mateix any (1988) en el que va vèncer els quatre tornejos i fins a l'actualitat cap esportista ha aconseguit semblant gesta, és la bravíssima alemanya nomenada per la *Associated Press* «la millor tennista del segle XX»:

- a) Serena Williams.
- b) Martina Navrátilová.
- c) Steffi Graf.

29 ANY 2023. Quan es parla del patrimoni cultural d'una ciutat rarament s'esmenta un hotel, però si són punts obligats de referència en algunes ciutats com el Negresco de Niça, el Raffles de Singapur, l'hotel Alfons XIII de Sevilla i l'hotel Alhambra Palace de Granada inaugurat pel rei Alfons XIII l'any 1910, on van acudir tots els líders de la Cimera Europea els dies 5 i 6 d'octubre de 2023. Es va produir el centenari de la mort del pintor Joaquín Sorolla (1863 - 1923), reconegut internacionalment i unànimement admirat pel seu ús prodigiós de la llum, fou enterrat a València amb honors de capità general amb comandament en plaça. L'any 2023 es produí el 100 aniversari del naixement de Maria Callas (*The Divine One*), la soprano de la qual tenim els registres més mítics de la història de la lírica. El 7 d'octubre de 2023 es va produir la recrudescència de les hostilitats d'Orient Mitjà després de l'atac de l'organització palestina Hamàs i posterior resposta israeliana assetjant i arrasant la franja de Gaza, el territori més superpoblat i castigat del món. Va ser l'atemptat terrorista més cruel i despietat de la seva història i la matança més gran de jueus perpetrada en un sol dia des dels temps de l'Holocaust. L'odi és imparable, la barbàrie va en augment i la història està contra tots dos, israelians i palestins, immersos en un conflicte de més de 75 anys d'enfrontaments que porten sempre al mateix punt: dos pobles en constant atac que no aconsegueixen complir el seu objectiu, una terra per la qual no hagin de lluitar més (*A land without a people for a people without a land*). Ítem més: el territori de Palestina va ser el triat per a la creació de l'Estat d'Israel perquè segons l'Antic Testament és la Terra Promesa per Déu al primer patriarca, Abraham i als seus descendents (*Gènesi* 28:13). L'Estat d'Israel es va proclamar el 14 de maig de 1948 i és l'únic Estat jueu del món. Els Estats Units va ser el primer país a reconèixer Israel i Espanya va ser un dels països europeus que més va trigar a obrir relacions diplomàtiques amb Israel. I, finalment, després de més de cinc-cents anys des de l'expulsió dels jueus d'Espanya l'any 1492, en un acte de significació històrica en les complexes relacions diplomàtiques internacionals, Espanya va reconèixer l'Estat d'Israel el 17 de gener de 1986 en una austera i secreta cerimònia a La Haia (Països Baixos) per decisió del Consell de Ministres presidit pel pragmàtic:

- a) Adolfo Suárez González, Duc de Suárez i Gran d'Espanya (Cebreros, Àvila, 25 de setembre de 1932 - Madrid, 23 de març de 2014).
- b) Leopoldo Calvo-Sotelo, Marquès de la Ría de Ribadeo i Gran d'Espanya (Madrid, 14 d'abril de 1926 - Pozuelo de Alarcón, 3 de maig de 2008).
- c) Felipe González Márquez (Sevilla, 5 de març de 1942).

30 ESTRANY PERÒ CERT. Sota la rúbrica «Objectes perduts o trobats» d'un diari de París, va aparèixer publicat aquest singular anunci: «Desaparegut el dissabte passat a Montmartre, cadell blanc

amb collaret vermell. Es diu Fétiche, però no respon a aquest nom: qui el vegi ha de cridar-ho *Zumbó*. El 13 d'octubre de 1972, un avió en ple vol entre l'Uruguai i Xile, va xocar contra una glacera dels Andes: de les 45 persones a bord, 33 van sobreviure al desastrós aterratge, i d'aquests supervivents, només 16 van poder ser finalment salvats després de 72 dramàtics dies de fred i fam. El succés, tristament famós, va inspirar diverses pel·lícules, espectacles teatrals i llibres. Un epíleg menys conegut del tràgic accident va tenir lloc l'any 2005, durant una excursió als Andes del mexicà Ricardo Peña, on casualment va trobar una cartera amb diners i documents d'un tal Eduardo Strauch. Peña va indagar i va buscar informació i va descobrir que es tractava pròpiament d'un dels supervivents d'aquell desastre aeri. Es va posar a buscar a Strauch i malgrat les diferents vicissituds va aconseguir retornar-li tot allò que havia perdut més de 30 anys abans. L'any 1960 en un diari de Louisiana va aparèixer el següent anunci: «Desaparició: unes ulleres amb grans lents. Qui les hagi trobat es prega que publiqui un anunci EN LLETRES GRANS». Ítem més: El sant invocat a tot el món per a trobar algun objecte perdut és el sant més venerat i pel que existeix l'advocació més gran entre els catòlics de totes les nacions del món per a recuperar tot el que hem extraviat, des dels objectes de la vida quotidiana, a documents importants, fins a l'amor i la mateixa fe. Fou un excepcional teòleg, Doctor de l'Església Catòlica (només hi ha 37 Doctors de l'Església en la història del cristianisme) i és el més gran taumaturg de tots els temps:

- a) Sant Antoni de Pàdua (*Sant'Antonio da Padova*). Lisboa, 15 d'agost de 1195 - Pàdua, 13 de juny de 1231.
- b) Sant Esteve. Primer màrtir de la Cristiandat (Protomàrtir). Va morir martiritzat i lapidat a Jerusalem (Judea, imperi romà) l'any 34 dC.
- c) Sant Fructuós de Tarragona. Fou el primer màrtir de la Cristiandat a Espanya. Va morir martiritzat i cremat viu juntament amb els diaques Eulogi i Auguri en la sorra de l'amfiteatre romà de la històrica Tarraco (actual Tarragona) el 21 de gener de l'any 259.

SOLUCIONARI

1 A	6 B	11 C	16 A	21 C	26 A
2 B	7 C	12 A	17 C	22 B	27 A
3 A	8 A	13 C	18 B	23 A	28 C
4 C	9 B	14 B	19 A	24 C	29 C
5 A	10 A	15 B	20 B	25 A	30 A

